

**National Library
of Sweden**

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2012

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1938:52

FINANSDEPARTEMENTET

1936 ÅRS LÖNEKOMMITTÉ

B E T Ä N K A N D E

MED FÖRSLAG TILL

CIVILT ICKE-ORDINARIE-
REGLEMENTE

S T O C K H O L M

1 9 3 8

Statens offentliga utredningar 1938

Kronologisk förteckning

1. Betänkande angående omorganisation av polisskolan i Stockholm m. m. Idun. (4), 107 s. S.
2. Förslag till revision av den svenska kyrkohandboken. Av E. Eidem. Uppsala, Almqvist & Wiksell. vij, 303 s. E.
3. Byggnadsindustrien i Sverige. 2. Arbetsgivares och löntagares inkomster. Idun. vij, 198 s. S.
4. Byggnadsindustrien i Sverige. 3. Arbetslöshetens omfattning och växlingar. Idun. vij, 202 s. S.
5. Betänkande med utredning och förslag rörande produktions- och avsättningsförhållandena inom trädgårdsnäringen. Marcus. 314 s. Jo.
6. Betänkande i näringsfrågan. Marcus. 173, 251* s. S.
7. Betänkande angående barnbeträdnadsbidrag m. m. Marcus. 133, 18* s. S.
8. 1936 års yrkesskolsakkunniga. Betänkande med förslag rörande omorganisation av vissa delar av tekniska skolan i Stockholm. Heggström. viij, 455 s. 2 bil. E.
9. Utåtande rörande flottans fartygstyper m. m. Norstedt. 71 s. Fö.
10. Byggnadsindustrien i Sverige. 1. Allmän översikt, yttranden och förslag. Idun. xvij, 741 s. S.
11. Riktlinjer för en lagstiftning om ägareförbehåll och avbetalningsköp. Av F. Schmidt. Norstedt. 64 s. Ju.
12. Undersökning av taxeringsutfallet beträffande jordbruksfastighet & landsbygden enligt beredningsnämndernas förslag vid 1938 års allmänna fastighetstaxering. Heggström. 89 s. Fi.
13. Betänkande angående förvärvsarbete hos kvinnors rättsliga ställning vid äktenskap och barnsörd. Marcus. 52 s. S.
14. Betänkande och förslag angående skolöverstyrelsens organisation. Heggström. ix, 396 s. E.
15. Betänkande angående landsbygdens avfolkning. Marcus. 208, 90* s. S.
16. Betänkande och förslag angående verksamheten vid kungl. dramatiska teatern, dess förvaltning och ledning. Heggström. 78 s. E.
17. Betänkande med förslag till lotteriförordning m. m. Marcus. 70 s. H.
18. Betänkande med förslag till lag om frivillig pensionering av i enskild tjänst anställda m. m. Beckman. 121 s. Ju.
19. Yttrande med sociala synpunkter på befolkningsfrågan. Marcus. 52, 10* s. S.
20. Betänkande angående barnkrubbor och sommarkolonier m. m. Marcus. 76, (2), 16* s. S.
21. Arbetslöshetsräkningen den 31 augusti 1937. Del 1. Beckman. 254 s. S.
22. Betänkande med förslag till reformerad hyreslagstiftning. Norstedt. 278 s. Ju.
23. Betänkande med förslag till lag om enskilda vägar m. m. Beckman. 229 s. K.
24. Betänkande med vissa demografiska utredningar. Marcus. 290 s. S.
25. Betänkande med förslag till lag om villkorlig frigivning m. m. Norstedt. 77 s. Ju.
26. Betänkande med utredning och förslag angående centrala verkstadsskolor m. m. Idun. (2), 320 s. E.
27. Betänkande med förslag till trafikförsäkringslag jämte därmed sammanhängande författningar. Norstedt. 139 s. Ju.
28. 1936 års järnvägskommitté. Betänkande rörande åtgärder för enhetliggörande av det svenska järnvägsnätet. Norstedt. 276 s. K.
29. Betänkande med utredning och förslag angående intagning av elever i första klassen av de allmänna läroverken och med dem jämförliga läroanstalter. Idun. 216 s. E.
30. Betänkande jämte lagförslag angående lärlingsutbildningen inom hantverket och den mindre industrien. Idun. 159 s. H.
31. Försöksutredning beträffande omfattningen av ykesmässig godstrafik med automobil eller släpvagn under år 1937. Beckman. 211 s. K.
32. Betänkande med utredning och förslag angående begynnelsepråket i realskolan. Heggström. 228 s. E.
33. Betänkande och förslag rörande den andliga vården inom försvarsväsendet. Beckman. 95 s. Fö.
34. Den statliga egnahemsverksamheten. Marcus. viij, 681 s. Jo.
35. Betänkande och förslag angående utsträckning av den årliga lästiden vid folkskolan m. m. Idun. 102 s. E.
36. Betänkande med förslag rörande djurskyddslagsstiftning. Marcus. 154 s. Ju.
37. Normalbestämmelser för järnkonstruktioner till byggnadsverk (järnbestämmelser). Tredje omarbetade upplagan. Beckman. 83 s. K.
38. Betänkande med förslag till ändringar i arrendelagsstiftningen. Marcus. 492 s. Jo.
39. Betänkande med förslag till statliga åtgärder för stödjande av privatflygningens utveckling i Sverige. Beckman. 107 s. K.
40. Betänkande med utredning och förslag rörande statliga bidrag till anordnande av bostäder åt äldre och änkor i s. k. pensionärshem. Idun. 98 s. S.
41. 1936 års uppborrdskommitté. Betänkande med förslag till omorganisation av uppborrdsväsendet och folkbokföringen m. m. Del 2. Folkbokföringen. Marcus. vij, 400 s. Fi.
42. Betänkande med utredning och förslag angående åtgärder till den svenska exportnäringens främjande. Idun. 118 s. H.
43. Processlagberedningens förslag till rättegångsbalk. 1. Lagtext. Norstedt. vij, 150 s. Ju.
44. Processlagberedningens förslag till rättegångsbalk. 2. Motiv m. m. Norstedt. 619 s. Ju.
45. Betänkande med förslag angående reglering av strandbebyggelsen m. m. Beckman. 66 s. S.
46. 1936 års uppborrdskommitté. Betänkande med förslag till omorganisation av uppborrdsväsendet och folkbokföringen m. m. Del 1. Uppborrdsväsendet. Marcus. vij, 400 s. Fi.
47. Betänkande angående gift kvinnors förvärvsarbete m. m. Marcus. 496 s. Fi.
48. 1936 års uppborrdskommitté. Betänkande med förslag till omorganisation av uppborrdsväsendet och folkbokföringen m. m. Del 3. Organisation och kostnader. Marcus. iv, 164 s. Fi.
49. 1936 års yrkesskolsakkunniga. Betänkande med förslag angående utbildningen av lärare i tekniska och i slöjd samt för yrkesundervisningen. Heggström. viij, 216 s. E.
50. Betänkande angående utbildningen av lärare vid de allmänna läroverken och med dem jämförliga läroanstalter. Idun. 381 s. E.
51. Uppborrdskommitté och folkbokföringsreformen. Marcus. 34 s. Fi.
52. 1936 års lönekommitté. Betänkande med förslag till civilt icke-ordinariereglemente. Norstedt. 92 s. Fi.

Anm. Om särskild tryckort ej anges, är tryckorten Stockholm. Bokstäverna med fetstil utgöra begynnelsebokstäverna till det departement, under vilket utredningen avgivits, t. ex. E. = ecklesiastikdepartementet. Jo. = jordbruksdepartementet. Enligt kungörelsen den 3 febr. 1922 ang. statens offentliga utredningars yttrandes anordning (nr 98) utgivas utredningarna i omslag med enhetlig färg för varje departement.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1938:52
FINANSDEPARTEMENTET

1936 ÅRS LÖNEKOMMITTÉ

B E T Ä N K A N D E

MED FÖRSLAG TILL

CIVILT ICKE-ORDINARIE-
REGLEMENTE

STOCKHOLM 1938

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

384448

Till KONUNGEN.

På föredragning av chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, beslöt Eders Kungl. Maj:t den 24 april 1936 tillsättande under finansdepartementet av en kommitté, benämnd 1936 års lönekommitté, med uppdrag att

verkställa revision av gällande avlöningsbestämmelser för befattningshavare vid den civila och militära statsförvaltningen i huvudsaklig överensstämmelse med av föredragande departementschefen till statsrådsprotokollet angivna riktlinjer.

Till ledamöter i kommittén förordnade Eders Kungl. Maj:t generaldirektören och chefen för kommerskollegium, numera statsrådet *G. H. Eriksson*, tillika ordförande, ledamoten av riksdagens andra kammare, ombudsmanen *O. Andersson* i Malmö, dåvarande ledamoten av riksdagens första kammare, numera landshövdingen *D. Hansén*, docenten vid Stockholms högskola *A. H. Johansson*, ledamoten av riksdagens andra kammare, numera statsrådet *G. Strindlund*, ledamoten av riksdagens första kammare, skogschefen *C. G. L. H. Tamm* samt expeditionschefen i finansdepartementet *E. A. Westling*.

Samtidigt bemyndigade Eders Kungl. Maj:t chefen för finansdepartementet att tillkalla sakkunniga för att vid behandlingen av särskilda frågor medverka vid utredningsarbetet ävensom utse representanter för av arbetet berörda verk, institutioner och personalsammanslutningar att i erforderlig omfattning överlägga med kommittén. Tillika bemyndigades chefen för finansdepartementet att förordna sekreterare åt kommittén och ställa till dess förfogande det arbetsbiträde i övrigt, som kunde vara behövt.

Genom beslut samma dag förordnade chefen för finansdepartementet till kommitténs huvudsekreterare expeditionschefen Westling samt till sekreterare i kommittén sekreteraren hos statskontoret *A. Carlsson*.

Sedan ledamoten herr Strindlund utnämnts till statsråd och i anledning härav erhållit begärt entledigande från uppdraget att vara ledamot av kommittén, förordnade Eders Kungl. Maj:t genom beslut den 17 juli 1936 till ledamot i Strindlunds ställe ledamoten av riksdagens andra kammare, hemmansägaren *A. L. Hansson* i Rubbestad.

På därom gjord framställning blev ledamoten herr Johansson den 14 januari 1938 entledigad från uppdraget att vara ledamot av kommittén.

Sedan generaldirektören Eriksson den 31 augusti 1938 utnämnts till statsråd, blev han på därom gjord framställning den 2 nästpåföljande september entledigad från uppdraget att vara ledamot, tillika ordförande, i kommittén. I samband därmed uppdrogs åt ledamoten herr Westling att i egen skap av ordförande leda kommitténs arbete.

Kommittén har tidigare avgivit *dels* den 16 september 1937 betänkande med förslag angående dyrortsgrupperingen (stat. off. utredn. 1937: 32), *dels* den 16 december 1937 betänkande med förslag till civilt avlöningsreglemente (stat. off. utredn. 1937: 48), *dels* ock den 17 november 1938 utlåtande med förslag till avlöningsbestämmelser för provinsialläkare och distriktsveterinärer (ej tryckt).

Sedan det åt lönekommittén lämnade utredningsuppdraget, såvitt detsamma avser lönereglering och revision av gällande avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie tjänstemän vid den civila statsförvaltningen, numera slut-

förts, får kommittén härmed till Eders Kungl. Maj:t överlämna betänkande med förslag till civilt icke-ordinariereglemente.

I anslutning till vad i kommitténs direktiv förutsatts om beredande av tillfälle för företrädare för skilda personalgrupper att vid överläggningar med kommittén framföra sina synpunkter har, efter framställning från kommittén, departementschefen genom beslut den 27 november 1936 anmodat vissa större personalorganisationer att utse representanter jämte ställföreträdare för dessa att överlägga med kommittén. De av organisationerna utsedda personalrepresentanterna hava varit följande, nämligen för Statstjänarnas centralorganisation tullkontoristen *J. A. Reinwall* och förste expeditionsvakten *A. J. Andersson*, för Svenska järnvägsmanaförbundet förbundsordföranden *A. Löfgren* och stationskarlen *H. Johansson*, för Svenska officersförbundet kommandören *M. E. Giron*, för Sveriges statstjänstemannanämnd rektorn *C. A. Sjöwall*, för Trafiktjänstemännens riksförbund sekreteraren *A. G. Linnäs*, för Svenska postmanaförbundet förrådsmästaren *G. Mattelin*, för Sveriges lokomotivmanaförbund förbundsordföranden *A. Borgstedt*, för Svenska underofficersförbundet regementskassören *A. Almroos* samt för De kvinnliga kårsammanslutningarnas centralråd kansliskrivaren *Maria Waller*.

Överläggningar med personalrepresentanterna i de ämnen, som behandlas i föreliggande betänkande, hava hållits den 24 november och den 17 december 1938.

Under fortgången av lönekommitténs arbete hava genom särskilda remisser av Eders Kungl. Maj:t till kommittén överlämnats åtskilliga framställningar eller förslag i fråga om ändrade avlöningsbestämmelser m. m. för icke-ordinarie personal vid den civila statsförvaltningen för att tagas under övervägande vid fullgörandet av kommitténs uppdrag eller för att eljest vara tillgängliga för kommittén. Vidare hava från vissa myndigheter samt från personalorganisationer direkt till kommittén ingivits åtskilliga framställningar i olika lönespörsmål. Ifrågavarande till kommittén remitterade eller direkt ingivna framställningar finnas upptagna i särskilda bland kommitténs handlingar befintliga förteckningar.

Stockholm den 21 december 1938.

Underdånigst

A. WESTLING.

OLOF ANDERSSON.

AXEL L. HANSSON.

D. HANSÉN.

GUSTAF TAMM.

Alfred Carlsson.

Allmän motivering.

Enhetligt avlöningsreglemente.

De grundläggande avlöningsbestämmelserna för icke-ordinarie tjänstemän inom de delar av den civila statsförvaltningen, som falla inom 1936 års löne-kommittés uppdrag, äro meddelade genom olika av Kungl. Maj:t utfärdade kungörelser, nämligen kungörelsen den 15 juni 1935 (nr 397) med avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid nyreglerade verk inom allmänna civilförvaltningen, kungörelsen den 15 juni 1935 (nr 398) med avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid kommunikationsverken, kungörelsen den 15 juni 1935 (nr 399) med avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid domänverket samt kungörelsen den 15 juni 1935 (nr 400) med avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid lots- och fyrstaten.

Vid behandlingen av frågan om nya avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie tjänstemän inom de civila förvaltningsområdena har 1936 års löne-kommitté utgått från såsom självfallet att, i likhet med vad som skett beträffande de ordinarie tjänstemännen genom det av riksdagen numera antagna civila avlöningsreglementet, även de icke-ordinarie befattningshavarna böra inordnas under en gemensam avlöningsförfattning, ett avlöningsreglemente för icke-ordinarie tjänstemän vid den civila statsförvaltningen. Redan för närvarande äro avlöningsbestämmelserna för icke-ordinarie personal vid de olika förvaltningsområdena såväl reellt som formellt nära överensstämmande med varandra, ehuru de meddelats genom skilda författningar. De mindre skiljaktigheter de olika avlöningsförfattningarna emellan, som förefinnas, har kommittén funnit icke vara av den art eller omfattning, att de utgöra hinder för en koncentrerung av föreskrifterna till ett enda reglemente. Där särbestämmelser för vissa icke-ordinarie tjänstemän eller för vissa grupper av dylika tjänstemän visat sig erforderliga, hava dessa i det förslag till reglemente, som kommittén framlägger, sammanförts under en särskild avdelning.

Befattningshavargrupper.

Nu gällande kungörelser med avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid den nyreglerade civila statsförvaltningen innehålla detaljerade avlöningsföreskrifter för vissa huvudkategorier av icke-ordinarie tjänstemän, nämligen för tjänstemän å extra stat, extra ordinarie tjänstemän, extra tjänstemän samt aspiranter. Kategoriuppdelningen är dock icke en-

hetligt genomförd vid de olika verken. Avlöningsförfattningen för den allmänna civilförvaltningen upptager avlöningsföreskrifter för tjänstemän å extra stat, extra ordinarie tjänstemän och extra tjänstemän. Motsvarande författning för kommunikationsverken reglerar avlöningsförhållandena för extra ordinarie tjänstemän men saknar bestämmelser för de båda övriga grupperna; i stället finnas avlöningsföreskrifter meddelade för aspiranter. Avlöningsbestämmelserna för domänverket upptaga grupperna tjänstemän å extra stat och extra ordinarie tjänstemän, under det att lots- och fyrstatens avlöningskungörelse innehåller detaljerade lönebestämmelser för extra ordinarie och extra tjänstemän.

Då kommittén gått att utarbeta förslag till ett nytt avlöningsreglemente för civila icke-ordinarie tjänstemän, har kommittén ansett sig till en början böra taga ståndpunkt till frågan, för vilka kategorier icke-ordinarie tjänstemän avlöningsförhållandena böra regleras i en dylik författning, liksom även till frågan, huruvida eller i vad mån nuvarande oenhetlighet beträffande kategoriindelningen kan och bör undanröjas.

I avseende å dessa spørsmål vill lönekommittén erinra, hurusom kommittén i sitt den 16 december 1937 avgivna betänkande med förslag till civilt avlöningsreglemente förordat (sid. 72—73), att i samband med den blivande löneregleringen det nuvarande provisoriska avlöningstillägget till extra ordinarie tjänstemän skulle avvecklas genom att begynnelselönen för dessa tjänster i alla lönegrader höjdes en löneklass. Vid bifall till detta förslag skulle de extra ordinarie tjänstemännens löner komma att ligga allenast en löneklass under de för ordinarie tjänstemän i motsvarande lönegrad gällande. Då efter en sådan omläggning lönebeloppen för extra ordinarie tjänstemän skulle sammanfalla med lönerna för tjänstemän å extra stat, skulle vid i övrigt oförändrade förhållanden skillnaden i lönehänseende mellan de båda grupperna tjänstemän å extra stat och extra ordinarie tjänstemän inskränka sig till vissa särskilda förmåner såsom semester, lön under vissa slag av ledigheter m. m.

Till undvikande av att sålunda inom högre lönegrader än den 20:e skulle komma att parallellt med tjänster å extra stat finnas extra ordinarie befattningar med väsentligen lika löneförmåner gjordes i ett inom lönekommitténs kansli upprättat preliminärt utkast till icke-ordinariereglemente ett försök att genomföra en rationell fördelning av ifrågavarande befattningshavargrupper på skilda delar av löneskalan. Utkastet avfattades med utgångspunkt från att löneplanen för extra ordinarie tjänster skulle begränsas till 1—20 lönegraderna; förekommande behov av mera fasta icke-ordinarie befattningar i högre lönegrad än den 20:e skulle tillgodoses genom tjänster å extra stat, vilka liksom hittills borde upptagas i en av Kungl. Maj:t och riksdagen för varje verk fastställd personalförteckning, med undantag dock för kommunikationsverken, där befattningar å extra stat skulle beslutas av Kungl. Maj:t. Härav skulle följa, att nu förefintliga extra ordinarie tjänster inom 21 och högre lönegrader i allmänhet skulle ombildas till tjänster å extra stat och detta även vid sådana verk, där extrastatstjänster för närvarande icke fin-

nas inrättade. Denna anordning ansågs vid utkastets utarbetande motiverad huvudsakligen av det skälet, att frågan om dylika befattningars inrättande borde med hänsyn till deras betydelse i förvaltningsarbetet prövas i väsentligen samma ordning, som tillämpades vid inrättandet av ordinare tjänster.

I författningsutkastet intogos följaktligen detaljerade avlöningsföreskrifter för de bägge kategorierna tjänstemän å extra stat och extra ordinarie tjänstemän. Vidare innefattade utkastet avlöningsbestämmelser för extra tjänstemän. Bestämmelserna för sistnämnda kategori voro utformade från den utgångspunkten, att extra befattningar i författningsutkastets mening i regel icke vore erforderliga inom högre lönegrad än den 20:e. Avlöningsbestämmelserna för extra tjänstemän voro emellertid icke avsedda att tillämpas vid kommunikationsverken. I stället infördes i utkastet särskilda avlöningsbestämmelser för aspiranter vid dessa verk.

I övrigt må nämnas, att till grund för utkastets bestämmelser låg det sakliga innehållet i nu gällande kungörelser, därvid dock bestämmelserna i avseende å uppställning och formulering i möjligaste mån anpassats efter det av riksdagen numera antagna civila avlöningsreglementet.

Innan lönekommittén upptog till behandling frågan om nytt avlöningsreglemente för de civila icke-ordinarie tjänstemännen, ansåg sig kommittén böra infordra yttranden över ifrågavarande författningsutkast från vissa verk och myndigheter, nämligen från *fångvårdsstyrelsen*, *riksförsäkringsanstalten*, *medicinalstyrelsen*, *länsstyrelserna i Stockholms och Örebro län*, *generalpoststyrelsen*, *telegrafstyrelsen*, *järnvägsstyrelsen*, *vattenfallsstyrelsen*, *statskontoret*, *riksräkenskapsverket*, *generaltullstyrelsen*, *lotsstyrelsen*, *domänstyrelsen*, *patent- och registreringsverket* samt *kommunikationsverkens* och *allmänna civilförvaltningens lönenämnder*. Därjämte ansåg sig kommittén böra bereda följande personalorganisationer tillfälle att yttra sig över utkastet, nämligen *statstjänarnas centralorganisation*, *svenska järnvägsmannaförbundet*, *svenska postmannaförbundet*, *Sveriges lokomotivmannaförbund*, *Sveriges statstjänstemannanämnd*, *trafiktjänstemännens riksförbund* och *de kvinnliga kårsamanslutningarnas centralråd*.

Samtliga dessa myndigheter och personalorganisationer hava sedermera till kommittén inkommit med de begärda utlåtandena, varvid ett gemensamt yttrande avgivits av de till den s. k. statstjänarkartellen anslutna personalorganisationerna (*järnvägsmannaförbundet*, *postmannaförbundet*, *telegraf- och telefonmannaförbundet*, *försvarsverkens civila personalförbund* och *sinnessjukvårdspersonalens förbund*). Därjämte har i anledning av utkastet ett yttrande inkommit från *patent- och registreringsverkets personalförening*.

Avgivna yttranden. I det följande får lönekommittén tillfälle att något beröra de erinringar och synpunkter i olika hänseenden, som framkommit i de avgivna utlåtandena. I förevarande sammanhang torde kommittén få redogöra för de huvudsakliga anmärkningar, som framställts mot den ifrågasatta fördelningen av extrastatstjänsterna och de extra ordinarie befattningarna på löneskalan.

Telegrafstyrelsen. Anställningsformen »å extra stat» hade hittills i mycket ringa omfattning vunnit tillämpning vid kommunikationsverken, och föreskrifter rörande de med sådan anställning förenade förmånerna hade icke varit intagna i avlöningsbestämmelserna för icke-ordinarie befattningshavare vid dessa verk. Förhållandet ifråga syntes närmast sammanhänga därmed, att vid kommunikationsverken kunnat, utan särskilt bemyndigande av Kungl. Maj:t, anställas extra ordinarie tjänstemän i samtliga lönegrader upp till och med den 27:e.

I utkastet vore visserligen icke klart utsagt, att extra ordinarie befattningar icke vidare skulle kunna förekomma i högre lönegrad än den 20:e, men avfattningen av vissa bestämmelser jämte begränsningen av däri förekommande tabeller till att avse allenast tjänstemän inom 1—20 lönegraderna gäve snarast vid handen, att så varit avsikten. Den inskränkning i verksstyrelsernas rätt att anställa extra ordinarie tjänstemän, som detta innebure, kunde icke sägas vara sakligt befogad och skulle, om den genomfördes, leda till allvarliga olägenheter och onödigt ökade kostnader. Den enklaste lösningen av denna fråga syntes vara, att begreppet »tjänsteman å extra stat» utginge, att ett generellt förbud infördes i reglementet att anställa extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e samt att i författningen intoges ett särskilt bemyndigande för de verk, som befunnas därav vara i behov, att anställa extra ordinarie tjänstemän även inom 21—27 lönegraderna.

Det syntes likväl önskvärt, att i förevarande sammanhang närmare undersöktes, huruvida anställningsformen å »extra stat» verkligen behövde för framtiden bibehållas. I de fall, då förmånligare villkor än de som följde med extra ordinarie anställning eller anställning mot vikariatslön ansåges påkallade, borde Kungl. Maj:t kunna i särskild ordning förordna härom.

Enligt utkastet skulle det nuvarande särskiljandet av aspiranter vid kommunikationsverken och extra tjänstemän vid den övriga civila statsförvaltningen alltså jämt bibehållas. Med hänsyn till anställnings- och avlöningsförhållandena inom rekryteringsgraderna vid kommunikationsverken syntes detta vara ofrånkomligt.

Järnvägsstyrelsen. Den styrelsen för närvarande tillkommande befogenheten att inrätta extra ordinarie befattningar upp till och med 27 lönegraden vore behövlig och borde bibehållas, så mycket mer som någon olägenhet icke härav kunde med skäl påstås vara förenad därmed. Löneplanen för extra ordinarie tjänstemän borde utbyggas i enlighet härmed.

Vattenfallsstyrelsen. Vid kommunikationsverken hade verksstyrelserna själva hittills ägt att bestämma antalet extra ordinarie befattningar i 1—27 lönegraderna. Några nya omständigheter, som borde föranleda inskränkning i den befogenhet, som för närvarande tillkomme kommunikationsverkens styrelser med avseende å inrättande och placering i lönegrad av icke-ordinarie tjänster, hade icke tillkommit. Det funnes därför ingen som helst anledning att nu beskära dessa verks tillvarsvarande handlingsfrihet i avseende å bestämmandet av antalet icke-ordinarie befattningar i 21—27 lönegraderna.

Vid statens vattenfallsverk kunde de ordinarie högre ingenjörstjänsterna i allmänhet icke rekryteras från de ordinarie befattningshavarna i de lägre ingenjörsgaderna, varför det även i de högre ingenjörsgaderna måste kunna finnas icke-ordinarie tjänstemän såsom rekryteringspersonal, och därför lämpade sig icke anställningsformen såsom tjänsteman å extra stat, vars användande för nämnda ändamål skulle innebära besvärande komplikationer.

Därest med avseende å icke-ordinarie tjänster i 21—27 lönegraderna skulle införas den omständliga och tidskrävande anordningen, att varje särskild befattning måste begäras hos Kungl. Maj:t med ty åtföljande skriftliga och muntliga motiveringar inför departement och lönenämnd, skulle detta med hänsyn till ovannämnda omständigheter medföra fullkomligt olidliga förhållanden för statens vattenfallsverks vidkommande.

Styrelsen ville med hänsyn till det anförda påyrka, att extra ordinarie befatt-

ningar måtte vid statens vattenfallsverk bibehållas även inom 21—27 lönegraderna eller till och med den lönegrad, i vilken förste byråingenjörsbefattning kunde komma att bli placerad vid revision av tjänsteförteckningen, samt att dessa befattningars antal och placering i lönegrad finge bestämmas av styrelsen.

Statskontoret. Kategoriuppdelningen av den icke-ordinarie personalen skulle genom förslaget bli enhetligt genomförd vid de civila förvaltningsgrenarna, med undantag allenast av att vid kommunikationsverken aspiranter skulle förekomma i stället för extra tjänstemän. Då det ur olika synpunkter syntes vara önskvärt, att såvitt möjligt full enhetlighet i avseende å kategoriindelningen åstadkommes vid de förvaltningsgrenar, för vilka samma avlöningsreglemente skulle gälla, syntes det böra övervägas, huruvida det verkligen vore av behovet påkallat att i avlöningshänseende göra åtskillnad mellan extra tjänstemän och aspiranter. Såvitt statskontoret kunde finna, föreläge beträffande avlöningsförmånerna för dessa båda kategorier väsentligen icke annan olikhet än att extra tjänsteman skulle erhålla rätt till uppflyttning i högre löneklass, under det att dylik förmån icke skulle tillkomma aspirant. Enligt statskontorets mening hade en dylik rätt till löneklassuppflyttning icke någon större praktisk betydelse för denna kategori.

Riksräkenskapsverket. Ämbetsverket kunde icke finna, att något avgörande skäl föreläge för att, på sätt ifrågasatts, företaga en uppdelning av de icke-ordinarie tjänstemännen i, bland annat, extra ordinarie tjänstemän och tjänstemän å extra stat. Därest i enlighet med riksräkenskapsverkets förslag kategorien tjänstemän å extra stat slopades — något som otvivelaktigt skulle innebära en avsevärd förenkling av avlöningsföreskrifterna — borde den för de extra ordinarie tjänstemännen avsedda löneplanen omarbetas, så att den komme att omfatta samtliga förekommande lönegrader i den för ordinarie tjänstemän fastställda A-löneplanen.

Domänstyrelsen. För domänverkets del föreläge icke skäl för bibehållandet av extrastatsanställningsformen, utan det vore ändamålsenligare och smidigare dels att löneplanen för icke-ordinarie tjänstemän utökades till att liksom hittills omfatta lönegrader till och med den 27:e, dels att hittillsvarande befogenhet för domänstyrelsen att vid oundgängligt behov inrätta extra ordinarie befattningar till och med lönegrad 27 bibehölles.

Liksom kommunikationsverkens styrelser hade domänstyrelsen hittills utfärdat extrareglemente för sitt verks personal. Styrelsen ansåge, att skäl icke föreläge att frångå styrelsen denna rätt. Härtill komme, att det föreliggande utkastet till bestämmelser för extra tjänstemän i vissa viktiga avseenden innebure rätt avsevärda försämringar för domänverkets extra personal, såsom i fråga om den tid, som fordrades för löneklassuppflyttning, samt i fråga om avdrag vid tjänstledighet för sjukdom. Befogenhet borde alltså tillkomma styrelsen att utfärda avlöningsbestämmelser för extra tjänstemän vid domänverket.

Den skillnad i rekryteringsförhållandena, som föreläge för aspiranter — dessa antoges vid domänverket för att efter förberedande utbildning eventuellt anställas såsom extra tjänstemän, vid kommunikationsverken för att anställas såsom extra ordinarie tjänstemän — motiverade, att de avlöningsbestämmelser, som erfordrades för aspiranter vid domänverket, utfärdades av domänstyrelsen.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd. Tillräckliga skäl förefunnos icke för att bibehålla kategorien tjänstemän å extra stat, därest — på sätt förslaget innebure — de extra ordinarie tjänstemännen erhöles sådan ställning i löneklasshänseende, att densamma sammanfölle med extrastatstjänstemännens.

Vad först anginge själva begreppet »extra-stat» måste detta i och för sig anses föråldrat, sedan sådan ändring beträffande uppställningen av riksstatsanslag genomförts, att någon uppdelning av riksstatsanslagen i ordinarie och extra anslag icke förekommer. De nu gällande år 1935 utfärdade avlöningsbestämmelserna hade, i vad de avsåge tjänstemän å extra stat, tillkommit i anledning av då föreliggande särskilda omständigheter av budgetär natur, vilka ansetts utgöra hin-

der för tillämpande av en anordning, som i och för sig befunnits sakligt motive-rad och önskvärd. Då några sådana omständigheter icke förelåge i det nuvarande läget, funne sig lönenämnden oförhindrad att framställa förslag om avskaffande av kategorien tjänstemän å extra stat. Lönenämnden kunde icke finna annat, än att behov av kategorien extrastatstjänstemän i och för sig icke kunde anses föreligga, därest löneställningen för de extra ordinarie tjänstemännen praktiskt taget bleve lika med den nu för den förra kategorien tjänstemän gällande.

Ett skäl för bibehållandet av tjänstemän å extra stat skulle möjligen vara hän-synen till de särskilda förmåner, som — bortsett från själva avlöningen — gällde för dessa tjänstemän liksom även för tjänstemän med s. k. vikariatslön och som jämställde dem med de ordinarie tjänstemännen. Denna omständighet syntes emel-lertid icke böra tillmätas avgörande betydelse i ett läge som det nu föreliggande, då det gällde att ur saklig synpunkt åstadkomma en så tillfredsställande indelning av de icke-ordinarie tjänstemännen som möjligt. Såsom jämväl 1934 års avlönings-revision ifrågasatt, borde innehavarna av nuvarande extrastatsbefattningar vid över-gången till extra ordinarie tjänst tillförsäkras att icke lida minskning i dem dittills tillkommande förmåner. Lönenämnden ville alltså förorda, att kategorien tjänste-män å extra stat avskaffades.

Beträffande frågan, i vad mån gränsdragningen mellan de i utkastet föreslagna kategorierna tjänstemän å extra stat och extra ordinarie tjänstemän kunde anses lämpligt avvägd eller borde jämkas, därest gruppen extrastatstjänstemän allttjämt skulle bibehållas, ville lönenämnden påpeka, att den föreslagna gränsdragningen stötte på svårigheter i fråga om de extra ordinarie adjunkterna vid de allmänna lä-roverken m. fl. statliga undervisningsanstalter, där lärarna åtnjöte nyreglerad lön. De extra ordinarie adjunkterna hade nämligen på grund av riksdagens beslut in-placerats i 21 lönegraden. I fråga om dessa tjänstemän förefunnes ingen anledning att införa extrastatsbegreppet, som icke funnes nu och för övrigt icke skulle passa in på undervisningsväsendets förhållanden. Skulle gruppen extrastatstjänstemän bibehållas jämte extra ordinarie tjänstemän, borde därför gränsen mellan de båda grupperna dragas högre än mellan 20 och 21 lönegraden, exempelvis mellan 23 och 24 lönegraden.

Kommunikationsverkens lönenämnd. Det skulle enligt lönenämndens mening medföra olägenheter, därest kommunikationsverkens styrelser berövades möjlighe-ten att kunna anställa extra ordinarie tjänstemän i 21 och högre lönegrader. Om ifrågavarande befogenhet bibehölles, syntes något egentligt behov av extrastatstjäs-temän för affärsverkens vidkommande icke förefinnas.

Av de hörda personalorganisationerna hava *Sveriges statstjänstemannanämnd* och *trafiktjänstemännens riksförbund* uttalat, att lönen till tjänsteman å extra stat borde bestämmas enligt samma löneklass som den för ordinarie tjänsteman i mot-svarande lönegrad bestämda. Statstjänstemannanämnden har därjämte framhållit, att då de båda personalkategorierna »extra stat» och »extra ordinarie» skulle till-godose väsentligt skilda syftemål, det förefölle mindre rationellt att begränsa löne-planen för extra ordinarie till att omfatta allenast 20 lönegrader, utan borde den upptaga samma antal lönegrader som den ordinarie löneplanen.

1936 års lönekommitté. Vid sin behandling av frågan om kategoriuppdel-ning av de icke-ordinarie tjänsterna har lönekommittén visserligen för egen del icke kunnat undgå att finna åtskilliga skäl tala för ett bibehållande även framgent av anställningsformen tjänsteman å extra stat. Därvid är bland annat att märka den väsensskilda karaktären hos de båda grupper av tjäns-temän, varom här är fråga. Medan de extra ordinarie befattningarna huvud-sakligen avsetts för rekryteringspersonal, hava extrastatstjänsterna hittills kommit till användning, där med hänsyn till arbetsuppgifter och ansvar or-

dinarie tjänster närmast varit motiverade men där man av organisatoriska eller andra skäl likväl stannat vid att inrätta allenast icke-ordinarie befattningar. Med hänsyn till denna extrastatstjänsternas karaktär, vilken framgår av definitionen i 1 § av kungörelsen 1935: 397, kunde det enligt kommitténs mening i och för sig vara motiverat att fasthålla vid nuvarande ordning för dylika tjänsters inrättande och vid nuvarande statbehandling, något som skulle underlättas genom tjänsternas upptagande i avlöningsbestämmelserna såsom en särskild kategori.

Å andra sidan har kommittén ej kunnat bortse från de erinringar, som särskilt från kommunikationsverkens sida framförts mot en begränsning av de extra ordinarie tjänsterna till de första 20 lönegraderna. Även om införandet av extrastatstjänster vid dessa verk kombinerades med befogenhet för Kungl. Maj:t att utan riksdagens hörande inrätta dylika tjänster, skulle dock en sådan anordning uppenbarligen icke av de affärsdrivande verkens styrelser betraktas såsom tillfredsställande med hänsyn till behovet av rörelsefrihet i fråga om personaldispositionen. Ett förläggande av gränslinjen mellan tjänstemän å extra stat och extra ordinarie tjänstemän mellan 20 och 21 lönegraderna skulle också nödvändiggöra *antingen* en omedelbar ombildning av ett 100-tal nu befintliga extra ordinarie rekryteringstjänster i 21 och högre lönegrader till befattningar å extra stat — härtill skulle vid en blivande nyreglering av det statliga undervisningsväsendet komma en motsvarande ombildning av omkring 200 extra ordinarie adjunktstjänster — *eller* ock rätt omfattande undantag från regeln om 20 lönegraden såsom högsta löneställning för extra ordinarie tjänstemän. I den mån dylika undantagsföreskrifter bleve nödvändiga, skulle fördelarna med den tilltänkta kategoriuppdelningen väsentligt reduceras.

En höjning av gränsen mellan extra ordinarie tjänster och tjänster å extra stat — exempelvis en gränsdragning mellan 23 och 24 lönegraden — skulle givetvis i viss omfattning mildra de antydda olägenheterna. En sådan höjning skulle få till följd en ombildning i motsatt riktning av vissa nu förefintliga extrastatstjänster inom 21 och 22 lönegraderna till extra ordinarie befattningar. Enligt lönekommitténs mening skulle det emellertid bliva nödvändigt att vid ett bibehållande av extrastatstjänster i 24 och högre lönegrader hålla möjligheten öppen för kommunikationsverkens styrelser att inrätta extra ordinarie tjänster inom nämnda lönegrader. För detta ändamål finge den extra ordinarie löneplanen för nämnda verks vidkommande utbyggas utöver 24 lönegrader. Man skulle följaktligen vid en sådan anordning nödgas att alltså i löneförfattningarna — och såsom konsekvens därav även i pensionsbestämmelserna — inom vissa lönegrader räkna med såväl tjänstemän å extra stat som extra ordinarie tjänster. Härigenom skulle det ursprungliga syftet med uppdelningen, nämligen att genom en klar gränsdragning mellan de icke-ordinarie tjänsterna å löneskalan skapa förenkling och ökad reda i bestämmelserna, i icke oväsentlig mån förfelas.

Vid nu antydda förhållanden har lönekommittén sett sig föranlåten att stanna vid den ståndpunkten, att kategorien tjänstemän å extra stat bör utgå

ur avlöningsbestämmelserna. Ehuru en sådan lösning ej kan ske utan vissa olägenheter, hava dock dessa ansetts väga mindre tungt än de fördelar ur förenklingsynpunkt, som kunna vinnas genom ifrågavarande anställningsforms slopande.

Vid upprättandet av sitt definitiva förslag till icke-ordinariereglemente har kommittén följaktligen icke upptagit några avlöningsbestämmelser för tjänstemän å extra stat.

De befattningar å extra stat, som förefinnas omedelbart före ikraftträdandet av icke-ordinariereglementet, böra sålunda enligt kommitténs mening ombildas till extra ordinarie befattningar. I anledning av den försämring i vissa avlöningsvillkor, som skulle bliva en följd härav, förutsätter kommittén, att nuvarande innehavare av extrastatstjänster övergångsvis personligen berättigas åtnjuta samma särskilda förmåner (semester m. m.), som tillkomma ordinarie tjänstemän i motsvarande lönegrader. Härtill återkommer kommittén i det följande.

Kommittén har vidare ansett, att i det nya icke-ordinariereglementet böra upptagas avlöningsbestämmelser för kategorien extra tjänstemän. Då emellertid denna grupp i dess nuvarande lönetekniska mening saknas vid kommunikationsverken och ej heller lämpligen torde böra införas där, utgår kommittén från att extra befattningar skola kunna finnas endast vid övriga i civila avlöningsreglementet avsedda verk (allmänna civilförvaltningen, lots- och fyrstaten, domänverket).

Kommittén har icke ansett sig kunna tillstyrka domänstyrelsens förslag att undantaga domänverkets extra tjänstemän från tillämpningen av icke-ordinariereglementets bestämmelser.

För kommunikationsverkens del torde liksom hittills böra upptagas avlöningsföreskrifter för aspiranter, medan begreppet extra tjänstemän vid dessa verk alltjämt reserveras för vissa personalgrupper, som avlönas enligt andra regler än avlöningsreglementets. Redan nu äro emellertid lönebestämmelserna för aspiranter och extra tjänstemän i allt väsentligt överensstämmande — om härvid bortses från löneplanens konstruktion — vadan vid avfattandet av kommitténs reglementsförslag hänvisning för aspiranternas del i allmänhet kunnat ske till de för extra tjänstemän förordade bestämmelserna.

Utöver de personalkategorier, som här berörts, finnas inom olika civila verk vissa grupper av befattningshavare, vilkas avlöningsförhållanden ej regleras genom detaljbestämmelser i förenämnda kungörelser den 15 juni 1935. Bland dylika grupper må nämnas extra revisionssekreterare, adjungerade ledamöter m. fl. befattningshavare i hovrätterna, vissa extra tjänstemän vid telegrafverket och vattenfallsverket, extra befattningshavare vid serafimerlasarettet m. fl. Dessutom finnas, särskilt inom allmänna civilförvaltningen, åtskilliga icke-ordinarie befattningshavare med avlöning i form av arvode samt, såväl vid allmänna civilförvaltningen som vid kommunikationsverken, tillfälliga anställningshavare, elever m. fl. Beträffande nu berörda personalkate-

gorier finnas i avlöningskungörelserna (4 kap. av kungörelsen 1935: 397 samt 3 kap. av kungörelserna 1935: 398, 399 och 400) meddelade vissa summariska stadganden. Enligt 4 kap. av kungörelsen 1935: 397 gäller sålunda, att för icke-ordinarie tjänsteman, vars avlöning utgår i form av arvode med av Kungl. Maj:t fastställt belopp, Kungl. Maj:t meddelar de särskilda avlöningsbestämmelser, som må erfordras, där ej för visst fall Kungl. Maj:t överlåter åt vederbörande verk att utfärda sådana föreskrifter. För tillfälligt anställd personal ävensom för andra icke-ordinarie befattningshavare, vilka icke avses i kungörelsen, äger vederbörande verk fastställa avlöningsförmånerna, där ej Kungl. Maj:t meddelat beslut i sådant hänseende.

Endast beträffande vissa av ifrågavarande personalkategorier hava materiella avlöningsregler meddelats av Kungl. Maj:t, t. ex. beträffande extra revisionssekreterare samt befattningshavare i hovrätterna, vilkas avlöningsförhållanden underställts riksdagens prövning. I övrigt har i allmänhet överlåtit åt vederbörande verk att fastställa avlöningsförmåner och erforderliga avlöningsföreskrifter.

Beträffande vissa av ifrågavarande befattningshavare, vilka fylla permanenta och relativt fast organiserade funktioner inom statsförvaltningen, synes lönekommittén sådan omläggning böra ske, att befattningshavarna inordnas bland de kategorier, som avses i icke-ordinariereglementet. Kommittén återkommer längre fram till frågan härom. I övrigt synas lämpligen avlöningsförhållandena för ifrågavarande grupper av anställningshavare även i fortsättningen böra regleras vid sidan av avlöningsreglementet. Summariska föreskrifter, motsvarande de nyssnämnda i 3 och 4 kap. av nuvarande avlöningskungörelser intagna bestämmelserna — eventuellt kompletterade med vissa materiella regler angående avlöningsförmånernas bestämmande — torde böra utfärdas av Kungl. Maj:t genom särskild författning.

På frågan, i vad mån en omläggning av de materiella lönebestämmelserna för de personalgrupper, vilkas avlöningsförhållanden sålunda regleras vid sidan av reglementet, kan vara påkallad i anslutning till den nu förevarande löneregleringen, har kommittén ej ansett sig böra närmare ingå, då denna fråga i viss mån torde böra bedömas med hänsyn till skiftande förhållanden vid olika verk. Kommittén vill allenast erinra, att i vissa fall för närvarande utgår dyrtidstillägg å arvoden och lönebelopp, som fastställts för ifrågavarande anställningshavare. Det synes kommittén kunna ifrågasättas, om ej beträffande dessa anställningshavare, för vilka lönebestämningen kan ske efter en mera fri prövning i varje särskilt fall, avvägningen av ersättningen bör äga rum på sådant sätt, att någon automatisk rörlighet hos löner eller arvoden icke behöver ifrågakomma. Skäl synas kommittén tala för att rörligt tillägg icke medgives i fråga om andra befattningshavare eller andra avlöningsformer än dem, om vilka stadgas i vederbörande avlöningsreglementen.

Löneplaner.

För att möjliggöra bibehållande eller nyinrättande av extra ordinarie tjänster i högre lönegrad än den 20:e eller ombildning av extrastatstjänster

till motsvarande extra ordinarie befattningar bör enligt lönekommitténs mening löneplanen för extra ordinarie tjänstemän liksom för närvarande upptaga 30 lönegrader. Att utbygga den extra ordinarie löneplanen med nya lönegrader, motsvarande lönegraderna 31—34 i löneplan A för ordinarie tjänsteman, har kommittén däremot icke ansett vara påkallat. I enlighet med kommitténs i betänkandet angående civilt avlöningsreglemente förordade förslag har löneplanen i övrigt konstruerats så, att begynnelselönen inom alla lönegrader höjts en löneklass, varigenom antalet löneklasser inom varje lönegrad minskats med en.

Beträffande konstruktionen av löneplanen för extra tjänstemän håller kommittén före, att denna löneplan lämpligen kan begränsas till 20 lönegrader. Av kommitténs statistik rörande tjänstemannabeståndet den 1 maj 1936 framgår, att vid nämnda tidpunkt extra tjänster icke funnos inrättade inom högre lönegrad än den 20:e. Enligt kommitténs mening bör vidare den nuvarande relationen mellan begynnelselönerna för extra och ordinarie tjänstemän upprätthållas. Begynnelselönen för extra tjänstemän inom varje lönegrad skulle sålunda komma att ligga tre löneklasser under begynnelselönen för ordinarie tjänstemän inom motsvarande lönegrad. Å andra sidan föreslår kommittén, att antalet löneklasser inom varje lönegrad ökas från två till tre, varigenom slutlöneklassen inom varje lönegrad även framgent skulle komma att sammanfalla med begynnelselöneklassen inom motsvarande extra ordinarie lönegrad. Sistnämnda omläggning förutsattes av kommittén redan i betänkandet angående civilt avlöningsreglemente. Kommittén gjorde därvid (sid. 73—74) vissa uttalanden angående denna omläggning, vilka kommittén anser sig här böra återgiva. Ifrågavarande utbyggnad av löneplanen för extra tjänstemän hade syntts kommittén motiverad av att extra tjänstemän vid allmänna civilförvaltningen ej sällan finge kvarstå i extra anställning under så avsevärd tid, att en ytterligare löneklassuppflyttning i sådan anställning måste anses skälig. Det kunde visserligen göras gällande, att den långa anställningstiden i extra befattning vid vissa verk vore ett missförhållande, för vilket borde sökas bot genom sådana åtgärder i anslags-hänseende, som kunde möjliggöra en rimligare anordning av beforderingsgången. Emellertid anlätades extra personal på sina håll i betydande utsträckning för arbeten, vilka — ehuru långvariga och periodiskt återkommande — icke tillhörde verkets fortlöpande arbetsuppgifter (t. ex. särskilda specialutredningar inom vissa statistiska verk) och alltså icke kunde motivera anställande av personal i mera fast anställning. Även om, såsom kommittén funne önskvärt, strävandena inom förvaltningen i högre grad än hittills på sina håll varit fallet inriktades på att låta den icke-ordinarie rekryteringspersonalen efter en icke alltför lång utbildnings- och prøvotid vinna extra ordinarie anställning, kunde det för nyss avsedda fall vara motiverat att öppna möjlighet till en ytterligare avlöningsförhöjning i extra befattning. Härigenom vunnes ock utgångspunkt för sneddningsregelns tillämpning vid övergång från extra till ordinarie befattning i så måtto, att för löneklassuppflyttning i den ordinarie tjänsten skulle kunna tagas i beräkning

tid, varunder tjänstemannen i den föregående befattningen tillhört närmast lägre löneklass.

Vad sålunda anförts vill kommittén här ytterligare understryka. Införandet av en tredje löneklass i de olika lönegraderna av löneplanen för extra tjänstemän har, såsom av de återgivna uttalandena framgår, skett i syfte att bereda en förbättrad löneställning för extra tjänstemän, vilka på grund av särskilda omständigheter icke kunna vinna extra ordinarie tjänst efter rimlig utbildnings- och prövningstid, och får efter kommitténs förmenande icke tagas till intäkt för en förlängning av anställningstiden i extra befattning i fall, där dylika omständigheter icke föreligga. Det är kommittén angeläget att betona att, där stadigvarande behov av en extra tjänstemans arbetskraft föreligger för arbetsuppgifter av permanent beskaffenhet, överförande till extra ordinarie anställning bör ske inom väsentligt kortare tidrymd än den, som erfordras för vinnande av uppflyttning till högsta löneklass inom vederbörande lönegrad för extra tjänstemän.

Genom överförandet av tjänstemän å extra stat till en 30-gradig löneplan för extra ordinarie tjänstemän skulle löneförhållandena icke bli ordnade för innehavare av vissa enstaka befattningar å extra stat, för vilka lön utgår enligt avd. A av allmänna civilförvaltningens nuvarande löneplan. Med fasthållande i princip av att även dessa tjänster böra ombildas till extra ordinarie, har kommittén ansett denna sak kunna ordnas så, att innehavare av ifrågavarande tjänster i fortsättningen få uppbära lön enligt motsvarande lönegrad av löneplan B i det nya civila avlöningsreglementet samt i övrigt åtnjuta de förmåner, som äro förenade med ordinarie tjänst tillhörande nämnda löneplan. Bestämmelser härom hava i reglementsförslaget intagits i ett särskilt kapitel.

Den nuvarande löneplanen för aspiranter vid kommunikationsverken upptager lönebelopp för 1—27 lönegraderna, dock med allenast en löneklass inom varje lönegrad, vilken löneklass motsvarar begynnelselönen inom motsvarande lönegrad av löneplanen för extra tjänstemän. Kommittén har ansett någon särskild löneplan för aspiranter icke behöva upptagas i reglementet, utan en hänvisning till löneplanen för extra tjänstemän har ansetts tillfyllest. Även för aspiranter skulle sålunda antalet lönegrader begränsas till 20.

I enlighet med vad som förutsatts i betänkandet angående civilt avlöningsreglemente hava lönerna inom de olika löneklasserna av de i reglementsförslaget intagna löneplanerna upptagits till samma belopp som i motsvarande löneklasser enligt löneplanen A i civila avlöningsreglementet. För löneklasserna a, b och c, vilka icke återfinnas i sistnämnda löneplan, hava emellertid lönebeloppen nykonstruerats.

Då det av praktiska skäl är önskvärt att giva de olika löneplanerna förkortade benämningar, som kunna användas vid hänvisningar och citat, har kommittén upptagit beteckningarna *löneplan Eo* för extra-ordinarieplanen och *löneplan Ex* för löneplanen för extra tjänstemän.

Ändring i anställnings- och avlöningsvillkoren för vissa grupper icke-ordinarie tjänstemän.

Lönekommittén torde härefter böra till behandling upptaga frågan, i vad mån införandet av ett enhetligt avlöningsreglemente och i samband därmed avförandet ur avlöningsbestämmelserna av kategorien tjänstemän å extra stat bör öva inverkan på anställnings- och löneförhållandena för sådana grupper av tjänstemän, vilka, ehuru icke inordnade under nuvarande avlöningskungörelser, dock äro närmast jämförliga med där avsedda befattningshavare.

Till en början komma härvid i betraktande de extra revisionssekreterarna. Dessa tjänstemän äro visserligen för närvarande icke upptagna såsom tjänstemän å extra stat men äro i avseende å anställningens natur närmast att likställa med sistnämnda kategori av tjänstemän. Avlöningsförmåner äro bestämda genom kungl. brev den 13 maj 1938. Därest, såsom ofta är fallet, extra revisionssekreterarbefattning innehaves av hovrättsråd, utgår avlöning med samma belopp, som skulle hava tillkommit vederbörande, därest han varit ordinarie innehavare av revisionssekreterarbefattningen. Extra revisionssekreterare, som icke är hovrättsråd, åtnjuta avlöning enligt lönegrad B 30 av den i allmänna civilförvaltningens avlöningsreglemente intagna löneplanen.

Även de extra revisionssekreterarna synas i likhet med extrastatstjänstemännen böra hänföras till gruppen extra ordinarie tjänstemän. Då emellertid de extra revisionssekreterarna hittills ansetts böra i lönehänseende helt jämställas med ordinarie tjänstemän inom 30 lönegraden, torde dessa tjänstemän även efter förändringen till extra ordinarie genom särföreskrifter i reglementet böra tillförsäkras ordinarie tjänstemäns löneställning och övriga förmåner.

En annan grupp utgöra de adjungerade ledamöterna i rikets hovrätter. Enligt kungl. brev den 13 maj 1938 (S. F. S. nr 199) äger adjungerad ledamot, som är assessor, uppbära avlöning såsom tjänsteman å extra stat i lönegraden B 29 enligt löneplanen i allmänna civilförvaltningens avlöningsreglemente. Annan adjungerad ledamot äger uppbära avlöning enligt 26 löneklassen i nyssnämnda avlöningsreglemente; har dylik adjungerad ledamot, utan att vara innehavare av ordinarie domarämbete, förvaltat häradshövdingämbete i minst tre år eller förvaltat sådant ämbete och tjänstgjort såsom adjungerad ledamot i hovrätt likaledes minst tre år, må han från och med nästkommande kalenderkvartal placeras i 28 löneklassen. Finner hovrätt eljest anledning föreligga till placering i högre löneklass än den 26:e, har hovrätten att därom göra framställning hos Kungl. Maj:t. För adjungerad ledamot skola i övrigt i tillämpliga delar lända till efterrättelse för motsvarande ordinarie tjänstemän i avlöningsreglementet med därtill hörande tillämpnings- och tilläggsföreskrifter meddelade stadganden. Av Kungl. Maj:t förordnad assessor i hovrätt har genom Kungl. Maj:ts särskilda beslut medgivits pensionsrätt enligt civila tjänstepensionsreglementet och allmänna familjepensionsreglementet.

Beträffande de av Kungl. Maj:t förordnade hovrättsassessorernas löneställning må erinras om att 1934 års avlöningsrevision i sitt i det följande omnämnda betänkande framlade förslag om att assessorstjänsterna skulle förändras till extra ordinarie befattningar i 28 lönegraden. Avlöningsrevisionen utgick därvid från den för assessorerna då fastställda löneställningen i 26 respektive 28 löneklassen. Vid frågans behandling i statsrådet den 4 januari 1935 anförde vederbörande departementschef (statsverksprop., 2 h. t. sid. 32), att han funnit sig böra förorda, att assessorerna såsom adjungerade ledamöter bereddes lön enligt de grunder, som gällde för tjänstemän å extra stat med placering i lönegraden B 29. Med hänsyn till gällande personalorganisation och arbetsordningar för hovrätterna syntes emellertid assessorerna lämpligen icke böra upptagas å personalförteckning såsom befattningshavare å extra stat. Ej heller borde i avlöningsstaten särskild anslagspost uppföras för avlöning till assessorerna. Beträffande adjungerade ledamöter, som icke vore assessorer, syntes dessa allenast i särskilda undantagsfall efter Kungl. Maj:ts bestämmande böra komma i åtnjutande av högre avlöning än enligt 26 löneklassen. Mot vad sålunda föreslagits gjorde riksdagen icke någon erinran.

Därest lönekommitténs förslag om extrastatstjänsternas ombildning till extra ordinarie befattningar och vad därmed äger sammanhang vinner bifall, synes detta påkalla en ändring jämväl beträffande assessorernas löneförhållanden. Assessorernas ställning inom lönesystemet är för närvarande icke fullt klar, i det att de uppbära lön »såsom» befattningshavare å extra stat. Anledningen härtill torde vara, att assessor såsom sådan icke anses innehava någon egen tjänst utan närmast är att betrakta såsom vikarie å ordinarie hovrättsrådstjänst. I betraktande av den fasthet, som sedan länge kännetecknat assessorsinstitutionen vid hovrätterna — assessorerna hava för övrigt tidigare varit ordinarie tjänstemän — synes det emellertid lönekommittén, att några betänkligheter icke behöva möta mot att anordna särskilda tjänster för dem. Kommittén föreslår, att för hovrätternas assessorer inrättas erforderligt antal extra ordinarie tjänster med placering i 29 lönegraden och att dessa tjänstemän alltså inordnas under kommitténs förslag till icke-ordinariereglemente. Den sålunda föreslagna omändringen av tjänste- och löneställningen för assessorerna förutsätter viss omläggning av hovrätternas avlöningsstater.

Frågan om löneställning för andra adjungerade ledamöter än assessorer sammanhänger nära med frågan om löneförmånerna för hovrätternas rekryteringspersonal överhuvud taget. Kommittén torde för belysande av dessa spörsmål böra här i korthet redogöra för den numera vanliga befodringsgången å domarbanan.

För att vinna inträde i hovrätt fordras — förutom stadgad juridisk examen — att hava tjänstgjort såsom notarie i domsaga. Efter domsagotjänstgöringen, vilken varar minst tre år, börjar den, som ämnar fortsätta å domarbanan, sin tjänstgöring i hovrätten såsom *fiskalsaspirant*. Den första anställningstiden ägnas åt utbildning och prövning. Den första pröv-

ningen är avslutad ett halvt à ett år efter inträdet och sker i regel genom s. k. provföredragningar såsom fiskal. Blir aspiranten godkänd — en förhållandevis stor procent av aspiranterna avskiljas genom denna prövning från vidare tjänstgöring i hovrätten — meddelas honom det första fiskalsförordnandet. Efter fiskaltjänstgöring, som innefattar minst sex månaders tjänstgöring såsom *extra fiskal* men regelmässigt pågår betydligt längre, meddelas vederbörande förordnande såsom sekreterare i domsaga. Denna domsagotjänstgöring får ej utan Kungl. Maj:ts medgivande omfatta längre tid än tre år. Efter sekreterartjänstgöringen återgår domaraspiranten till hovrätten, där fiskaltjänstgöring ånyo vidtager. Domaraspiranterna äro även under denna senare fiskaltjänstgöring underkastade fortgående prövning, därvid en om ock förhållandevis ringa del brukar avskiljas från vidare befordran på domarbanan. De fiskaler, vilka alltjämt befinnas lämpliga för hovrättstjänstgöring, erhålla i tur och ordning adjunktion i hovrätten, till en början vid tillfällig ledighet och så småningom mera stadigvarande, samt bliva efter sammanlagt ett års adjunktion av Kungl. Maj:t förordnade till *assessorer*. Härigenom anses vederbörande godkänd för domarbanan. Assessor befordras i mån av uppkomna vakanser å hovrättsråds-tjänst till hovrättsråd.

Under den allra första prövningstiden går aspiranten för närvarande merendels lönlös. I mån av tillgång tilldelas honom emellertid aspirantarvode, i regel dock först efter det provföredragningarna äro avslutade. Jämlikt förenämnda kungl. brev den 13 maj 1938 äger nämligen hovrätten förordna ett begränsat antal fiskalsaspiranter med årligt arvode av 2 892 kronor. Hovrätten äger enligt nämnda brev jämväl förordna visst antal extra fiskaler för fullgörande av fiskalsgöromål. Stadigvarande fiskalsförordnande plägar följa efter längre eller kortare tids tjänstgöring i hovrätten — vid Svea hovrätt omkring två år efter första inträdet i hovrätten. Extra fiskal uppbär lön enligt 15 löneklassen. Efter att under sammanlagt ett och ett halvt år hava tjänstgjort såsom extra fiskal må han från och med nästa kalenderkvartal uppflyttas i 21 löneklassen. I övrigt gälla för extra fiskal i tillämpliga delar de för motsvarande ordinarie tjänstemän i allmänna civilförvaltningens avlöningsreglemente med därtill hörande tillämpnings- och tilläggsföreskrifter meddelade stadgandena. För uppflyttning i den högre löneklassen må med tjänstgöring såsom extra fiskal likställas efter första fiskalsförordnandet infallande tjänstgöring såsom advokatfiskal, sekreterare eller ledamot i hovrätt, såsom vikarie för häradshövding, såsom biträdande domare, såsom sekreterare i domsaga eller såsom ledamot i rådhusrätt, i vilken enligt gällande bestämmelser jämte borgmästaren sitta minst två lagfarna ledamöter. Tjänstgöring såsom sekreterare eller advokatfiskal i hovrätt må dock tillgodoräknas under sammanlagt högst sex månader. För uppflyttning fordras städse tjänstgöring under sex månader såsom ledamot eller extra fiskal eller fullgörande, efter hovrättens förordnande, under samma tid av göromål, som ankomma på fiskal.

Under den mellantid, varunder den extra fiskalen tjänstgör såsom sekreterare i domsaga, utgår lön enligt i allt väsentligt samma grunder som för extra fiskal.

Enär såsom förut antytts antalet extra fiskaler med lön är begränsat, kunna understundom svårigheter yppa sig att bereda från sekreterartjänstgöring i domsaga återvändande extra fiskaler lön. Efter återinträde i tjänstgöring vid hovrätten får därför extra fiskal emellanåt nöja sig med aspirantarvode.

Av den nu lämnade redogörelsen för rekryteringspersonalens inom hovrätterna avlöningsförhållanden framgår, att dessa väsentligt avvika från de grunder, som i av Kungl. Maj:t utfärdade avlöningsförfattningar fastställts för icke-ordinarie tjänstemän i allmänhet. Än mer skulle detta bli valet i fortsättningen med hänsyn till de lönetursregler, som innefattas i civila avlöningsreglementet och som av lönekommittén jämväl upptagits i förslaget till icke-ordinariereglemente. Enligt kommitténs mening är det icke erforderligt eller lämpligt att för framtiden bibehålla dessa avvikelser. Ej heller ur befattningshavarnas synpunkt torde de å domaraspiranterna tillämpade avlöningsbestämmelserna kunna anses tillfredsställande. Lönekommittén har därför ansett sig böra förordna en omläggning av löneförhållandena för ifrågakvarande personal genom deras direkta inordnande under ett blivande icke-ordinariereglemente. De riktlinjer för en omläggning, som kommittén framlägger och som givetvis ansluta sig till den nuvarande hovrättsorganisationen, gå i huvudsak ut på följande.

Sedan aspiranten efter provföredragningarnas avslutande blivit godkänd för fortsatt tjänstgöring på domarbanan, bör han antagas till extra fiskal med placering såsom extra tjänsteman i 18 lönegraden enligt löneplanen för extra tjänstemän i icke-ordinariereglementet. Lönen skulle följaktligen komma att utgå enligt 15 löneklassen. Det kan ifrågasättas, huruvida icke någon mindre ersättning i form av fiskalsaspirantarvode bör utgå jämväl under den allra första aspiranttiden. Frågan härom torde emellertid med hänsyn till sitt samband med avlöningsförhållandena för notarier i domsagorna icke nu böra upptagas till avgörande utan bör prövas vid den pågående utredningen angående domsagopersonalens löneförmåner.

Anställningen såsom extra fiskal bör fortgå till tidpunkten för tillträde av förordnande såsom sekreterare i domsaga, då tjänstemannen bör antagas till extra ordinarie fiskal, med placering i 21 lönegraden enligt löneplanen för extra ordinarie tjänstemän i icke-ordinariereglementet. Anställning och lön såsom extra ordinarie fiskal bibehålles såväl under den följande tjänstgöringen i domsaga som även efter återkomsten till hovrätten för fortsatt fiskaltjänstgöring. Vid adjunktion i hovrätten utfärdas vikariatsförordnande å assessorstjänst, i följd varav vikariatsersättning utgår enligt icke-ordinariereglementets regler för vikariat å extra ordinarie tjänst inom 29 lönegraden. Extra ordinarie fiskal, som sedermera av Kungl. Maj:t förordnas till assessor, uppflyttas till den för assessor ovan föreslagna lönegraden för extra ordinarie tjänstemän, d. v. s. 29 lönegraden.

Det säger sig självt, att en dylik befordringsgång förutsätter, att vid stat-

beräkningarna måste budgetårsvis på förhand beräknas det erforderliga antalet icke-ordinarie tjänster inom olika lönegrader.

På liknande sätt som för hovrätternas icke-ordinarie personal utgår även lön till vattendomstolarnas sekreterare. Lön till vattenrättssekreterare, som ej är assessor i hovrätt, utgår enligt 26 löneklassen enligt löneplanen i allmänna civilförvaltningens avlöningsreglemente, med rätt till sådan uppflyttning i högre löneklass, som tillkommer motsvarande ordinarie tjänstemän. För vattenrättssekreterare, varom nu är fråga, gälla jämväl i övrigt i tillämpliga delar de stadganden, som för motsvarande ordinarie tjänstemän meddelats i avlöningsreglementet med därtill hörande tilläggs- och tillämpningsföreskrifter. Sådan vattenrättssekreterare är sålunda närmast likställd med tjänsteman å extra stat i 27 lönegraden. Vattenrättssekreterare, som är assessor i hovrätt, åtnjuter den lön, som tillkommer assessor såsom adjungerad ledamot i hovrätt. Vattenrättssekreterarbefattning tillsättes av Kungl. Maj:t genom förordnande på viss tid, i regel tre år.

Det kan enligt lönekommitténs mening ifrågasättas, huruvida icke även sekreterarbefattningarna hos vattendomstolarna borde ombildas till extra ordinarie tjänster. Med hänsyn emellertid till att vattenrättssekreterarbefattningarna regelmässigt uppehållas av assessorer eller fiskaler i hovrätt synes frågan enklare kunna lösas på det sätt att, därest assessor i hovrätt förordnas som vattenrättssekreterare, han hos vattendomstolen bibehåller den löneställning, han innehaft hos hovrätten, samt att, därest extra ordinarie eller extra fiskal erhåller sådant förordnande, han berättigas att från vattendomstolen uppbära dels lön såsom extra ordinarie, respektive extra fiskal, dels ock därutöver ett arvode, avvägt så att det ungefär motsvarar löneskillnaden mellan innehavande befattning och extra ordinarie befattning i 27 lönegraden.

Vissa grupper extra ordinarie tjänstemän, tillhörande ekonomipersonalen vid statens sinnessjukhus, i huvudsak kvinnliga ekonomister, åtnjuta för närvarande lön enligt en av medicinalstyrelsen fastställd löneplan, som upptager lägre belopp än löneplanen för extra ordinarie tjänstemän i gällande kungörelse med avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare inom allmänna civilförvaltningen. Ehuru ifrågavarande tjänstemän tillhöra gruppen extra ordinarie befattningshavare, äro de likväl för närvarande icke pensionsberättigade enligt civila tjänstepensionsreglementet eller allmänna familjepensionsreglementet. Framställning om beviljande av pensionsrätt har gjorts hos Kungl. Maj:t, men ett avgörande av denna fråga har undanskjutits i avvaktan på prövning av spörsmålet om lämplig anställningsform för tjänstemännen i fråga. Kommittén anser visserligen, att extra ordinarie anställning och därmed pensionsrätt i allmänhet icke bör medgivas tjänstemän med lägre lön än enligt den för extra ordinarie tjänstemän gällande allmänna löneplanen. Övervägande skäl hava emellertid synts kommittén i detta fall tala för ett inordnande av befattningshavarna under icke-ordinariereglementet såsom extra ordinarie tjänstemän. Vid bi-

fall härtill torde den för ifrågavarande ekonomister nu gällande löneplanen böra omarbetas i närmare anslutning till löneplanen för extra ordinarie tjänstemän i kommitténs förslag till icke-ordinariereglemente. Med hänsyn till löneplanens betydelse såsom grund för pensionsunderlagens beräkning synes det lämpligt, att Kungl. Maj:t fastställer löneplan och övriga erforderliga avlöningsbestämmelser. Stadgande härutinnan torde böra intagas bland specialbestämmelserna i reglementet.

Slutligen må nämnas, att å personalförteckning vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut finnas upptagna 2 avdelningsföreståndare och 8 ämneslärare, vilka åtnjuta lön enligt vissa lönegrader i löneplanen för allmänna civilförvaltningen och å vilka allmänna civilförvaltningens avlöningsreglemente i övrigt äger tillämplighet men som äro anställda enligt kontrakt med viss uppsägningstid. Till karaktären synas dessa befattningar närmast vara att likställa med tjänster å extra stat. Kommittén anser för sin del icke lämpligt, att för dessa tjänster bibehålles en anställningsform, som saknar motsvarighet för liknande tjänster vid andra läroanstalter och som ej bereder innehavarna pensionsrätt. På grund härav förordar kommittén, att tjänsterna i fråga hänföras till kategorien extra ordinarie befattningar.

Specialmotivering till civila icke-ordinariereglementet.

Inledning.

Reglementets uppställning.

Vid upprättandet av sitt förslag till avlöningsreglemente för icke-ordinarie tjänstemän inom den civila statsförvaltningen har 1936 års lönekommitté utgått från det sakliga innehållet i nu gällande kungörelser med avlöningsbestämmelser för sådan personal (nr 397—400 år 1935). Avlöningsbestämmelserna för ifrågavarande personal voro så sent som år 1934 föremål för en omfattande överarbetning av särskilda sakkunniga — 1934 års avlöningsrevision för icke-ordinarie personal — vilka framlade förslag till nya bestämmelser i ämnet (stat. off. utredn. 1934: 42). Dessa förslag, vilka sedermera efter inkomna remissyttranden underkastades granskning av kommunikationsverkens och allmänna civilförvaltningens lönenämnder (stat. off. utredn. 1935: 25), hava legat till grund för ovannämnda kungörelser. Vid sådant förhållande har kommittén — bortsett från de omläggningar beträffande kategoriindelningen av icke-ordinarie personal och därmed sammanhängande förhållanden, för vilka redogjorts i den allmänna motiveringen — ansett sig vid reglementsförslagets utarbetande kunna i huvudsak begränsa sin uppgift till att dels vidtaga de formella ändringar i nu gällande avlöningsbestämmelser, som betingas av ett sammanförande av avlöningsbestämmelserna i ett gemensam avlöningsreglemente, dels ock föreslå de sakliga ändringar i bestämmelserna, som föranledas av det utav riksdagen numera antagna civila avlöningsreglementet.

Redan för närvarande anpassa sig avlöningsbestämmelserna för icke-ordinarie personal inom den nyreglerade civila statsförvaltningen i sina väsentliga delar efter bestämmelserna i gällande avlöningsreglementen för ordinarie tjänstemän, och denna anpassning synes kommittén böra bibehållas i fortsättningen. De omläggningar i själva lönesystemet, exempelvis i fråga om lönetursrätten, som skett i civila avlöningsreglementet, hava följaktligen synts kommittén böra iakttagas även vid utformandet av ett blivande avlöningsreglemente för icke-ordinarie personal. Det torde icke vara erforderligt att här upprepa de skäl för dessa omläggningar, som av kommittén anförts i betänkandet angående civilt avlöningsreglemente, utan inskränker sig kommittén till att i det följande närmare beröra de förhållanden, som hava speciellt avseende å den i det föreliggande reglementsförslaget avsedda icke-ordinarie personalen. Kommittén får härvid tillfälle att även redogöra för de jämkningar i övrigt i avlöningsbestämmelserna för den icke-ordinarie personalen, som kommittén funnit anledning förorda.

Liksom det för ordinarie tjänstemän antagna nya avlöningsreglementet erhållit en benämning, som bekvämt kan återopas vid hänvisningar och citat, finner kommittén det praktiskt och ändamålsenligt, att även avlöningsreglementet för icke-ordinarie tjänstemän erhåller en kort och lätthanterlig benämning. 1928 års lönekommitté använde i sitt den 27 maj 1931 avgivna betänkande med förslag till avlöningsreglemente för icke-ordinarie tjänstemän (stat. off. utredn. 1931: 12) beteckningen »extra-ordinarie-reglementet». Med hänsyn emellertid till att i 1936 års lönekommittés förslag ingå såväl extra ordinarie tjänstemän som extra tjänstemän och aspiranter vill kommittén — jämväl i anslutning till den godkända benämningen å det nya avlöningsreglementet för ordinarie tjänstemän — föreslå benämningen »civila icke-ordinariereglementet».

Vid reglementsförslagets utformande har lönekommittén sökt i möjligaste mån följa den i civila avlöningsreglementet tillämpade ordningen för bestämmelsernas uppställning och uppdelning på olika avdelningar och kapitel. Sålunda hava efter mönster från civila avlöningsreglementet under 1 avd. sammanförts vissa allmänna avlöningsbestämmelser, avsedda att gälla för samtliga i reglementsförslaget avsedda befattningshavare. Under 2 avd. hava upptagits avlöningsbestämmelser för extra ordinarie tjänstemän, varvid under avdelningens 1 kap. meddelats bestämmelser rörande extra ordinarie tjänstemän i allmänhet och under 2 kap. bestämmelser för innehavare av sådana extra ordinarie befattningar, vilka skulle tillkomma genom ombildning av befattningar å extra stat tillhörande avd. A av löneplanen i nu gällande avlöningsreglemente för allmänna civilförvaltningen och å vilka lön i fortsättningen skulle utgå enligt löneplan B i civila avlöningsreglementet. Under 3 avd. återfinnas avlöningsföreskrifter för extra tjänstemän vid de civila verken med undantag av kommunikationsverken (1 kap.) samt för aspiranter vid kommunikationsverken (2 kap.). Slutligen hava under 4 avd. intagits erforderliga särbestämmelser för vissa i reglementsförslaget avsedda befattningshavare eller grupper av befattningshavare.

Även i fråga om den rent formella avfattningen av de i reglementsförslaget intagna olika detaljbestämmelserna har vid författningsutkastets utarbetande civila avlöningsreglementet, så långt det befunnits möjligt och lämpligt, fått tjäna såsom förebild. För undvikande av vidlyftiga upprepningar i författningstexten har i vissa fall hänvisning skett till nämnda reglemente, då fråga varit om stadganden, vilka ansetts böra oförändrade gälla även för tjänstemän, som i författningsförslaget avses. Likaledes hava i viss utsträckning stadganden inom ett kapitel av författningsförslaget genom hänvisningar gjorts tillämpliga på personal, som avses i annat kapitel av förslaget.

Beträffande särskilt innehållet i 4 avd. torde kommittén böra framhålla, att för vissa icke-ordinarie tjänstemän eller grupper av icke-ordinarie tjänstemän för närvarande gällande särföreskrifter återfinnas dels i de ovannämnda kungörelserna, dels ock i vissa särskilda kungl. brev. Kommittén har sökt att under förevarande avdelning sammanföra nuvarande dylika föreskrifter, i den mån de äro för kommittén kända och ansetts böra erhålla fortsatt

giltighet, med tillägg av de nya föreskrifter, som kommittén funnit anledning förorda. Härvid har i de fall, då i 2 avd. 8 kap. civila avlöningsreglementet för viss ordinarie befattning eller vissa grupper av dylika befattningar meddelade specialbestämmelser redan för närvarande äga eller av kommittén ansetts böra äga tillämpning jämväl å motsvarande i icke-ordinariereglementet avsedda tjänstemän, detta i reglementsförslaget kommit till uttryck genom en enkel hänvisning till vederbörande författningsrum i civila avlöningsreglementet.

Förslaget under 4 avd. gör icke anspråk på att vara uttömmande, och det kan tänkas, att efter remissbehandlingen av reglementsförslaget vissa kompletteringar kunna visa sig påkallade. Kommittén anser sig emellertid i detta sammanhang böra erinra om vad 1928 års lönekommitté i motsvarande hänseende anförde i sitt förenämnda betänkande den 27 maj 1931. Kommittén yttrade nämligen (sid. 76—77), att det ur såväl statens som personalens synpunkt vore angeläget, att de allmänna bestämmelserna icke sattes ur kraft endast därför, att de tilläventyrs strede mot någon vid ett visst verk inaugurerad praxis, vare sig densamma syftade till nedbringande av personalkostnaderna genom tillämpande av mindre förmånliga anställnings- och avlöningsvillkor än de för normala fall bestämda eller den avsåge att bereda verkets egen personal särskilda fördelar utöver dem, som i allmänhet ansetts böra tillerkännas jämförliga befattningshavare. Icke heller borde hänsyn enbart till tradition få stå hindrande i vägen för en välbehövlig allmän reglering av de icke-ordinarie tjänstemännens avlöningsförhållanden. Utan tillräckliga sakskäl borde sålunda avvikelse från huvudreglerna icke medgivnas. Vad sålunda framhållits anser sig 1936 års lönekommitté böra understryka.

I enlighet med det ovan anförda har civila icke-ordinariereglementet uppdelats på följande avdelningar och underavdelningar:

1 avd. *Allmänna bestämmelser*, 1—3 §§.

2 avd. *Extra ordinarie tjänstemän*.

1 kap. Extra ordinarie tjänstemän i allmänhet, 4—23 §§.

2 kap. Extra ordinarie tjänstemän med lön enligt löneplan B i civila avlöningsreglementet, 24 §.

3 avd. *Extra tjänstemän och aspiranter*.

1 kap. Extra tjänstemän, 25—40 §§.

2 kap. Aspiranter, 41—43 §§.

4 avd. *Särskilda bestämmelser*, 44—53 §§.

1 avd. Allmänna bestämmelser.

1 §. Reglementets tillämpningsområde m. m.

Såsom förut antytts, skulle det nya civila icke-ordinariereglementet till en början gälla för extra ordinarie tjänstemän vid de verk, vid vilka civila avlöningsreglementet äger tillämpning. Reglementet skulle vidare tillämpas å extra tjänstemän vid nyssberörda verk med undantag av kommunikations-

verken ävensom å aspiranter vid sistnämnda verk. Härom stadgas i 1 §. Kommittén har emellertid avsett, att det nya reglementets tillämpningsområde skall kunna utsträckas även till sådana civila verk och institutioner, där civila avlöningsreglementet på grund av avsaknaden av ordinarie befattningar icke blir tillämpligt. Det må erinras om att redan för närvarande icke-ordinarie personal vid en hel del dylika verk och institutioner — såsom arbetsrådet, arbetsdomstolen, rasbiologiska institutet, landsmålsarkiven i Uppsala och Lund, statens egnahemsstyrelse, statens reproduktionsanstalt m. fl. — enligt särskilda beslut är inordnad under bestämmelserna i kungörelsen 1935: 397. I förevarande paragraf har intagits ett stadgande härutinnan.

I den föregående allmänna motiveringen har kommittén framhållit, att bestämmelser motsvarande dem, som innefattas i 4 kap. av kungörelsen 1935: 397, lämpligen böra meddelas genom en särskild kungörelse. Kommittén har ansett lämpligt, att i 1 § sista stycket göres en hänvisning till vad sålunda kan komma att särskilt stadgas.

2 §. Antagningsbevis.

Stadgandet i 2 § om antagningsbevis har hämtats från nuvarande kungörelser.

3 §. Avlöning.

De under 3 § upptagna bestämmelserna angående avlöning överensstämman i allt väsentligt med de föreskrifter i motsvarande hänseende, som för ordinarie tjänstemän meddelats i 2 § civila avlöningsreglementet, och torde icke tarva någon särskild förklaring. Det må allenast i fråga om stadgandet i 2 mom. påpekas, att beslut om avdrag å lön för icke-ordinarie tjänsteman, som uppbär tjänstepension eller årligt understöd, ansetts liksom hittills böra ankomma på vederbörande myndighet och icke, såsom stadgats beträffande ordinarie tjänstemän, på Kungl. Maj:t.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har i sitt yttrande över det inom kommitténs sekretariat utarbetade författningsutkastet ifrågasatt, huruvida icke med hänsyn till civila tjänstepensionsreglementets bestämmelser skäl kunde förefinnas att i förevarande moment införa ett stadgande av innebörd, att beträffande vissa tjänstemäns skyldighet att avgå från tjänsten är särskilt stadgat. Ett sådant stadgande är för ordinarie tjänstemän upptaget i 2 § 3 mom. civila avlöningsreglementet och har avseende å bestämmelserna i 12 § civila tjänstepensionsreglementet. För de i det föreliggande reglements-förslaget avsedda tjänstemän, vilka nu äga pensionsrätt, är emellertid i civila tjänstepensionsreglementet någon annan föreskrift om avgång från tjänsten icke meddelad än den i 29 § intagna, enligt vilken icke-ordinarie tjänsteman ej må i något fall bibehållas i tjänst längre tid än två år utöver pensionsåldern. Denna bestämmelse, som har undantags karaktär, inverkar givetvis icke på det förhållandet, att normalt en icke-ordinarie tjänsteman skall avgå från tjänsten, då han uppnår pensionsåldern. Att beträffande icke-ordinarie

tjänstemän någon uttrycklig bestämmelse om avgångsskyldighet vid pensionsålderns inträde icke meddelats i civila tjänstepensionsreglementet, är uppenbarligen beroende på att sådan tjänsteman kan när som helst entledigas och således utan vidare meddelas avsked, om han icke vid uppnådd pensionsålder själv begär avsked eller på framställning erhåller anstånd med avgången. Under sådana omständigheter har kommittén ansett, att i icke-ordinariereglementet någon hänvisning lämpligen icke bör göras till tjänstepensionsreglementets bestämmelser i fråga om tjänstemans skyldighet att avgå från tjänsten.

I detta sammanhang torde kommittén böra omnämna, att riksräkenskapsverket uttalat önskvärdheten av att i icke-ordinariereglementet jämväl intoges bestämmelser av i huvudsak likartat innehåll som de i 4 § civila avlöningsreglementet meddelade. Vidare har domänstyrelsen ansett 4 mom. av nyssnämnda paragraf böra erhålla motsvarighet i icke-ordinariereglementet. Med hänsyn till den icke-ordinarie anställningens nyss antydda natur håller kommittén före, att uttryckliga bestämmelser av det slag, som innefattas i nämnda paragraf av civila avlöningsreglementet liksom även i 3 § av samma reglemente, icke äro erforderliga, där fråga är om icke-ordinarie tjänstemän. Det ligger i sakens natur, att en icke-ordinarie tjänsteman är underkastad gällande tjänstgöringsföreskrifter, förflyttningsskyldighet, inskränkning i rätt att innehava bisyssla m. m. i samma omfattning som en ordinarie tjänsteman och att han kan när som helst underkastas ytterligare skyldigheter i dessa hänseenden.

2 avd. Extra ordinarie tjänstemän.

1 kap. Extra ordinarie tjänstemän i allmänhet.

4 §. Inrättande av extra ordinarie befattningar m. m.

1 mom. I nu gällande kungörelser är intagen en definition av begreppet »extra ordinarie tjänsteman». Denna definition lär emellertid redan i sin nuvarande avfattning icke kunna betraktas såsom fullt tillfredsställande och uttömmande i avseende å sitt innehåll och skulle i ett blivande icke-ordinariereglemente än mindre motsvara de verkliga förhållandena, därest, på sätt kommittén förordat, de nuvarande extrastatstjänsterna, vilka ofta pläga besättas med ordinarie tjänstemän i lägre lönegrad, komma att ombildas till extra ordinarie befattningar. Då i civila avlöningsreglementet icke införts någon definition på begreppet »ordinarie tjänsteman», torde det enligt kommitténs mening ej heller vara nödvändigt att i icke-ordinariereglementet definiera där förekommande olika anställningsformer, »extra ordinarie tjänsteman», »extra tjänsteman» och »aspirant». I själva verket utgöra dessa begrepp närmast beteckningar för olika grader av anställningens fasthet och permanens. Avgörande för huruvida en tjänsteman är att hänföra till den ena eller den andra kategorien blir i sista hand icke en mera allmänt hållen definition utan det antagningsbevis, som utfärdas för tjänstemannen. Kom-

mittén har följaktligen i reglementsförslaget utelämnat bestämmelser av nu angivet innehåll.

Befogenheten att bestämma, vilka olika slag av extra ordinarie befattningar som skola finnas vid varje verk, ävensom att bestämma antalet dylika befattningar och deras placering i lönegrad tillkommer enligt nu gällande avlöningsbestämmelser vederbörande verksmyndighet; dock gäller såsom generellt undantag härifrån, att fråga om inrättande av extra ordinarie befattningar, tillhörande högre lönegrad än den 20:e vid allmänna civilförvaltningen, den 27:e vid kommunikationsverken och domänverket samt den 10:e — motsvarande den 12:e vid övriga verk — vid lots- och fyrstaten skall hänskjutas till Kungl. Maj:ts prövning. Beträffande vissa förvaltningsområden, såsom fångvårdsstaten, sinnessjukhusen, tullstaten m. fl., har dock Kungl. Maj:t i samband med utfärdande av de årliga statregleringsbrevens fastställt såväl antalet extra ordinarie befattningar som ock deras placering i lönegrad. Därjämte har givetvis för civila verk i allmänhet, med undantag av de affärsdrivande verken, en viktig inskränkning i möjligheten att inrätta extra ordinarie befattningar förefunnits därigenom, att i verkens stater det i anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie tjänstemän ingående grundavlöningsbeloppet regelmässigt angivits icke förslagsvis utan till siffran bestämt.

I det inom kommitténs sekretariat utarbetade, till verksstyrelserna utremitterade författningsutkastet hade upptagits en bestämmelse av innebörd, att de extra ordinarie befattningarna — enligt utkastet begränsade till 1—20 lönegraderna — skulle upptagas i en av Kungl. Maj:t eller, såvitt angår kommunikationsverken, av vederbörande verks styrelse fastställd *personalförteckning*, vilken jämväl skulle angiva befattningarnas antal ävensom deras placering i lönegrad. I den till utkastet hörande promemorian anfördes såsom motiv härför önskvärdheten av att åvägabringa ett enhetligt förfarande i fråga om inrättande av extra ordinarie befattningar och deras placering i lönegrad. Erinras må, att ett liknande förslag framlagts av 1928 års lönekommitté i förenämnda betänkande den 27 maj 1931, vilket förslag av ett flertal myndigheter tillstyrkts i utlåtanden över betänkandet.

Mot anordningen med en särskild personalförteckning hava emellertid från flertalet av de över författningsutkastet hörda ämbetsverken rests invändningar. Sålunda har bland annat anförts, att det icke kunde anses ändamålsenligt, att ämbetsverken berövades den rörelsefrihet beträffande anställande av extra ordinarie tjänstemän, som för närvarande tillkomme dem. Den föreslagna anordningen skulle medföra betydande svårigheter för de olika verken att på förhand beräkna antalet extra ordinarie tjänster liksom även lönegraderna för dem. Genom att de extra ordinarie befattningarna till antalet fixerades i en personalförteckning för vederbörande verk skulle antagning till extra ordinarie tjänsteman kunna ske allenast i mån av avgång från sådana befattningar, varigenom tidpunkten för erhållande av extra ordinarie anställning bleve varierande och ojämnheter uppstode i rekryterings- och tjänstgöringsförhållandena. Den föreslagna anordningen skulle sålunda få till följd icke önskvärda konsekvenser i avseende å befordrings-

gången och icke kunna tillämpas utan men för rekryteringen. Dessa och liknande synpunkter hava framförts av riksförsäkringsanstalten, statskontoret, riksräkenskapsverket, generaltullstyrelsen, lotsstyrelsen och allmänna civilförvaltningens lönenämnd. Länsstyrelserna i Stockholms och Örebro län hava erinrat om den reglering av lönetursrätten och befordringsgången för den icke-ordinarie personalen vid länsstyrelserna, som genomfördes år 1937 och som innebar genomförandet av en enhetlig lönegradsplacering för nämnda personal. Det förefunnes icke anledning att frångå den sålunda nyligen införda ordningen. Från telegrafstyrelsens, järnvägsstyrelsens och vattenfallsstyrelsens ävensom från kommunikationsverkens lönenämnds sida har särskilt framhållits, att antalet extra ordinarie tjänstemän vid dessa verk vore underkastat så täta växlingar, att en bestämmelse om personalförteckning överhuvud taget icke vore tillämplig för dessa verks vidkommande. Även vissa personalorganisationer hava uttalat betänkligheter mot att de extra ordinarie befattningarna upptoges i särskild personalförteckning.

Å andra sidan hava vissa verk, såsom statskontoret, riksräkenskapsverket och generaltullstyrelsen, förklarat sig icke hava anledning till erinran mot att de extra ordinarie befattningarnas placering i lönegrad gjordes beroende av Kungl. Maj:ts prövning. Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har ansett det vara förtjänt av övervägande, huruvida icke det väsentliga syftet med det i utkastet intagna stadgandet om fastställande av en personalförteckning för extra ordinarie tjänstemän skulle kunna vinnas genom att i stället för en detaljerad personalförteckning vissa normerande riktlinjer utarbetades och publicerades rörande särskilt användningen av lönegrader för sådana extra ordinarie befattningar, beträffande vilka en viss enhetlighet i detta hänseende vore önskvärd. Sådana riktlinjer kunde exempelvis erhålla formen av ett av vederbörande departementschef gjort uttalande till statsrådsprotokollet, som kunde tillställas de olika verken för kännedom och efterrättelse.

För egen del får lönekommittén anföra, att införandet i avlöningsbestämmelserna av en föreskrift, enligt vilken de extra ordinarie befattningarna upptoges i en av Kungl. Maj:t eller, vad angår kommunikationsverken, av vederbörande verk fastställd personalförteckning, onekligen skulle vara ägnat att åvägabringa större reda och fasthet i den icke-ordinarie personalens anställningsförhållanden ävensom ett mera enhetligt och rättvist avvägande av löneförmånerna för extra ordinarie tjänstemän i samma eller motsvarande tjänsteställning och med likartade göromål. Genom en sådan bestämmelse skulle ock sannolikt skapas större förutsättningar för åvägabringande av en lämplig proportion mellan ordinarie och icke-ordinarie personal vid de olika verken. För den föreslagna anordningen med särskild personalförteckning talar ock den omständigheten, att de befattningar å extra stat, som enligt kommitténs förslag skola ombildas till extra ordinarie befattningar, för närvarande äro upptagna i av Kungl. Maj:t och riksdagen fastställda personalförteckningar.

Med hänsyn till de erinringar, som från ämbetsverkens sida framställts

mot förslaget om personalförteckning för extra ordinarie befattningar, har det emellertid synts kommittén tveksamt, huruvida tillräckliga skäl förefinnas för att övergå till en sådan anordning. Uppenbart är att, såsom från ämbetsverkens sida framhållits, bundenheten vid en på förhand fastställd personalförteckning skulle — bortsett från svårigheten i vissa fall att i förväg för ett visst budgetår beräkna det erforderliga antalet extra ordinarie tjänstemän i olika lönegrader — innebära en viss inskränkning i verkens rörelsefrihet i fråga om möjligheterna att ordna och anpassa personalrekryteringen efter förekommande behov av arbetskraft. Särskilt för verk med större lokalstater torde ett fastlåsande av antalet extra ordinarie befattningar och deras placering i lönegrad kunna befaras motverka önskvärd smidighet och anpassning av personalförhållandena efter växlingarna i arbetsbördan. Beaktande förtjäna även de av vissa verk befarade olägenheterna i fråga om befördringsgången inom verken.

Vid det övervägande, som lönekommittén ägnat den föreliggande frågan, har kommittén fördenskuil kommit till den uppfattningen, att den ifrågasatta anordningen med särskild personalförteckning icke bör genomföras. Det bör alltså enligt kommitténs mening även i fortsättningen få ligga i vederbörande myndighets hand att inom ramen av anvisade medel och gällande avlöningsföreskrifter bestämma de olika slag av extra ordinarie tjänster, som skola finnas vid vederbörande verk, ävensom antalet dylika tjänster.

Detta lönekommitténs ställningstagande har närmast avseende å extra ordinarie befattningar inom 1—20 lönegraderna. I viss mån annorlunda ter sig den föreliggande frågan i betraktande av kommitténs förslag, att förefintligen befattningar å extra stat skola vid icke-ordinariereglementets ikraftträdande ombildas till extra ordinarie tjänster. Det kunde givetvis ifrågasättas, om ej extra ordinarie tjänster i högre lönegrad än den 20:e borde med hänsyn till deras betydelse för förvaltningsarbetet formellt beslutas av Kungl. Maj:t och riksdagen gemensamt. En sådan ordning kan emellertid enligt kommitténs mening icke lämpligen förordas för de affärsdrivande verkens vidkommande. Dessa verks styrelser böra enligt kommitténs mening liksom hittills äga befogenhet att själva inrätta extra ordinarie befattningar inom 1—27 lönegraderna. Kommittén håller före, att det ej heller beträffande de övriga verken är påkallat, att riksdagen genom fastställande av personalförteckning fattar formligt beslut rörande högre extra ordinarie befattningar. En sålunda begränsad personalförteckning skulle komma att omfatta allenast ett relativt litet antal tjänster tillhörande den stora kategorien extra ordinarie tjänstemän. Enligt de i kommitténs betänkande angående civilt avlöningsreglemente intagna tabellerna över personalbeståndet inom de nyreglerade civila verken den 1 maj 1936 (sid. 376 o. f.) utgjorde hela antalet extra ordinarie tjänstemän 8 115, därav allenast 94 tillhörande 21—30 lönegraderna. Antalet befattningshavare å extra stat inom 21 och högre lönegrader belöpte sig till 176. I realiteten måste inrättande av extra ordinarie tjänster inom högre lönegrader under alla omständigheter bliva beroende av riksdagens godkännande i samband med anslagsbeviljandet.

I avlöningsföreskrifterna torde det därför vara tillfyllest med ett stadgande, enligt vilket inrättandet av extra ordinarie tjänst inom högre lönegrad än den 20:e — beträffande kommunikationsverken och domänverket i högre lönegrad än den 27:e — ej må ske utan Kungl. Maj:ts medgivande.

2—5 mom. Bestämmelserna i förevarande moment hava utan saklig ändring upptagits från nu gällande kungörelser.

Statskontoret har i sitt yttrande över författningsutkastet upptagit till behandling frågan om pensionsförmånerna för tjänsteman, som är innehavare av mer än en pensionsberättigande befattning. Ämbetsverket har anmärkt, att i civila tjänstepensionsreglementet icke meddelats föreskrift, huru i pensionshänseende skall förfaras i dylikt fall. Det i författningsutkastet från nuvarande avlöningskungörelser upptagna stadgandet, att extra ordinarie befattning icke finge innehavas av den, som vore innehavare av ordinarie befattning, med mindre han frånträdde utövandet av den ordinarie befattningen, syntes icke utgöra en tillfredsställande lösning av ifrågavarande spörsmål. Ett förtydligande härutinnan borde ske antingen genom ändring i pensionsreglementena eller ock genom meddelande av erforderliga föreskrifter om anställningsformer och avlöningsförhållanden, så att ackumulering av pensionsförmåner i berörda fall förhindrades.

Lönekommittén, som finner en eventuell åtgärd i det av statskontoret angivna syftet böra avse en komplettering av gällande pensionsförfattningar, förutsätter, att denna fråga tages under omprövning av de av chefen för finansdepartementet den 17 juni 1938 inom finansdepartementet tillkallade sakkunniga för utredning rörande revision av gällande lagstiftning angående tjänste- och familjepension för statstjänstemän. Då den ifrågavarande bestämmelsen om förbud mot samtidigt utövande av ordinarie och extra ordinarie befattning synes vara erforderlig, har densamma bibehållits i kommitténs förslag.

Slutligen må nämnas, att länsstyrelsen i Örebro ansett stadgandet i 4 mom. av förevarande paragraf böra föranleda en ändring av 39 § 2 mom. av landshövdingeinstruktionen.

5 §. Löneplan.

I fråga om löneplan för extra ordinarie tjänstemän får lönekommittén hänvisa till vad därom anförts i den allmänna motiveringen.

6 §. Lönegrader och löneklasser.

1 mom. Såsom ovan under 4 § framhållits, hava vissa myndigheter förklarat sig icke hava något att erinra mot att de extra ordinarie befattningarnas placering i lönegrad underställdes Kungl. Maj:ts prövning. Lönekommittén har ansett sig böra i 1 mom. av förevarande paragraf upptaga en föreskrift, enligt vilken Kungl. Maj:t bestämmer de lönegrader, till vilka olika slag av extra ordinarie befattningar äro att hänföra. Med tanke närmast på affärsverkens större behov av rörelsefrihet har dock förutsatts, att Kungl.

Må:tt skulle kunna till vederbörande myndighet överlämna beslutanderätten härutinnan.

De i övrigt under 1 mom. upptagna bestämmelserna ävensom stadgandet under 2 mom. äro hämtade från nuvarande kungörelser, dock med viss jämkning i formuleringen för att ernå närmare anslutning till bestämmelserna i 6 § civila avlöningsreglementet.

Enligt 8 § 1 mom. första stycket av kungörelsen 1935: 397 utgår lön till amanuensens högst enligt 18 lönegraden. Någon specialföreskrift rörande amanuensernas lönegradsplacering synes kommittén icke vara av nöden i fortsättningen, därest den av kommittén föreslagna ordningen för bestämmandet av de extra ordinarie tjänstemännens lönegradsplacering godkännes. Denna föreskrift torde så mycket hellre böra uteslutas ur reglementet, som frågan om en förbättrad lönegradsplacering för vissa amanuenser med högre utbildning och kvalificerade göromål synes vara förtjänt av överbäggande och torde böra upptagas till prövning i anslutning till en blivande tjänsteförteckningsrevision för ordinarie tjänstemän eller i annat lämpligt sammanhang.

7 §. Begynnelselönen och löneklassuppflyttning.

Bestämmelserna under 7 §, vilka i avseende å formuleringen nära ansluta sig till motsvarande bestämmelser i 7 § civila avlöningsreglementet, äro till innehållet i stort sett överensstämmande med föreskrifterna i 9 och 10 §§ av kungörelsen 1935: 397 och motsvarande föreskrifter i övriga avlöningskungörelser för den nyreglerade civila statsförvaltningen. Vissa smärre sakliga ändringar torde dock förtjäna att påpekas.

I likhet med vad som skett vid civila avlöningsreglementets avfattande och på i nämnda sammanhang anförda skäl har i det föreliggande reglementsförslaget utelämnats det i nuvarande kungörelser meddelade stadgandet om hinder för kvinnlig tjänsteman att komma i åtnjutande av högsta löneklassen inom vederbörande lönegrad.

Enligt stadgandet i 7 § 3 mom. civila avlöningsreglementet må såsom tjänstetid för löneklassuppflyttning tillgodoräknas bland annat tid, varunder tjänsteman åtnjöt semester eller ferier. Stadgandet i fråga överensstämmer, såvitt angår semester, med motsvarande bestämmelse i avlöningsreglementena vid den nyreglerade civila statsförvaltningen och, såvitt angår ferier, även med motsvarande bestämmelse i avlöningsreglementet för ordinarie lärare vid statens undervisningsväsende. Statskontoret har emellertid påpekat, att rätten att tillgodoräkna ferier för löneklassuppflyttning kunde ställa en befattningshavare, som i stället för semester åtnjöt ferier, i gynnsammare ställning i förevarande hänseende än en befattningshavare, som vore berättigad till semester. I avseende härå får kommittén anförä följande.

Enligt 11 § 4 mom. civila avlöningsreglementet må ordinarie tjänsteman, som vid löpande kalenderårs ingång sedan mer än 6 månader åtnjuter tjänstledighet för sjukdom eller enskild angelägenhet, där ej vederbörande myndighet finner skäl annat medgiva, icke komma i åtnjutande av semester för det året, förrän han under sammanlagt minst 90 dagar bestritt sin egen eller an-

nan statens tjänst eller fullgjort uppdrag för statens räkning. Denna föreskrift har tillkommit i syfte att förhindra, att en tjänsteman, som åtnjuter tjänstledighet sedan längre tid tillbaka, skulle kunna formellt inträda i tjänst allenast för att komma i åtnjutande av semester med därav följande avdragsfri lön, något som icke kan anses förenligt med semesterns syfte att bereda rekreation efter fullgjort arbete. Av nämnda föreskrift följer sålunda, att semester, såsom beroende av vederbörande myndighets beslut i varje särskilt fall, efter civila avlöningsreglementets ikraftträdande icke skall kunna beviljas en tjänsteman, som — exempelvis på grund av sjukdom — sedan längre tid åtnjutit och alltså åtnjuter tjänstledighet. På grund av stadgandet i 7 § 3 mom. av samma reglemente kan följaktligen ej heller något tillgodoräknande för löneklassuppflyttning av sådan tjänstledighetstid komma i fråga. Ferier däremot förutsätta icke något myndighetens särskilda beslut utan tillgodonjutas av vederbörande tjänsteman även om tjänstemannen under den övriga delen av året åtnjutit tjänstledighet. Då ferietid enligt ordalydelsen i 7 § 3 mom. må tillgodoräknas för löneklassuppflyttning, skulle en lärare, som måhända ett flertal läsår åtnjutit fortlöpande ledighet på grund av sjukdom, kunna göra anspråk på att för löneklassuppflyttning få tillgodoräkna sig de mellan läsåren infallande ferierna. Enligt vad lönekommittén erfarit, har frågan om tolkningen av motsvarande stadgande i avlöningsreglementet för undervisningsväsendets befattningshavare på förekommen anledning varit föremål för skolöverstyrelsens prövning.

En dylik konsekvens av bestämmelserna om löneklassuppflyttning kan emellertid enligt kommitténs mening icke vara sakligt motiverad, vadan ett förtydligande av författningstexten på denna punkt måste anses påkallad. I betraktande av att i 15 § 1 mom. civila avlöningsreglementet meddelats en särskild föreskrift om inskränkning i rätten att under ferietid åtnjuta oavkortad lön för det fall, att tjänstemannen vid ferietidens början sedan minst ett år icke tjänstgjort, synes 7 § 3 mom. a) böra så ändras, att ferier må tillgodoräknas för löneklassuppflyttning allenast i den mån tjänstemannen därunder åtnjutit oavkortad lön. Kommittén har för avsikt att i särskild ordning framlägga förslag till komplettering av nyssnämnda författningsrum.

På grund av vad sålunda anförts föreslår kommittén en motsvarande komplettering av 7 § 3 mom. a) i förslaget till icke-ordinariereglemente.

Vad i övrigt angår bestämmelserna i 3 mom., må nämnas, att tvekan tidigare gjort sig gällande, huruvida en extra ordinarie tjänsteman, som under någon del av den treårsperiod, som erfordras för vinnande av uppflyttning till högre löneklass, haft avkortad daglig tjänstgöring, omedelbart vid periodens utgång är berättigad till uppflyttning, om blott tjänstemannen uppfyllt villkoret om fyra femtedels tjänstgöringstid. Av ett av kammarrätten den 22 augusti 1929 meddelat utslag i besvärsmål framgår, att förutsättningen för uppflyttning är, att tjänstgöringen varit av normal omfattning (kammarrättens årsbok år 1929, avd. I, ref. 8).

8 §. Lönetursberäkning vid befordran.

I betänkandet angående civilt avlöningsreglemente (sid. 71 o. f.) uttalade lönekommittén sin principiella uppfattning rörande frågan om de lönetursgrunder, som borde tillämpas vid befordran till ordinarie befattning. Kommittén förordade härvid en omläggning av de nu gällande lönetursbestämmelserna för ordinarie tjänstemän i syfte att vinna ökad tillämpning av de s. k. sneddningsreglerna. De principer, vilka kommittén ansåg böra vara vägledande vid utformandet av förändrade regler angående lönetursberäkning vid befordran och som kommo till uttryck i kommitténs förslag till civilt avlöningsreglemente, förutsatte i själva verket en så vidsträckt tillämpning av sneddningsregeln, att densamma skulle i stället för det nuvarande tillgodoräkningsförfarandet bilda den regelmässiga grunden för lönetursberäkningen. I samband därmed tog kommittén även preliminär ståndpunkt till frågan om de lönetursgrunder för icke-ordinarie personal, vilka borde förutsättas vid en omläggning av lönetursbestämmelserna för den ordinarie personalen. Då kommitténs ifrågavarande principer numera genom civila avlöningsreglementets antagande blivit godkända, har kommittén vid utformandet av föreliggande förslag till icke-ordinariereglemente tillika verkställt den omarbetning av lönetursbestämmelserna för de icke-ordinarie tjänstemännen, som betingas av vad som i motsvarande hänseende beslutats för de ordinarie tjänstemännens vidkommande.

1 mom. De redan i nuvarande kungörelser meddelade grundläggande bestämmelserna om sneddnning vid befordran från en extra ordinarie tjänst till annan extra ordinarie tjänst inom högre lönegrad ävensom vid övergång från ordinarie tjänst till extra ordinarie befattning inom högre lönegrad hava, i sak oförändrade, upptagits under 1 mom. av förevarande paragraf. Emellertid har sneddningsregeln i anslutning till föreskrifterna i 8 § 1 mom. andra stycket civila avlöningsreglementet utvidgats att äga tillämpning jämväl å tjänsteman, som åtnjuter vikariatslön men förordnas att innehava extra ordinarie tjänst inom högre lönegrad, liksom ock å extra tjänsteman, som vinner befordran till extra ordinarie tjänst vare sig inom samma eller inom högre lönegrad. Det torde i avseende härå böra påpekas, att sneddnning vid övergång från vikariat med vikariatslön till högre extra ordinarie tjänst skall tillämpas oberoende av huruvida den vikarierande eljest innehar ordinarie eller icke-ordinarie befattning i statens tjänst eller han före vikariatets tillträdande överhuvudtaget icke varit statsanställd. Med extra tjänsteman i författningstextens mening förstås givetvis endast innehavare av sådan extra befattning, som avses i reglementsförslaget.

I detta sammanhang må nämnas, att länsstyrelsen i Örebro i sitt yttrande över författningsutkastet påtalat den relativa försämring i löneförhållandena för landskanslisters och landskontoristers, som ett slopande av tillgodoräkningsförfarandet och dess ersättande med en vidgad tillämpning av sneddningsreglerna skulle medföra. I anledning härav vill kommittén framhålla, att korrektivet mot den anmärkta löneförsämringen icke synes vara att

söka i en ändring av de i princip av statsmakterna redan godkända nya lönetursgrunderna, en ändring vartill kommittén för sin del icke kan medverka, utan i en avkortning av den utbildnings- och prövningstid, som erfordras för att vinna extra ordinarie anställning såsom landskanslist eller landskontorist. För närvarande gäller, att dylik extra ordinarie anställning icke kan vinnas förrän vederbörande innehaft anställning såsom extra landskanslist respektive extra landskontorist i sex år. För personal, som motsvarar ett permanent behov av arbetskraft och är avsedd att rekrytera extra ordinarie och ordinarie befattningar, måste denna förberedande utbildningstid anses onödigt lång. I allmänhet torde en betydligt kortare prövnings- och utbildningstid, i regel icke överstigande tre år, kunna anses tillfyllest för att vederbörande tjänsteman lämpligen skall kunna beredas den fastare anställning, som extraordinariekapet innebär. Lönekommittén vill erinra, att även 1928 års lönekommitté uttalade en liknande uppfattning.

2 mom. I 2 mom. har införts stadgande om löneklassplacering i det fall, att anställningshavare med avlöning enligt kollektivavtal erhåller anställning såsom extra ordinarie tjänsteman. Stadgandet i fråga äger sin motsvarighet i 8 § 2 mom. civila avlöningsreglementet. För stadgandets tillämpning torde, i likhet med vad som förutsatts i civila avlöningsreglementet, särskilda bestämmelser bliva erforderliga rörande vad som skall förstås med avlöning i den tidigare anställningen. De föreskrifter, som i sådant hänseende kunna komma att utfärdas för ordinarie tjänstemän, torde kunna givas motsvarande tillämpning å extra ordinarie tjänstemän.

I sitt yttrande över författningsutkastet har statstjänarkartellen erinrat om att enligt nu gällande avlöningsbestämmelser en person, som från annan icke-ordinarie anställning antoges till extra ordinarie tjänsteman, kunde efter prövning i varje särskilt fall för bestämmande av begynnelselön samt för uppflyttning till högre löneklass i den extra ordinarie befattningen tillgodoräknas den tid utöver ett år, under vilken han efter fyllda 18 år i en följd innehaft dylik anställning. Då någon häremot svarande bestämmelse icke återfunnes i författningsutkastet, måste detsamma, om det fastställdes i oförändrad form, medföra försämringar i lönehänseende för de anställda. Det vore, särskilt vid statens järnvägar, icke ovanligt, att personer regelbundet eller med en viss regelbundenhet under lång tid fullgjorde tjänstgöring vid verket med en avlöning, som överstege den för aspirant fastställda. Det borde rimligtvis för dessa fall gälla samma regler som för person, som från anställning i statens tjänst med avlöning enligt kollektivavtal antoges till extra ordinarie tjänsteman. Det saknades i utkastet även bestämmelser om att person, som innehaft lång tids anställning i statens tjänst, kunde vinna extra ordinarie anställning utan att först hava antagits till extra tjänsteman eller aspirant. Utan en dylik bestämmelse syntes de i utkastet meddelade sneddningsreglerna lätteligen kunna sättas ur kraft, då någon möjlighet till löneklassuppflyttning såsom aspirant på grund av innehavd lön i den tidigare anställningen icke förefunnes och sneddnning från aspirant till extra ordinarie befattning icke kunde ifrågakomma. Anställning såsom aspirant

syntes därför alltid komma att medföra placering i begynnelselöneklassen såsom extra ordinarie, oavsett vad än föreskrevs rörande sneddnning vid placering i löneklass i extra ordinarie befattning.

De spörsmål, som sålunda berörts, hava utförligt behandlats i lönekommitténs betänkande angående civilt avlöningsreglemente (sid. 72 o. f.). Kommittén har därvid framhållit, att tillgodoräkningsförfarandets ersättande med sneddningsreglerna icke alltid kan giva samma resultat i fråga om lönetur. Det har sålunda förutsetts att, liksom förbättringar kunna följa med det nya löneturssystemet, även försämringar kunna inträda i jämförelse med nuvarande förhållanden. Med hänsyn bland annat till dylika försämringar har emellertid begynnelselönen för extra ordinarie befattningar inom alla lönegrader föreslagits skola höjas med en löneklass, varjämte löneplanen för extra tjänstemän föreslagits skola utbyggas med en ny högre löneklass inom varje lönegrad. Dessa åtgärder skapa, förutom förbättrad löneställning, jämväl bättre underlag för sneddnning vid framtida befordringar. Att i ett blivande icke-ordinariereglemente vid sidan av det vidgade sneddnningssystemet införa bestämmelser, avsedda att bereda särskilda förmåner i lönehänseende för dem, som från en föregående, mer eller mindre tillfällig anställning vinna sin första mera stadigvarande anställning såsom extra tjänsteman eller aspirant och sedan erhålla befordran till extra ordinarie tjänst, skulle innebära ett frångående av de principer för lönetursberäkningen, som av kommittén tidigare förordats och som genom civila avlöningsreglementets antagande blivit godkända. Kommittén anser sig fördenskull icke kunna understödja personalorganisationernas framställning i denna del. Vad särskilt angår den ifrågasatta tillämpningen å dylik tillfällig personal av bestämmelserna i 2 mom. angående löneklassplacering vid övergång till extra ordinarie befattning från anställning med lön enligt kollektivavtal, torde kommittén få framhålla, att denna föreskrift tillkommit för att på skäligt sätt reglera lönetursberäkningen i de huvudsakligen vid kommunikationsverken förekommande fall, att en arbetare med lön enligt kollektivavtal efter mångårig statsanställning övergår till extra ordinarie tjänst, och att föreskriften ifråga icke lämpligen synes kunna göras gällande för personal i tillfällig anställningsform. Ett införande av en bestämmelse i dylik riktning skulle dessutom bli utan verkan för de anställningshavare, vilka befordras till extra ordinarie först efter att hava passerat aspirantstadiet.

Den av personalorganisationerna påyrkade förbättringen i lönetursrätten, vilken närmast torde hava avseende på en del personal inom de lägre och lägsta graderna vid postverket och särskilt statens järnvägar, synes alltså kommittén icke böra åstadkommas genom ändringar i de nya lönetursbestämmelserna, vilka utformats i överensstämmelse med de principer som fastslagits genom civila avlöningsreglementets antagande, utan fastmera genom förkortning av den tillfälliga anställningstiden. En försämring i lönetursrätten i jämförelse med nuvarande förhållanden torde efter de nya avlöningsbestämmelsernas ikraftträdande huvudsakligen vara att befara i de fall, där en relativt långvarig tjänstgöring i tillfällig anställning föregått antagandet till extra

tjänsteman respektive aspirant. Kommittén finner det angeläget, att denna förberedande provnings- och utbildningstid icke utsträcker längre än nödigt är. Där sålunda den anställde visat sig lämplig för tjänsten och stadigvarande behov av hans arbetskraft förefinnes, bör han snarast antagas till aspirant respektive extra tjänsteman. Har den tillfälliga anställningen varat så lång tid, att den anställde måste sägas hava tillägnat sig erforderlig utbildning för erhållande av extra ordinarie anställning, bör hinder icke föreligga, att vederbörande utan att passera genom befattning såsom extra tjänsteman respektive aspirant erhåller direkt befördran till extra ordinarie tjänsteman.

3 mom. Efter mönster från föreskriften i 8 § 3 mom. a) civila avlöningsreglementet har under 3 mom. av nu omhandlade paragraf föreslagits, att tjänsteman, som omedelbart före tillträdet av extra ordinarie befattning innehade icke-ordinarie befattning i statens tjänst med arvode eller med avlön enligt personligt kontrakt, må placeras i högre löneklass än som följer av huvudbestämmelsen i 7 § 1 mom. Sådan löneklassplaceringsfråga har ansetts böra prövas av Kungl. Maj:t även där fråga är om extra ordinarie tjänsteman; dock har för postverkets del i 4 avd. upptagits en specialbestämmelse, enligt vilken fråga om löneklassplacering för förutvarande poststationsföreståndare samt låd- och lantbrevbärare prövas av Kungl. Maj:t. Här till återkommer kommittén i motiveringen till 53 §.

4 mom. Genom kungörelse den 28 maj 1937 (nr 581) har Kungl. Maj:t utfärdat bestämmelser angående rätt för extra ordinarie tjänsteman i vissa fall att för placering i löneklass i den extra ordinarie befattningen tillgodoräkna föregående militär anställning. Syftet med dessa bestämmelser har varit att för de vanligast förekommande fallen av övergång från militär till civil tjänst, nämligen vid övergång från fast manskapsanställning till civil tjänst inom högst 5 lönegraden, åstadkomma ett möjligast enhetligt förfarande vid tillämpning av gällande tillgodoräkningsregler.

Lönekommittén, som ansett särskilda skäl föreligga att även i fortsättningen i vissa fall bereda personer med längre militär anställningstid möjlighet till erhållande av vissa förmåner i löneturshänseende vid övergång till civil extra ordinarie tjänst, har ansett bestämmelser härutinnan böra intagas i själva reglementet. Därvid har övervägts att, såsom i 2 mom. skett beträffande övergång från kollektivavtalsanställning, i anslutning till reglerna i 8 § 2 mom. civila avlöningsreglementet stadga inplacering i den löneklass, i vilken lönen närmast överstiger avlöningen i den tidigare innehavda stamanställningen. Sakligt sett skulle enligt kommitténs mening fog för en sådan anordning finnas. Med hänsyn till de komplicerade regler, som därvid på grund av det för det militära manskapet tillämpade blandade kontant- och naturaavlönningssystemet skulle erfordras för fastställande av avlön i den tidigare anställningen, har emellertid denna tanke fått falla, och i stället har tillgripits en mera summarisk regel i närmare saklig anslutning till de nuvarande bestämmelserna. Enär dessa bestämmelser, såsom nyss anförts, bygga på de i nu gällande avlöningsförfattningar meddelade men i kommitténs reglementsförslag utelämnade tillgodoräkningsreglerna, har en formell

omarbetning av kungörelsens bestämmelser blivit nödvändig. Kommittén har vid denna omarbetning sökt att så långt det med utgångspunkt från de nya lönetursgrunderna varit möjligt bibehålla personalen vid nuvarande förmåner. Enligt kommitténs förslag under förevarande moment skulle den, som innehåft fast anställning såsom manskap vid försvarsväsendet minst sex år och därvid undergått underbefälsutbildning, vid tillträddande av civil extra ordinarie befattning inom högst 6 lönegraden äga att bliva placerad en löneklass högre än som följer av huvudregeln i 7 § 1 mom. Att nämnda speciella förmån vid lönetursberäkningen utsträckts till att avse även den, som erhåller civil extra ordinarie tjänst inom 6 lönegraden, är beroende på att inom vissa förvaltningsområden antagning i extra ordinarie tjänst sker lägst inom nämnda lönegrad. Har den militära anställningen varat minst nio år och avser extra ordinarieblivandet tjänst inom högst 5 lönegraden, skulle dock enligt kommitténs förslag placering ske två löneklasser högre än enligt huvudregeln, varigenom en viss utjämning i löneställningen skulle åstadkommas mellan extra ordinarie tjänstemän tillhörande olika lönegrader.

De i momentet i övrigt meddelade bestämmelserna rörande förutsättningarna för åtnjutande av nyss omhandlade förmån i löneturshänseende överensstämmer i stort sett med de i ovannämnda kungörelse stadgade. Emellertid vill kommittén fästa uppmärksamheten vid den i momentets sista stycke inryckta föreskriften, enligt vilken å tjänsteman, som efter avgången från militärtjänsten men omedelbart före tillträdet till extra ordinarie befattning innehåft annan, i 1 eller 2 mom. avsedd icke-ordinarie anställning, samtidigt icke må tillämpas bestämmelserna i dessa moment. I dylika fall torde lönetursberäkningen böra ske enligt det för tjänstemannen gynnsammaste beräkningssättet.

Huruvida i andra fall än i 4 mom. avses extra ordinarie tjänsteman bör medgivnas rätt att på grund av sin förutvarande militära anställning erhålla en förmånligare löneklassplacering än som följer av bestämmelsen i 7 § 1 mom. av reglementet, torde få prövas i den ordning, som föreskrives i 6 mom. av förevarande paragraf.

5—7 mom. Bestämmelserna i 5—7 mom. äga sin motsvarighet dels i nu gällande kungörelser, dels ock i 8 § civila avlöningsreglementet och torde icke tarva någon särskild motivering. Vad särskilt angår innebörden av föreskriften i 7 mom. andra stycket må framhållas, att ordinarie tjänsteman, som förordnas att innehåva extra ordinarie tjänst inom högre lönegrad, i varje fall icke skall uppbära lägre ersättning, än som jämlikt 21 § 5 mom. civila avlöningsreglementet tillkommer honom vid vikariat å den extra ordinarie befattningen i fråga.

Innan lönekommittén lämnar bestämmelserna i reglementsförslagets 8 §, torde kommittén få påpeka, att stadgandet i 9 § första stycket av kungörelsen 1935:398 angående befogenhet för kommunikationsverkens styrelser att undantagsvis för förvärvande av särskilt kvalificerad personal till viss extra ordinarie befattning eller för sådan persons bibehållande vid tjänsten till-

dela honom lön enligt högre löneklass än enligt huvudbestämmelserna samt stadgandet i 14 § av kungörelsen 1935: 399 angående motsvarande befogenhet för domänstyrelsen icke erhållit någon motsvarighet i kommitténs förslag. Under den hittills gångna tiden torde dessa stadganden ytterst sällan hava kommit i tillämpning. I anledning av de yrkanden om dessa bestämmelsers bibehållande, som likväl framställts av telegrafstyrelsen, järnvägsstyrelsen, domänstyrelsen och kommunikationsverkens lönenämnd, vill kommittén allenast framhålla, att där i något enstaka fall behov uppstår att i nyss angivna syfte göra avvikelser från reglementets allmänna bestämmelser rörande löneklassplacering, framställning i ämnet torde böra göras hos Kungl. Maj:t. I en del fall torde syftet med bestämmelsen kunna tillgodoses utan undantag från reglerna om löneklassplacering, nämligen genom inrättande av extra ordinarie befattning i högre lönegrad.

9 §. Avlöning vid förflyttning m. m.

Bestämmelsen i första stycket under 9 § reglerar löneklassplaceringen för det fall, att extra ordinarie tjänsteman övergår till annan extra ordinarie tjänst inom samma lönegrad eller utan något sitt förvällande nedflyttas till extra ordinarie tjänst inom lägre lönegrad, och är hämtad från nuvarande kungörelser. Enligt bestämmelsen i fråga skulle tjänstemannen äga i den nya tjänsten bibehålla den placering i löneklass han i den föregående tjänsten innehade, dock med den begränsningen att lönen icke må utgå enligt högre löneklass än den högsta för den nya tjänsten fastställda. I enlighet med vad allmänna civilförvaltningens lönenämnd ifrågasatt har i paragrafens andra stycke inryckts en kompletterande föreskrift, enligt vilken motsvarande regel skulle gälla för ordinarie tjänsteman, som förordnats att innehava extra ordinarie befattning inom högre lönegrad men som utan något sitt förvällande nödgas återgå till innehavande ordinarie befattning.

10 §. Semester.

1 mom. Enligt de för extra ordinarie tjänstemän nu gällande semesterbestämmelserna äger tjänsteman från och med det år, under vilket han fyller 30 år, intill det år, under vilket han fyller 40 år, åtnjuta semester under samma antal dagar, som fastställts för ordinarie tjänsteman inom motsvarande lönegrad och med en ålder understigande 40 år. För extra ordinarie tjänsteman, som ej fyllt 30 år, liksom även för extra ordinarie tjänsteman, som uppnått 40 års ålder, stadgas däremot en semestertid, som med 5 dagar understiger den för ordinarie tjänsteman inom motsvarande lönegrad och åldersklass gällande.

I det till ämbetsverken och vissa personalorganisationer utremitterade författningsutkastet hade vidtagits sådan ändring i förevarande bestämmelser, att semestern för samtliga åldersgrupper av extra ordinarie tjänstemän genomgående skulle utgöra 5 dagar lägre än för motsvarande ordinarie tjänstemän. Den sålunda ifrågasatta förändringen i semesterförmånerna har

rönt gensagor i åtskilliga av de över författningsutkastet avgivna yttrandena. Sålunda hava länsstyrelsen i Stockholm, telegrafstyrelsen, järnvägsstyrelsen, statskontoret, lotsstyrelsen, allmänna civilförvaltningens och kommunikationsverkens lönenämnder samt flertalet personalorganisationer påyrkat, att semesterbestämmelserna måtte bibehållas oförändrade. Riksförsäkringsanstalten, som likaledes framställt erinran mot en minskning i semesterförmånen, har därjämte ansett det med fog kunna ifrågasättas, om anledning förelåge att i avseende å semestern göra någon skillnad mellan ordinarie och extra ordinarie tjänstemän. Liknande uttalanden hava gjorts av patent- och registreringsverket samt ett par personalorganisationer. Riksräkenskapsverket har förordat, att semestern för extra ordinarie tjänstemän måtte bestämmas fem dagar kortare än för motsvarande ordinarie tjänstemän intill det år, under vilket tjänstemannen fyller 30 år, samt därefter lika med den för ordinarie tjänstemän gällande. Generalpoststyrelsen har ansett skäligt, att om den i utkastet ifrågasatta förändringen genomföres, nuvarande extra ordinarie tjänstemän vid övergången till det nya icke-ordinariereglementet icke åsamkas minskning i den dem för närvarande tillkommande semesterförmånen.

För egen del finner kommittén det principiellt riktigt, att en viss skillnad i fråga om semesterförmån liksom beträffande åtskilliga andra avlöningsförmåner bibehålles mellan ordinarie och extra ordinarie tjänstemän. Det synes vara mest följdriktigt, att denna skillnad upprätthålles inom alla åldersklasser och lönegrader. I enlighet med denna ståndpunkt har kommittén avfattat huvudbestämmelsen i 10 § 1 mom. så, att semestertiden för extra ordinarie tjänstemän genomgående skulle komma att utgöra 5 dagar mindre än för motsvarande ordinarie tjänstemän. I betraktande av de gjorda erinringarna vill emellertid kommittén föreslå en viss uppmjukning av nämnda huvudstadgande för tjänstemän, som fyllt 30 år och kunna räkna en längre tids anställning. Detta synes lämpligen kunna åstadkommas på det sätt, att genom en särskild föreskrift den extra ordinarie tjänsteman eljest tillkommande semestern från och med det år, under vilket tjänstemannen fyller 30 år, intill det år, under vilket han fyller 40 år, förlänges med 5 dagar under förutsättning, att han vid årets ingång kan räkna sammanlagt minst 6 år i civil statsanställning.

Enligt bestämmelserna i 15 § 1 mom. a) civila avlöningsreglementet äger ordinarie tjänsteman vid tjänstledighet på grund av sjukdom åtnjuta oavkortad lön under visst antal dagar årligen. Vid fastställandet av detta antal har, såsom framgår av den i betänkandet angående civilt avlöningsreglemente anförda motiveringen (sid. 153), utgångspunkten varit den, att antalet avdragsfria sjukdagar tillhoppa med antalet semesterdagar skulle uppgå till högst 45 dagar före fyllda 40 år och 55 dagar för tid därefter. Därest en ordinarie tjänsteman förordnas att innehava extra ordinarie tjänst inom högre lönegrad och därvid — såsom under 8 § 7 mom. sista stycket av det nu föreliggande reglementsförslaget stadgats — bibehålles vid honom i hans egenskap av ordinarie tjänsteman tillkommande förmåner utöver lön, skulle

det vid tillämpning å honom av nyssnämnda bestämmelser i civila avlöningsreglementet jämte bestämmelserna i 10 § 1 mom. första och andra styckena av reglementsförslaget kunna inträffa, att han i avseende å sammanlagd avdragsfri ledighet under året komme i gynnsammare ställning än en ordinarie tjänsteman inom denna lönegrad. Då sådant icke kan anses sakligt motiverat, har i ett tredje stycke under 10 § 1 mom. av reglementsförslaget upptagits en föreskrift av innehåll, att sådan tjänsteman icke må på grund av bestämmelserna i 15 § 1 mom. a) civila avlöningsreglementet och i 10 § 1 mom. civila icke-ordinariereglementet komma i åtnjutande av semester och tjänstledighet för sjukdom med oavkortad lön under längre tid av ett och samma kalenderår än att semestern jämte tjänstledigheten sammanlagt uppgår till högst 45 dagar intill det år, under vilket tjänstemannen fyller 40 år, samt högst 55 dagar för tid därefter. Av denna bestämmelse skulle följa, att därest tjänstemannen tidigare under året åtnjuttit tjänstledighet för sjukdom under hela det antal dagar, varunder oavkortad lön må utgå, semestern i förekommande fall avkortas för att icke det sammanlagda antalet avdragsfria dagar må överskridas; har åter tjänstemannen uttagit hela antalet tillåtna semesterdagar och erhåller han sedermera under året tjänstledighet för sjukdom, skulle antalet avdragsfria sjukdagar i motsvarande mån begränsas.

De villkor och bestämmelser i övrigt för semesterförmånens åtnjutande, som för ordinarie tjänstemän meddelats i 11 § 2—4 mom. civila avlöningsreglementet, hava ansetts böra gälla även för extra ordinarie tjänstemän, vadan i författningstexten en hänvisning skett till nämnda författningsrum.

Ett godkännande av kommitténs förslag till semesterbestämmelser torde komma att i vissa fall medföra minskning i semesterförmånen för de nu i tjänst varande befattningshavare, vilka bliva underkastade det nya icke-ordinariereglementet. Om det ock kan förutses, att sådana fall bliva förhållandevis få, synes det dock kommittén skäligt, att en övergångsbestämmelse meddelas till förhindrande av en nedsättning i semestertiden. Härtill återkommer kommittén i det följande.

2 mom. Stadgandet i 2 mom. angående ferier har såsom förebild en motsvarande bestämmelse i 11 § 6 mom. civila avlöningsreglementet.

11 §. Tjänstledighetsavdrag.

Bestämmelserna om tjänstledighetsavdrag och dessas belopp hava i det föreliggande reglementsförslaget avfattats i överensstämmelse med föreskrifterna i 12 § civila avlöningsreglementet. Avdragen hava sålunda begränsats till tre, A-, B- och C-avdrag, och A- och B-avdragen hava inom varje löneklass upptagits till samma belopp som för ordinarie tjänstemän. A- och B-avdragen i löneklassen a föreslås skola utgöra 0'70 respektive 1'40 kronor.

12 §. Tjänstledighet för offentligt uppdrag m. m.

1 mom. Bestämmelserna i 1 mom. angående lön under tjänstledighet för offentligt uppdrag överensstämma i allt väsentligt med vad som nu gäller,

dock hava ifrågavarande föreskrifter i avseende å formuleringen närmare anslutits till motsvarande stadganden i 13 § 1 mom. civila avlöningsreglementet.

2 mom. I fråga om lön till extra ordinarie tjänsteman under ledighet för honom åliggande militär tjänstgöring gällde ursprungligen enligt 1935 års kungörelser, att tjänstemannen skulle avstå hela lönen jämte kallortstilllägg — vid lots- och fyrstaten enslighetstilllägg — dock skulle särskild ersättning under tiden utgå med 2 kronor för dag, å vilket belopp dyrtidstilllägg icke finge beräknas. Genom den 1 juni 1937 gjorda författningsändringar, vilka trätt i kraft den 1 juli samma år, har stadgats, att extra ordinarie tjänsteman skall under dylik ledighet äga av lönen uppbära ett belopp av 2 kronor för dag. Ändringarna innebära, att tjänsteman numera uppbär dyrtidstilllägg å den behållna delen av lönen ävensom att han har att vidkännas pensionsavdrag under ledigheten.

Ifrågavarande bestämmelser hava synts kommittén böra omarbetas i syfte att åstadkomma närmare överensstämmelse med vad som i motsvarande hänseende stadgas i 13 § 2 mom. civila avlöningsreglementet. Enligt kommitténs mening bör extra ordinarie tjänsteman äga uppbära lön minskad med B-avdrag för tid, under vilken han fullgör honom såsom beställningshavare i reserven, å reservstat eller å övergångsstat eller såsom officer i väg- och vattenbyggnadskåren åliggande tjänstgöring eller under vilken han genomgår utbildningskurs för äldre reservofficerare.

Genom särskild kungörelse den 17 juni 1938 (nr 491) har med avseende å extra ordinarie tjänstemans avlöningsförmåner under landstormsrepetitions- eller landstormsbefälsövning under år 1938 stadgats, att sådan tjänsteman äger, då han åtnjuter tjänstledighet för deltagande i honom enligt § 36 mom. 1 värnpliktslagen åliggande dylik övning, uppbära lön minskad med C-avdrag, detta avdrag beräknat enligt nu gällande grunder. I anslutning härtill torde i icke-ordinariereglementet böra stadgas, att även extra ordinarie tjänsteman, som åtnjuter ledighet för nu angivet ändamål, skall äga uppbära lön med B-avdrag.

Fångvårdsstyrelsen har ifrågasatt, om icke landstormsofficerare borde i förevarande hänseende likställas med reservofficerare. I anledning härav vill kommittén erinra, att frågan om lön under ledighet, som åtnjutes för deltagande i övningar och utbildning såsom landstormsofficer, i samband med behandlingen av proposition nr 263 med förslag till civilt avlöningsreglemente var föremål för 1938 års riksdags prövning på grund av ett inom riksdagen motionsvis framställt yrkande om rätt för ordinarie tjänsteman att uppbära lön med B-avdrag under ledighet om högst 12 dagar årligen för nyss angivna ändamål. I skrivelsen den 8 juni 1938 (nr 388) yttrade riksdagen bland annat, att riksdagen ansett sig icke utan ytterligare utredning i ämnet kunna bifalla motionerna. Riksdagen förutsatte emellertid, att Kungl. Maj:t skulle ägna frågan fortsatt uppmärksamhet och — därest förhållandena skulle därtill föranleda — för riksdagen framlägga förslag till komplettering av avlöningsreglementets bestämmelser på denna punkt.

Kommittén anser, att så länge alltså frågan icke beträffande de ordinarie tjänstemännen ordnats genom något generellt stadgande, anledning icke föreligger att i icke-ordinariereglementet upptaga någon bestämmelse med det av fångvårdsstyrelsen ifrågasatta innehållet.

I fråga om avlöning under ledighet för fullgörande av annan värnplikts-tjänstgöring än ovan nämnts har lönekommittén — till undvikande av att i avlöningsbestämmelserna måste bibehållas ett särskilt och i individuella fall av dylik ledighet varierande tjänstledighetsavdrag, varom föreskrift icke återfinnes i bestämmelserna i 11 § av reglementsförslaget — ansett sig böra förordna en återgång till de före den 1 juli 1937 gällande bestämmelserna i ämnet. Kommittén föreslår sålunda, att extra ordinarie tjänsteman, som fullgör annan värnpliktstjänstgöring än landstormsrepetitions- eller landstormsbefälsövning, skall under tiden vidkännas C-avdrag. Samtidigt har i 21 § 2 mom. införts en bestämmelse, att extra ordinarie tjänsteman äger under sådan värnpliktstjänstgöring uppbära särskild dagersättning med 2 kronor 50 öre. Den föreslagna höjningen av dagersättningen är betingad av dyrtidstilläggets bortfallande. Ur tjänstemännens synpunkt torde det vara utan egentlig praktisk betydelse, vilketdera av ifrågavarande beräkningssätt för ersättningen som väljes, men av författningstekniska hänsyn synes den av kommittén förordade lösningen vara att bestämt föredraga.

3 mom. Under 3 mom. har lönekommittén ansett sig böra införa en bestämmelse, som stadgar rätt till oavkortad lön till extra ordinarie tjänsteman under tjänstledighet för deltagande såsom elev i utbildningskurs vid verket. Av riksförsäkringsanstalten har anförts, att oavkortad lön borde få tillerkännas extra ordinarie tjänsteman även under ledighet, som beviljades honom för att göra iakttagelser eller idka studier, vilka kunde tjäna verkets intressen. Telegrafstyrelsen, järnvägsstyrelsen och kommunikationsverkens lönenämnd hava påyrkat, att nämnda förmån måtte få utgå under ledighet, som anses nödig för tjänstemannens fackliga utbildning, särskilt språkutbildning i utlandet. Lönenämnden har tillika uttalat, att enär behov av sådan utbildning icke i allmänhet torde på samma sätt föreligga beträffande andra civila verk än kommunikationsverken, frågan syntes lämpligen kunna lösas på så sätt, att Kungl. Maj:t bemyndigade kommunikationsverkens styrelser att bevilja extra ordinarie tjänsteman ledighet med oavkortad lön för nyss angivna ändamål. Lönekommittén har ansett sig icke kunna förordna något generellt stadgande i förevarande hänseende. Med hänsyn emellertid till att vissa extra ordinarie tjänstemän vid statens järnvägar måste för erhållande av ordinarie anställning underkasta sig någon tids språkutbildning i utlandet och då även vid postverket och telegrafverket förekommer, att extra ordinarie tjänstemän beviljas ledighet för enahanda ändamål, har kommittén under 4 avd. upptagit särstadganden i sådant hänseende.

13 §. Tjänstledighet till följd av olycksfall i tjänsten m. m.

Bestämmelserna angående avlöning under tjänstledighet till följd av olycksfall i tjänsten hava omformulerats i närmare överensstämmelse med

föreskrifterna i 14 § civila avlöningsreglementet. I fråga om det sakliga innehållet torde böra erinras att, där extra ordinarie tjänsteman drabbats av sjukdom till följd av olycksfall i tjänsten, han enligt nu gällande bestämmelser äger åtnjuta honom eljest tillkommande lön, så länge sjukdomen varar. Enligt 1 mom. av förevarande paragraf skulle under ledighet till följd av olycksfall i tjänsten, varav föranletts sjukdom eller förlust av arbetsförmågan, utgå oavkortad lön, intill dess ett år förflutit från dagen för olycksfallet. Denna inskränkning torde visserligen sakna större praktisk betydelse, då dylika långvariga sjukledigheter mera sällan förekomma, men kommittén har härigenom velat antyda, att där en extra ordinarie tjänsteman sedan längre tid åtnjuter tjänstledighet av nu ifrågavarande anledning, frågan om hans pensionering bör upptagas till prövning.

14 §. Tjänstledighet till följd av sjukdom.

1 mom. I fråga om avlöning under tjänstledighet till följd av behörigen styrkt sjukdom i andra fall än i reglementsförslagets 13 § avses hava några myndigheter, såsom riksförsäkringsanstalten, länsstyrelsen i Stockholm och allmänna civilförvaltningens lönenämnd — med undantag av tre ledamöter — samt fyra reservanter inom kommunikationsverkens lönenämnd, uttalat sig för att extra ordinarie tjänsteman måtte vid tjänstledighet till följd av sjukdom i likhet med ordinarie tjänstemän erhålla rätt att uppbära oavkortad lön under visst antal dagar årligen, enligt riksförsäkringsanstaltens och lönenämndens mening dock först efter viss tids anställning. Liknande uttalanden hava gjorts av en del personalorganisationer. Vid kommitténs överläggningar med personalrepresentanterna har från samtliga representanters sida framställts önskemål om beviljande av rätt till oavkortad lön under någon tids sjukledighet för extra ordinarie tjänstemän med längre tjänstetid i sådan anställning. Efter överbäggande har kommittén ansett sig böra tillmötesgå denna hemställan i så måtto, att rätt till avdragsfri sjukledighet föreslås tillkomma extra ordinarie tjänsteman, vilken kan räkna sammanlagt minst sex års anställning i ordinarie eller extra ordinarie befattning, under högst sju dagar årligen. Denna förmån skulle i främsta rummet tillgodokomma sådana extra ordinarie tjänstemän, vilka på grund av att ordinarie befattningar saknas för det slag av göromål, som påvåla deras tjänster, icke kunna räkna med att vinna befordran till ordinarie befattning. I dylika fall torde ock enligt kommitténs mening en viss avdragsfri sjukledighet kunna anses motiverad. Någon gradering av ifrågavarande förmån efter löneställning eller semesterrättens omfattning har kommittén ansett icke böra ifrågakomma. Från förmånen bör givetvis uteslutas extra ordinarie tjänsteman, vilken såsom tillika innehavare av ordinarie befattning är i åtnjutande av rätt till avdragsfri sjukledighet, vilken förmån för sådan tjänsteman uppgår till lägst 10 dagar årligen. Vidare bör, i anslutning till vad som stadgats i 15 § 1 mom. civila avlöningsreglementet, från rätten till avdragsfri sjukledighet undantagas tjänsteman, vilken i stället för semester äger åtnjuta ferier under mer än 45 dagar årligen. För sådan tjänsteman föreslås därjämte, likaledes i an-

slutning till 15 § 1 mom. civila avlöningsreglementet, ett stadgande om viss begränsning av rätten att åtnjuta oavkortad lön under ferietid.

I överensstämmelse med vad här angivits hava föreskrifterna i 14 § 1 mom. avfattats.

2 mom. Extra ordinarie tjänsteman, som beviljas tjänstledighet för svag hälsas vårdande, är enligt nu gällande avlöningsbestämmelser skyldig att avstå hela lönen. I vissa yttranden över författningsutkastet hava uttalats önskemål om att extra ordinarie tjänsteman, som erhåller ledighet av nyssnämnda anledning, skulle i lönehänseende likställas med ordinarie tjänsteman och i likhet med vad som stadgas i 15 § 2 mom. civila avlöningsreglementet äga uppbära lön med avstående av B-avdrag. Lönekommittén har ansett dessa önskemål böra i så måtto vinna beaktande, att i förevarande moment införes föreskrift om rätt att under dylik tjänstledighet uppbära lön mot B-avdrag under högst 30 dagar av ett och samma kalenderår.

3 mom. Den kvinnlig extra ordinarie tjänsteman för närvarande tillkommande förmånen att under tjänstledighet för havandeskap eller barnsbörd åtnjuta lön mot A-avdrag under högst tre månader har ansetts böra i överensstämmelse med föreskrifterna i 15 § 4 mom. civila avlöningsreglementet utsträckas till att avse en tid av högst 120 dagar, varav högst 90 dagar efter förlossningen.

15 §. Tjänstledighet för enskild angelägenhet.

Enligt nu gällande bestämmelser må extra ordinarie tjänsteman, som erhåller tjänstledighet för enskild angelägenhet, där denna finnes vara av särskilt ömmande beskaffenhet eller där eljest synnerliga skäl föreligga, kunna under begränsad kort tid medgivas lön med B-avdrag. I det nu föreliggande författningsförslaget hava bestämmelserna angående lön under tjänstledighet för enskild angelägenhet i vissa hänseenden utvidgats i anslutning till reglerna i civila avlöningsreglementet. Sålunda har kommittén ansett lön med B-avdrag böra få utgå i det fall, att extra ordinarie tjänsteman åtnjuter ledighet för idkande av studier eller bedrivande av arbete, som prövas vara av betydelse för verket, dock sammanlagt högst 120 dagar av den tid, varunder han innehar extra ordinarie anställning. I enlighet med vad som påyrkats av riksförsäkringsanstalten, telegrafstyrelsen, allmänna civilförvaltningens och kommunikationsverkens lönenämnder — dock med reservation av en av de för båda nämnderna gemensamma ledamöterna — samt flertalet hörda personalorganisationer har kommittén vidare ansett sig böra tillstyrka, att lön med B-avdrag må uppbäras för tid, varunder extra ordinarie tjänsteman fullgör uppdrag inom sådan personalsammanslutning, som avser att tillvarata befattningshavarnas intressen i tjänsten eller främja deras yrkesutbildning, dock med begränsning av tiden till högst 10 dagar av ett och samma kalenderår. Slutligen torde i viss anslutning till vad nu gäller lön med B-avdrag böra få tillgodonjutas under högst 10 dagars ledighet årligen för annan enskild angelägenhet av vikt.

17 §. Avstängning från tjänstgöring m. m.

Frågan, huru med lön skall förfaras, därest extra ordinarie tjänsteman avstänges från tjänstgöring, hålles häktad för brott m. m., har i författningsförslaget reglerats genom en hänvisning till vad därom är stadgat för ordinarie personal i 18 § civila avlöningsreglementet. En motsvarande hänvisning har gjorts till den i 19 § civila avlöningsreglementet meddelade föreskriften angående frihet från tjänstgöring minst varannan sön- och helldag för ordinarie tjänsteman, som är anställd vid verk, där arbetets behöriga gång kräver tjänstgöring jämväl under sådan dag. Föreskrift av sistnämnda innehåll saknas i nu gällande avlöningsbestämmelser för extra ordinarie tjänstemän.

18 §. Kallortstillägg.

Under förevarande paragraf har i huvudsaklig överensstämmelse med vad som stadgas i nu gällande kungörelser intagits bestämmelse om att kallortstillägg utgår till extra ordinarie tjänstemän under samma förutsättningar och enligt samma grunder, som gälla för ordinarie tjänstemän, dock att för extra ordinarie tjänstemän med halv tjänstgöringstid kallortstillägget reduceras till hälften av eljest utgående belopp.

19 §. Vikariatsersättning och vikariatslön.

De ändringar i gällande bestämmelser angående ersättning vid vikariat å högre tjänst, som i 21 § civila avlöningsreglementet meddelats för ordinarie tjänstemän, hava nödvändiggjort en omarbetning av vikariatsersättningsreglerna jämväl för extra ordinarie tjänstemän. De nu föreslagna föreskrifterna i detta hänseende ansluta sig i allt väsentligt till bestämmelserna i civila avlöningsreglementet, och torde kommittén följaktligen i avseende å motiveringen kunna inskränka sig till att hänvisa till vad i ämnet anförts i betänkandet angående civilt avlöningsreglemente (sid. 171 o. f.).

Länsstyrelsen i Stockholm samt allmänna civilförvaltningens lönenämnd hava uttalat sig för att vikariatslön måtte få utgå jämväl vid vikariat å högre extra ordinarie tjänst. Kommittén har ansett tillräckliga skäl icke föreligga att utbygga icke-ordinariereglementet på sätt sålunda ifrågasatts.

I detta sammanhang må omnämnas, att länsstyrelsen i Örebro erinrat om den i 24 § 2 mom. landshövdinginstruktionen intagna bestämmelsen, enligt vilken länsstyrelse äger utan hinder av fastställd arbetsordning uppdraga åt länsassessor, länsnotarie eller länsbokhållare att såsom föredragande handlägga ärenden, som eljest icke skola tillhöra hans handläggning. Denna bestämmelse, som gäller jämväl extra ordinarie tjänstemän, har tillkommit för att bereda möjlighet att vid anhopning av göromål utöka antalet föredragande utan att behöva tillgripa det tidigare tillämpade systemet med s. k. partiell ledighet och därmed förenad vikariatsersättning. Lönekommittén ifrågasätter givetvis icke någon ändring i vad sålunda för närvarande finnes föreskrivet.

I enlighet med den ståndpunkt, kommittén ovan under 3 § intagit, har det i nu gällande avlöningsföreskrifter för extra ordinarie tjänstemän meddelade stadgandet om skyldighet för sådan tjänsteman att såsom vikarie bestrida annan befattning utelämnats. Ej heller har kommittén ansett det erforderligt att i reglementsförslaget upptaga den nu gällande föreskriften, att extra ordinarie tjänsteman med halv tjänstgöringstid icke är skyldig att vikariera å befattning, där han har att bestrida full tjänstgöring, under längre tid än 3 månader av ett och samma kalenderår.

20 §. Reseersättning, tjänstgöringstraktamente, flyttningersättning m. m.

Bestämmelserna angående ersättning för resa för förrättning i statens ärenden, felräkningspenningar, ersättning för ackord eller beting, tjänstgörings-traktamente, övertid ersättning samt ersättning för flyttningskostnad överensstämma i allt väsentligt med vad som härutinnan stadgas i nu gällande kungörelser.

21 §. Ersättning för särskild tjänstgöring m. m.

1 mom. Med hänsyn till att under 4 avd. av reglementet upptagits speciella lönebestämmelser för vissa extra ordinarie tjänstemän, har en hänvisning till dessa bestämmelser ansetts böra intagas under 1 mom. av förevarande paragraf.

2 mom. Beträffande dagersättning till extra ordinarie tjänsteman under ledighet för värnplikts-tjänstgöring får kommittén hänvisa till vad härom anförts under 12 § 2 mom.

3 och 4 mom. Föreskrifterna i 28 § 2 och 3 mom. civila avlöningsreglementet angående gratifikation m. m. hava ansetts böra äga tillämpning jämväl å extra ordinarie tjänstemän, vadan bestämmelser av enahanda innehåll upptagits under 3 och 4 mom. av förevarande paragraf.

22 §. Rörligt tillägg.

I enlighet med vad som förutsatts i betänkandet angående civilt avlöningsreglemente har under förevarande paragraf upptagits ett stadgande, enligt vilket rörligt tillägg utgår till extra ordinarie tjänstemän under samma förutsättningar och enligt samma grunder, som gälla för ordinarie tjänstemän.

23 §. Sjukvård m. m.

På sätt stadgas i nu gällande kungörelser torde de bestämmelser rörande sjukvård och begravningshjälp, tjänstebostad, bränsle eller belysning samt tjänstedräkt, som meddelats för ordinarie tjänstemän, böra äga tillämpning även å extra ordinarie tjänstemän. I enlighet härmed har i förevarande paragraf en hänvisning gjorts till de stadganden härutinnan, som innehållas i civila avlöningsreglementet.

2 kap. Extra ordinarie tjänstemän med lön enligt löneplan B i civila avlöningsreglementet.

24 §. Lön och övriga förmåner.

Ett fåtal nuvarande tjänster å extra stat motsvara ordinarie befattningar tillhörande lönegrad i avd. A av den i allmänna civilförvaltningens avlöningsreglemente intagna löneplanen. Avlöningsförhållandena för innehavare av dessa tjänster äro reglerade genom bestämmelser i 1 § 2 och 4 mom. av kungörelsen 1935:397. En ombildning av dessa tjänster till extra ordinarie befattningar synes kommittén för innehavarna icke böra föranleda annan ändring i löneförhållandena än som betingas av civila avlöningsreglementets ikraftträdande. Lönen i sådan extra ordinarie befattning bör sålunda utgå enligt lönegrad, tillhörande den mot nämnda avdelning av allmänna civilförvaltningens löneplan svarande löneplanen B i civila avlöningsreglementet. För innehavare av ifrågavarande extra ordinarie befattningar böra i övrigt gälla de stadganden, som i civila avlöningsreglementet med därtill hörande tilläggsbestämmelser meddelats för ordinarie tjänsteman inom den lönegrad, enligt vilken lönen utgår. Bestämmelser härutinnan hava upptagits under 24 § av reglementsförslaget.

3 avd. Extra tjänstemän och aspiranter.

1 kap. Extra tjänstemän.

25 §. Minimiålder för anställning.

I nu gällande kungörelser är någon minimiålder icke föreskriven såsom villkor för antagning till extra tjänsteman, respektive aspirant. Emellertid stadgas såsom förutsättning för åtnjutande av lön enligt de i kungörelserna för ifrågavarande kategorier meddelade löneplanerna, att vederbörande fyllt 18 år. För extra tjänsteman eller aspirant, som icke uppnått nämnda ålder, bestämmas avlöningsförmåner av verkets styrelse. Då sålunda i realiteten vederbörande myndigheter bestämma rörande den underåriga personalens avlöningsförmåner, har kommittén ansett icke-ordinariereglementet icke böra äga tillämpning å sådan personal. I enlighet härmed har i 25 § intagits ett stadgande av innehåll, att anställning såsom extra tjänsteman i reglementets mening kan vinnas endast av den, som uppnått 18 års ålder. I 41 § har ett motsvarande stadgande upptagits beträffande aspirant.

26 §. Löneplan.

I avseende å förslaget till löneplan för extra tjänstemän får lönekommittén hänvisa till vad därom anförts i allmänna motiveringen.

27 §. Lönegrader och löneklasser.

1 mom. Ehuru kommittén avsett, att vederbörande myndighet skulle — i likhet med vad som föreslagits beträffande extra ordinarie befattningar i

1—20 lönegraderna — inom ramen av tillgängliga medel bestämma rörande extra befattningar och deras antal, där ej Kungl. Maj:t finner skäl att härutinnan besluta, har kommittén ansett någon uttrycklig bestämmelse härom dock icke behöva upptagas i reglementet. Däremot erfordras föreskrift rörande extra tjänstemans placering i lönegrad. Det i sådant hänseende intagna stadgandet, enligt vilket extra tjänsteman hänföres högst till lönegrad med samma ordningsnummer som den, vilken är fastställd för extra ordinarie tjänsteman med närmast jämförliga arbetsuppgifter, överensstämmer med vad nu gäller. Det förutsattes följaktligen, att även lönegradsplaceringen skall bestämmas av vederbörande myndighet, för såvitt ej Kungl. Maj:t finner anledning att besluta härutinnan.

2 mom. Med hänsyn till att vid vissa verk, såsom tullverket samt lots- och fyrstaten, arbete icke kan beredas en del extra tjänstemän under vissa månader av året — så är fallet under isstängningsperioden för de vid tull- och lotsplatser i övre Norrland anställda — har i förevarande moment såsom ett undantag från stadgandet i 3 § 3 mom. första stycket föreskrivits, att lön icke utgår under sådan period.

29 §. Löneklassplacering vid befordran.

I enlighet med kommitténs förut intagna, i det föregående åberopade ståndpunkt rörande sneddningsregelns tillämpning vid varje slag av befordran, där sneddningslönetekniskt kan ske, hava i 29 § 1 mom. upptagits nya bestämmelser, innefattande regler för sneddningsplacering vid befordran från en extra tjänst till extra tjänst inom högre lönegrad liksom även vid befordran från aspirantanställning, som i reglementet avses, till extra tjänst inom högre lönegrad. I paragrafens 2 och 3 mom. hava ansetts böra intagas regler för lönetursrätten vid övergång mellan olika extra tjänster.

30 §. Semester.

1 mom. På grund av i allmän lag meddelade semesterföreskrifter har den i nu gällande avlöningsbestämmelser för extra tjänstemän stadgade semestertiden ansetts böra höjas till 15 dagar årligen. Det nu gällande villkoret för semesterlovet inträde har i sak bibehållits. Därjämte hava de i 11 § 2 och 3 mom. civila avlöningsreglementet givna beräkningsreglerna ansetts böra gälla även för extra tjänsteman, vadan en hänvisning gjorts i författningstexten.

2 mom. Till förhindrande av att den, som under längre tid åtnjutit tjänstedighet av annan anledning än olycksfall i tjänsten eller icke kunnat beredas arbete vid verket, det oaktat skall kunna göra anspråk på att vid återinträde i tjänstgöring utan vidare komma i åtnjutande av semester, har kommittén ansett det lämpligt att — i viss anslutning till vad som förordats för de extra ordinarie tjänstemännen — genom en särskild bestämmelse stadgas befogenhet för vederbörande myndighet att i dylika fall besluta, om begränsning i eller indragning av semesterförmånen för det löpande kalenderåret.

**31—34 §§. Tjänstledighetsavdrag, tjänstledighet
på grund av olycksfall i tjänsten och för sjukdom m. m.**

Vid avfattandet av bestämmelserna under 31—34 §§ har lönekommittén följt den uppställning, som tillämpats beträffande motsvarande föreskrifter för extra ordinarie tjänstemän. I 31 § föreslås, att A- och B-avdragen skola utgöra samma belopp, som för extra ordinarie tjänstemän angivits i 11 §. För de i löneplanen för extra tjänstemän ingående löneklasserna b och c skulle ifrågavarande avdrag bliva lika med de belopp, som i nyssnämnda paragraf förordats för löneklass a. Bestämmelserna i 32 och 33 §§ angående lön under tjänstledighet på grund av olycksfall i tjänsten och för sjukdom överensstämman i avseende å det sakliga innehållet med vad som nu gäller; dock har kommittén i likhet med allmänna civilförvaltningens lönenämnd och de kvinnliga kårsammanslutningarnas centralråd ansett skäligt, att kvinnlig extra tjänsteman får under tjänstledighet för havandeskap eller barnsbörd behålla en del av lönen. Kommittén vill tillstyrka vad härvid förordats, nämligen att tjänstemannen medgives rätt under dylik ledighet åtnjuta lön med B-avdrag, dock högst under 120 dagar, därav högst 90 dagar efter förlossningen.

Fångvårdsstyrelsen har beträffande bestämmelserna i 33 § anført, att det syntes tveksamt, huruvida en extra tjänsteman borde tillerkännas sjuklön under tid, då han, därest han varit frisk, icke skulle hava kunnat beredas arbete vid verket. Frågan tillspetsades för det fall, att en extra tjänsteman erhållit förordnande att tjänstgöra exempelvis under tiden 1—15 av en månad men därefter med läkarintyg styrkte sig vara oförmögen till tjänstgöring under tiden 10—25 av samma månad. Enligt styrelsens mening borde tjänstemannen vara berättigad till sjuklön under tiden 10—15, men det vore enligt styrelsens mening tveksamt, om samma förmån borde tillkomma honom för dagarna därefter.

Fångvårdsstyrelsen åsyftar uppenbarligen med sitt yttrande att få klarlagt, huruvida en extra tjänsteman, som icke kan beredas arbete vid verket året om men det oaktat under de arbetsfria perioderna bibehåller sin anställning såsom extra tjänsteman, kan beredas sjuklön under sådan period. Enligt kommitténs mening bör i det angivna exemplet sjuklön utgå allenast för den tid, inkallelsen till tjänstgöring avsett. Emellertid lär knappast något helt allmängiltigt omdöme kunna fällas i frågan, enär särskilda omständigheter kunna föreligga — exempelvis långvarig föregående tjänstgöring — som påkalla ett hänsynstagande vid utmätande av löneförmånerna.

35 §. Kallortstillägg.

I enlighet med vad för närvarande är stadgat torde kallortstillägg böra utgå till extra tjänstemän enligt samma grunder som gälla för ordinarie tjänstemän. Emellertid gäller tillika, att där extra tjänsteman har avkortad tjänstgöringstid, kallortstillägget skall reduceras i förhållande till tjänstgöringstidens avkortning. Sistnämnda stadgande kan, där tjänstemannens lön, såsom fallet är med vissa icke-ordinarie lärare, beräknas ef-

ter antalet undervisningstimmar i veckan, föranleda svårigheter vid uträkningen. En mera summarisk bestämmelse synes därför kommittén vara att förorda. Kommittén föreslår, att kallortstillägget för den, som har reducerad tjänstgöringstid, alltid skall utgå med halva beloppet inom vederbörande kallortsklass.

Såsom allmänna civilförvaltningens lönenämnd anmärkt, bör för extra tjänsteman, som samtidigt innehar mer än en tjänst, kallortstillägget självfallet icke beräknas till större belopp än som i civila avlöningsreglementet angivits för vederbörande kallortsklass.

36 §. Vikariatsersättning och vikariatslön.

1 mom. Enligt nu gällande avlöningsbestämmelser äger extra tjänsteman, som förordnas att såsom vikarie bestrida ordinarie eller icke-ordinarie befattning inom högre lönegrad, åtnjuta den vikariatsersättning, som skulle hava tillkommit honom, därest han varit extra ordinarie tjänsteman inom lönegrad motsvarande den han tillhör. Bestämmelser av motsvarande innebörd hava upptagits under 1 mom. av förevarande paragraf; dock har den begränsningen ansetts böra stadgas, att vikariatsersättning icke må utgå, där extra tjänsteman vikarierar å högre extra befattning.

2 mom. I likhet med vad som förordats beträffande extra ordinarie tjänsteman har i 2 mom. inryckts ett stadgande av innehåll, att extra tjänsteman, som erhåller vikariatsförordnande av längre varaktighet å högre ordinarie tjänst, må kunna komma i åtnjutande av vikariatslön.

37 §. Vissa särskilda ersättningar.

I likhet med vad som stadgas i nu gällande kungörelser har i 37 § upptagits en föreskrift, enligt vilken extra tjänsteman skall i fråga om rätt till vissa särskilda ersättningar, såsom ersättning för tjänsteresa, felräkningspenningar, tjänstgöringstraktamente m. m., vara likställd med extra ordinarie tjänsteman.

38 §. Ersättning för särskild tjänstgöring.

Under 38 § har ett omnämnande ansetts böra göras beträffande de särskilda ersättningar och förmåner, som enligt 4 avd. av reglementsförslaget skola tillkomma vissa extra tjänstemän för särskild tjänstgöring.

39 §. Rörligt tillägg.

Såsom förutsattes i betänkandet angående civilt avlöningsreglemente har under 39 § införts ett stadgande, att rörligt tillägg utgår även till extra tjänstemän under de förutsättningar och enligt de grunder, som gälla för ordinarie tjänstemän.

40 §. Sjukvård, begravningshjälp m. m.

1 mom. I fråga om sjukvård, tjänstebostad, bränsle och belysning samt tjänstedräkt skall enligt stadgande under 1 mom. av förevarande paragraf

gälla vad i motsvarande hänseende stadgas i civila avlöningsreglementet med därtill hörande tilläggsbestämmelser. Stadgandet i fråga äger sin huvudsakliga motsvarighet i nu gällande kungörelser.

2 mom. Kommittén har i enlighet med vad som påyrkats från vissa personalorganisationer föreslagit, att begravningshjälpen bestämmes till samma belopp som för ordinarie och extra ordinarie tjänstemän eller till 400 kronor.

2 kap. Aspiranter.

41 §. Minimiålder för anställning.

I avseende å stadgandet i förevarande paragraf angående viss minimiålder för anställning såsom aspirant får lönekommittén åberopa vad som anförts i det föregående under 25 §.

42 §. Lönegrader och löneklasser m. m.

Såsom kommittén framhållit i den allmänna motiveringen, har någon särskild löneplan för aspiranter icke ansetts erforderlig, utan skulle lön till aspirant utgå enligt den i 26 § intagna löneplanen för extra tjänstemän, dock allenast enligt lägsta löneklassen inom vederbörande lönegrad. Härom stadgas i 1 mom. av förevarande paragraf. Övriga bestämmelser i 1 mom. liksom även bestämmelserna i 2 mom. överensstämma i stort sett med vad som i 27 § i motsvarande hänseenden föreskrivits för extra tjänstemän. Stadgandet i 3 mom., som är hämtat från nu gällande kungörelse för kommunikationsverken, avser att möjliggöra för vederbörande verksamheter att, där så finnes lämpligt, bestämma lön till aspirant i form av daglön eller timlön genom omräkning av de fastställda årslönerna. Tillämpningen av systemet med dag- eller timlön kan erbjuda praktiska fördelar i de fall, då aspirant har avkortad daglig tjänstgöring eller tjänstgör allenast vissa dagar i månaden. I enlighet med ett av vattenfallsstyrelsen gjort yrkande har emellertid en komplettering av stadgandet skett i syfte att vid omräkningen hänsyn i förekommande fall skall tagas jämväl till kallortstillägg.

43 §. Övriga avlöningsbestämmelser.

Enär kommittén avsett, att de bestämmelser i fråga om semester, lön under tjänstledighet av olika anledningar m. m., vilka föreslagits för extra tjänstemän, skola äga motsvarande tillämpning å aspiranter, har en hänvisning under 43 § till vederbörande paragrafer för extra tjänstemän ansetts tillfyllest. Att märka härvid är dock, att ett undantag gjorts beträffande bestämmelserna om vikariatsersättning. Enligt kommitténs mening föreligga i allmänhet knappast skäl att utbetala vikariatsersättning i de mera undantagsvis förekommande fall, då aspirant vikarierar å högre tjänst. Anställningstiden som aspirant har i regeln karaktär av provnings- och utbildningstid och

plägar för övrigt fortvara allenast en relativt kort tid. Emellertid har generalpoststyrelsen förklarat sig anse skäligt, att vikariatsersättning finge utbetalas till aspiranter vid postverket, vid vilket verk sådana tjänstemän i viss omfattning anlätades för vikariat å högre tjänst. Lokomotivmannaförbundet har jämväl framhållit, att behov föreläge att öppna möjlighet till vikariatsersättning för aspiranter vid vikariatstjänstgöring i högre befattning. Nu berörda önskemål hava understrukits av vissa av personalrepresentanterna. I betraktande härav synes det kommittén böra få ankomma på vederbörande myndighet att med hänsyn tagen till föreliggande omständigheter bestämma, om vikariatsersättning må utgå till aspirant vid vikariat å högre ordinarie eller extra ordinarie tjänst. En föreskrift härom har införts under förevarande paragraf.

4 avd. Särskilda bestämmelser.

I det föregående har omnämnts, att för vissa icke-ordinarie tjänstemän eller för vissa grupper av dylika tjänstemän erforderliga specialbestämmelser sammanförts under reglementsförslagets 4 avd., omfattande 44—53 §§. Här nedan beröras allenast de paragrafer, beträffande vilka särskild motivering ansetts erforderlig.

45 §. Andra huvudtiteln.

Nedre justitierevisionen. I allmänna motiveringen har redogjorts för de avlöningsförmåner, som böra utgå å de extra revisionssekreterartjänsterna efter deras ombildning till extra ordinarie befattningar. I enlighet med vad därvid anförts har i förevarande moment införts stadgande om att extra ordinarie revisionssekreterare skall äga åtnjuta lön och övriga förmåner enligt för ordinarie revisionssekreterare gällande grunder. I momentet hava jämväl upptagits de från allmänna vikariatsreglerna i reglementsförslaget avvikande föreskrifter, vilka redan nu gälla vid vikariat å extra revisionssekreterarbefattning liksom ock å ordinarie sådan tjänst och beträffande vilka kommittén icke ifrågasätter någon ändring i sak.

47 §. Fjärde huvudtiteln.

Sjökarteverket. Jämlikt föreskrifter i kungl. brev den 27 maj 1927 utgå till civila ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare vid sjökarteverket, som deltaga i sjömättningsarbete, vissa ersättningar, såsom sjömätartillägg, ledarersättning m. m. I civila avlöningsreglementet torde under 2 avd. 8 kap. böra göras ett omnämnande av vad sålunda i sagda hänseende är särskilt stadgat. Kommittén har för avsikt att i särskild ordning framlägga förslag härom. Då såsom nyss nämnts ifrågavarande förmåner även tillkomma extra ordinarie och extra tjänstemän vid sjökarteverket, har i förevarande paragraf en hänvisning gjorts till civila avlöningsreglementet.

48 §. Femte huvudtiteln.

Statens sinnessjukhus. Enligt vad som framhållits i allmänna motiveringen åtnjuta för närvarande vissa grupper av extra ordinarie ekonomipersonal vid statens sinnessjukhus lön enligt en av medicinalstyrelsen fastställd löneplan, upptagande lägre belopp än löneplanen för extra ordinarie tjänstemän i de av Kungl. Maj:t utfärdade kungörelserna. I enlighet med vad i nämnda sammanhang förordats har under förevarande paragraf upptagits ett stadgande, enligt vilket Kungl. Maj:t i särskild ordning fastställer lönegrader och löneklasser ävensom erforderliga avlöningsföreskrifter i övrigt för ifrågavarande personalgrupper, varjämte i paragrafen införts ett särskilt stadgande angående semester för dessa personalgrupper.

52 §. Tionde huvudtiteln.

Lotsstyrelsen samt lots- och fyrstaten. Sedan inom 1936 års lönekommittés sekretariat upprättats ett utkast till de specialbestämmelser, som äro erforderliga för den icke-ordinarie personalens vid lots- och fyrstaten vidkommande, anhöll kommittén, med översändande av ifrågavarande utkast, i skrivelse till lotsstyrelsen, att styrelsen ville meddela de erinringar och synpunkter, som från dess sida kunde vara att anföra beträffande särbestämmelserna för denna personal. I anledning härav har lotsstyrelsen i en till kommittén den 15 november 1938 avgiven skrivelse yttrat sig rörande utkastets bestämmelser och tillika överlämnat ett inom styrelsen upprättat förslag i ämnet.

Beträffande föreskrifterna i 1—5 punkterna av utkastet har lotsstyrelsen förklarat sig icke hava någon erinran att göra. Dessa föreskrifter återfinnas under 52 § 1—5 punkterna av kommitténs reglementsförslag och överensstämma i sak med vad som nu gäller.

Vad särskilt angår stadgandet i 5 punkten må erinras, att för närvarande såväl ordinarie som icke-ordinarie tjänsteman vid lots- och fyrstaten, som på grund av sin tjänstgöringsskyldighet vid marinen på kallelse inställer sig för tjänstgöring å signalstation eller vid kustsignalväsendet eller för genomgående av utbildnings- och repetitionskurs vid örlogsstation eller såsom lots å marinens fartyg, jämlikt bestämmelser i kungörelsen 1925: 503 äger under tiden åtnjuta honom vid lots- och fyrstaten tillkommande avlöningsförmåner. Härvid skall iakttagas, att ersättning för mistad lotslott utgår till lotspersonal med det belopp, som skolat tillkomma vederbörande, om han varit i tjänstgöring vid den lotsplats han tillhör. Med hänsyn till att, på sätt här nedan närmare utvecklas, den icke-ordinarie lotspersonalen vid vikariat å med rätt till lotslott förenad befattning numera i stället för lotslott vid vederbörande lotsplats äger och jämväl efter icke-ordinariereglementets ikraftträdande skulle äga uppbära av statsmedel utgående särskild ersättning för utförd lotsning, vilken ersättning enligt den föreslagna lydelsen av 5 och 6 punkterna av förevarande paragraf hädanefter skulle benämnas »lotslottersättning», och då kommittén anser skäligt, att under berörda tjänstgöring

vid marinen gottgörelse får utgå även för lotslottersättning, förutsätter kommittén, att vid ett godkännande av kommitténs förslag under förevarande paragraf erforderliga ändringar och kompletteringar vidtagas i ovannämnda kungörelse.

Under 6 punkten hava upptagits bestämmelser rörande extra ordinarie och extra tjänstemäns rätt att vid lotsning åtnjuta andel i lotspenningar eller ersättning därför. I avseende å dessa bestämmelser får kommittén anföra följande.

I kungörelsen 1935: 400 med avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid lots- och fyrstaten stadgades ursprungligen, att extra ordinarie tjänsteman, tillhörande lotspersonalen, ägde åtnjuta andel i lotspenningar i enlighet med vad därom vore särskilt stadgat. De närmare bestämmelserna i ämnet voro meddelade i tilläggsbestämmelserna till avlöningsreglementet för ordinarie tjänstemän vid lots- och fyrstaten. I enlighet härmed gällde, att icke-ordinarie tjänsteman under vikariat å befattning, med vilken var förenad rätt till lotslott, ägde uppbära andel i lotspenningar (lotslott) enligt samma grunder, som tillämpades för den ordinarie personalen. Genom kungörelse den 11 juni 1937 (nr 401) angående vissa ändringar i avlöningsbestämmelserna för den icke-ordinarie personalen vid lots- och fyrstaten infördes i nyssnämnda kungörelse vissa nya föreskrifter, vilka inneburo en omläggning av grunderna för den icke-ordinarie personalens lotsningsersättning.

I 18 § 2 mom. av kungörelsen stadgas numera följande:

Förordnas extra ordinarie tjänsteman såsom vikarie å befattning, som är förenad med rätt till lotslott, äger han, där vikariatet omfattar längre tid i oavbruten följd än sju dagar, för den tid vikariatet varar uppbära, utöver honom enligt 1 mom. tillkommande vikariatsersättning, ersättning med belopp, motsvarande en fjärdedel av vad vid lotsplatsen anställd ordinarie befattningshavare varit berättigad att vid tjänstgöring under sistnämnda tid uppbära i lotslott.

Därest vikariatet omfattar mer än sex månader eller mer än tre år, skall för den längre tid vikariatet sålunda varar den vikarien enligt första stycket tillkommande ersättningen förhöjas till belopp, motsvarande i förra fallet tre fjärdedelar av och i senare fallet hela den lotslott, ordinarie tjänsteman vid lotsplatsen varit berättigad att uppbära vid tjänstgöring under sistnämnda tid.

På Kungl. Maj:ts prövning ankommer, huruvida enligt förestående bestämmelser i detta moment för tre år eller kortare tid utgående ersättning må med hänsyn till särskilda förhållanden bestämmas till högre belopp.

18 § 3 mom. lyder:

Vad i 1 och 2 mom. stadgas äger motsvarande tillämpning i fråga om extra ordinarie tjänsteman, som uppehåller ledig tjänst eller erhållit uppdrag att bestrida göromål, vilka eljest ankomma på tjänsteman i högre befattning än som motsvarar hans egen tjänst.

Enligt ett nyinfört mom. 2 i 32 § äga ovanstående bestämmelser motsvarande tillämpning å extra tjänsteman.

I förenämnda skrivelse har *lotsstyrelsen* ingående behandlat frågan om ersättning för verkställd lotsning till icke-ordinarie lotspersonal under vikariat å med lotslott förenad befattning och därvid anført i huvudsak följande:

De nuvarande reglerna angående lotslottersättning hava i praktiken visat sig icke vara i allo tillfredsställande; reglerna hava i tillämpningen medfört ojämnheter och leda i vissa fall till obilliga konsekvenser för personalen. På grund härav har det syns styrelsen erforderligt, att nämnda regler bliva föremål för en revision i syfte att mildra nackdelarna hos det nuvarande systemet. Inom styrelsen har därför utarbetats ett förslag till nya bestämmelser om lotslottersättning.

Den grundläggande regeln om lotslottersättning återfinnes i 6 punkten b) första stycket av styrelsens förslag och överensstämmer med vad kommittén härutinnan i sitt utkast föreslagit. I sak innebär denna regel i förhållande till vad som nu gäller ändring endast så till vida, att lotslottersättning — i likhet med vad som enligt de nya avlöningsbestämmelserna kommer att gälla ifråga om vikariatsersättning — föreslås skola utgå från och med vikariatets första dag.

Vad härefter angår förutsättningarna för åtnjutande av förhöjd lotslottersättning föreligger enligt styrelsens uppfattning behov av revision av bestämmelserna här-om. En av de nackdelar, som vidlåder den nuvarande ordningen, sammanhänger med villkoret om fortlöpande vikariat för erhållande av förhöjd lotslottersättning. I detta sammanhang må framhållas, att gällande bestämmelser till en början tolkats så, att endast tid, varunder tjänsteman i en följd bestritt vikariat å *en och samma* befattning, ansetts kunna tillgodoräknas för att komma i åtnjutande av förhöjd lotslottersättning. I ett den 6 oktober 1938 avgjort mål har emellertid kammarrätten i visst fall funnit, att den omständigheten, att vederbörande tjänsteman från viss tidpunkt erhållit förordnande att uppehålla annan lotsbefattning än den tjänstemannen dittills uppehållit, icke kan betaga honom rätt att jämväl efter nämnda tidpunkt komma i åtnjutande av dittills ifrågakommande förhöjning av lotslottersättningen. Även om, såsom i kommitténs utkast uttryckligen angivits, vikariat i en följd å olika befattningar får tillgodoräknas för erhållande av förhöjd lotslottersättning, skulle ändock vissa ojämnheter i tillämpningen göra sig gällande på grund av villkoret om fortlöpande vikariat. Ett aldrig så kortvarigt uppehåll mellan två vikariat medför enligt nuvarande bestämmelser och skulle enligt kommitténs utkast fortfarande medföra, att tjänsteman, som under det tidigare vikariatet kommit i åtnjutande av förhöjd lotslottersättning, under det senare vikariatet till en början äger uppbära lotslottersättning motsvarande allenast en fjärdedels lotslott. Fordran på fortlöpande vikariat under minst sex månader för att komma i åtnjutande av förhöjd lotslottersättning innebär vidare, att icke-ordinarie befattningshavare vid de mindre och medelstora lotsplatserna, där vikariat i en följd som regel endast förekommer under kortare tid än sex månader, knappast kunna påräkna att någonsin erhålla förmånen av förhöjd lotslottersättning.

Enligt styrelsens uppfattning bör en tjänsteman, som en gång förvärvat rätten till förhöjd lotslottersättning, rimligen äga bibehålla den högre lotslottersättningen vid fortsatta vikariat. Likaså böra förutsättningar skapas för att de icke-ordinarie befattningshavarna vid de mindre och medelstora lotsplatserna kunna erhålla förhöjd lotslottersättning. Dessa befattningshavare kunna nämligen under en följd av år på grund av den ordinarie personalens semester eller av annan anledning få bestrida vikariat å lotsbefattningar under flera månader årligen, och den sammanlagda vikariatstiden kan sålunda komma att bliva av avsevärd längd utan att en fortlöpande vikariatstid av mer än sex månader någonsin uppnås. Styrelsen förordar därför, att för erhållande av förhöjd lotslottersättning villkoret om fortlöpande vikariat slopas och utbytes mot en regel om rätt till sammanläggning av de skilda tider, varunder tjänstemannen bestritt vikariat, varom här är fråga. För att en sådan regel ej skall bliva alltför gynnsam anser styrelsen densamma böra kombineras med en skärpning av bestämmelserna i vissa andra avseenden. Styrelsen finner sig samtidigt kunna förorda slopande av den i gällande bestämmelser ingående och i kommitténs utkast bibehållna regeln om lotslottersättning motsvarande hel lotslott under tid, då vikariat omfattat mer än tre år. Styrelsen utgår härvid från

att icke-ordinarie tjänsteman, som under vikariat erhåller vikariatslön, skall få åtnjuta lotslott i likhet med den ordinarie personalen.

Vad härefter angår de villkor, som böra uppställas för tillgodonjutande av förhöjd lotslottersättning, finner styrelsen det förenat med vissa svårigheter att utforma en regel, som kommer att verka enhetligt och rättvist för alla de skiftande fall, som kunna tänkas förekomma. Såsom framgår av styrelsens förslag, har styrelsen dock ansett sig kunna föreslå följande villkor för erhållande av förhöjd lotslottersättning, nämligen dels att tjänstemannen kan tillgodoräkna sig sammanlagt sex månaders vikariatstid, dels ock att minst två år förflutit sedan tjänstemannen första gången bestritt vikariat å befattning av ifrågavarande slag. Av praktiska skäl har vidare föreslagits, att den förhöjda lotslottersättningen icke skall utgå förrän från och med kalendermånaden näst efter den, varunder tjänstemannen uppfyller de angivna villkoren.

En regel av berörda innehåll förefaller komma att i det stora hela verka tillfredsställande. För sådana icke-ordinarie befattningshavare vid de större lotsplatserna, vilka kunna påräkna semester- och sjukvikariat året om (de utgöra endast ett ringa fåtal), skulle visserligen regeln innebära en försämring i förhållande till vad som nu gäller. För övriga icke-ordinarie befattningshavare — och de utgöra det övervägande antalet — skulle emellertid en avsevärd förbättring inträda. Styrelsen förbiser dock icke, att föreskriften om att två år skola ha förflutit från det tjänstemannen första gången bestritt vikariat, möjligen kan komma att verka ojämnt i praktiken. Av lotsförbundet ifrågasatt minskning av den tid, som skall ha förflutit sedan tjänstemannen första gången bestritt vikariat å sådan befattning, varom är fråga, från två till ett år, kan styrelsen från sin förut angivna utgångspunkt icke tillstyrka.

Till styrelsens förslag om förhöjd lotslottersättning bör fogas en bestämmelse om att det skall ankomma på Kungl. Maj:ts prövning, huruvida ersättning må med hänsyn till särskilda förhållanden utgå med högre belopp än enligt de av styrelsen förordade reglerna. Härmed har styrelsen velat öppna möjlighet att utverka, att tjänsteman efter flerårigt vikariat berättigas till lotslottersättning motsvarande hel lotslott, och att sålunda göra denne i lotslottshänseende likställd med den, på vilken reglerna om vikariatslön bliva tillämpliga.

Vidare synes det önskvärt att, därest reglerna om lotslottersättning utformas i enlighet med styrelsens förslag, till nämnda regler fogas en övergångsbestämmelse av innehåll att tjänsteman, som vid utgången av juni månad 1939 bestrider vikariat å befattning, med vilken är förenad rätt till lotslott, icke må i anledning av de nya avlöningsbestämmelserna, så länge nämnda vikariat varar, lida minskning i den lotslottersättning, som enligt före den 1 juli 1939 gällande grunder tillkommit honom.

Enär lotslottersättning enligt gällande bestämmelser närmast är att likställa med vikariatsersättning, har tjänstemannen icke ansetts berättigad uppbära sådan ersättning annat än under tid, då han fullgjort tjänstgöring i lotsbefattning; lotslottersättning har sålunda icke ansetts kunna utgå under semester eller tjänstledighet till följd av olycksfall i arbetet. Detta synes lotsstyrelsen icke överensstämmande med billighet. Till en början må framhållas, att medan vikariatsersättning i regel utgår med ett förhållandevis blygsamt belopp och förlusten därav vid ledighet sålunda är mindre kännbar, lotslottersättningen ofta utgör en betydande del av den icke-ordinarie befattningshavarens inkomst under vikariat. I detta sammanhang må framhållas, att det förekommer i ej ringa omfattning, att icke-ordinarie befattningshavare uppehåller lotsförordnande under lång tid. Sålunda inträffar det, att icke-ordinarie befattningshavare till följd av den ordinarie personalens semester blir i tillfälle att bestrida vikariat å lotsbefattning större delen av året och i några fall hela året. I sådana fall synes vid vikariats avbrytande för semester lotslottersättningens bortfallande innebära en alltför stor ekono-

misk uppoffring för semesterförmånens tillgodonjutande. Lotsstyrelsen har sig bekant, att icke-ordinarie befattningshavare, som uppehålla lotsbefattning på förordnande, icke ansett sig kunna taga ut semester till följd av att lotslottersättningen därvid går förlorad. På grund härav har styrelsen i underdånig skrivelse den 1 november 1938 hemställt, att Kungl. Maj:t i avvaktan på de nya avlöningsbestämmelserna måtte meddela vissa provisoriska föreskrifter i syfte att undanröja de uppenbart obilliga konsekvenserna av den nuvarande ordningen. Ärendet är för närvarande beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Enligt kommitténs utkast skulle frågan om lotslottersättning vid semester blivit löst på så sätt, att sådan ersättning skulle utgå under tjänstemannen beviljad semester, som infaller under vikariatet. Styrelsen förutsätter, att kommittén härvid avsett, att semester under pågående vikariat endast skulle beviljas, då vikariatet beräknades bli av längre omfattning; vid kortvariga vikariat borde tjänstemannen alltså icke beviljas semester förrän vikariatet upphört. Lotsstyrelsen befarar emellertid, att en dylik ordning i vissa fall kommer att medföra mindre lyckliga konsekvenser och jämväl i tillämpningen leda till ojämnheter med avseende å förmånen av lotslottersättning vid semester. I det inom lotsstyrelsen utarbetade förslaget har rätten till lotslottersättning vid semester gjorts helt oberoende av om semestern uttages under vikariatet. Lotslottersättning föreslås sålunda skola utgå under visst, i förhållande till den beräknade längden av vikariatstjänstgöringen under året bestämt antal dagar av semestern; minimitiden, varunder vikariat under året skall ha uppehållits för att tjänstemannen skall under semester komma i åtnjutande av lotslottersättning, har bestämts till sju månader, i vilken tid må inräknas under året åtnjuten semester. Härigenom kommer antalet tjänstemän med denna förmån vid semester att bli tämligen begränsat. Vidare må framhållas, att rätten till lotslottersättning vid semester enligt förslaget begränsats till extra ordinarie tjänstemän. Även om den princip, på vilken stadgandet vilar, skulle anses innefatta ett avsteg från inom avlöningsförfattningarna hittills tillämpade grunder, finner styrelsen stadgandet böra godtagas såsom innefattande, såvitt styrelsen kunnat finna, den enda utväg att rättvist anpassa förmånen av lotslottersättning vid semester till vikariatstidens omfattning och samtidigt förhindra uppkomsten av vissa av kommittéutkastets bestämmelse i denna del befarade ojämnheter i tillämpningen och andra mindre lyckliga konsekvenser. Enligt styrelsens förslag skall den tid, för vilken lotslottersättning utgår vid semester, utgöra för tjänsteman, som beräknas under kalenderåret bestrida vikariat å befattning, med vilken är förenad rätt till lotslott, under

7 men ej 8 månader.....	10 dagar
8 » » 9 »	12 »
9 » » 10 »	14 »
10 » » 11 »	16 »
11 » » 12 »	18 »
12 månader.....	20 »

Vid beräkning av vikariatstidens längd skulle tjänstemannen äga tillgodoräkna sig den tid, varunder han under kalenderåret åtnjuter semester.

Därest ett stadgande av nu angivet innehåll skulle anses vara alltför detaljerat för att intagas i författningen, föreslår styrelsen alternativt, att det skall tillkomma styrelsen att med hänsyn tagen till vikariatstjänstgöringens längd under året bestämma, om och i vad mån tjänstemannen må åtnjuta lotslottersättning vid semester. En sådan bestämmelse avser styrelsen att tillämpa i huvudsaklig överensstämmelse med förenämnda mera detaljerade regler.

Vad härefter angår frågan om lotslottersättning vid tjänstledighet på grund av olycksfall i tjänsten och vad därmed i avlöningsbestämmelserna likställes får sty-

relsen erinra om, att före den 1 juli 1937, då den icke-ordinarie personalen uppbar andel i lotspenningar i likhet med den ordinarie personalen, extra ordinarie tjänsteman, som skadats till följd av olycksfall i tjänsten och därigenom blivit hindrad att tjänstgöra i egen eller annan befattning, ägde jämlikt dåvarande lydelse av 16 § 1 mom. kungörelsen 1935: 400 under däri angiven tid åtnjuta ersättning för den lotslott, som skolat tillkomma honom, om han varit i tjänst.

Därest olycksfall inträffar under vikariat, som berättigar till lotslottersättning, förefaller det styrelsen skäligt, att tjänstemannen vid tjänstledighet, som förorsakas av olycksfallet, får åtnjuta lotslottersättning under viss tid. Enligt ett inom styrelsen ursprungligen upprättat preliminärt förslag skulle den tid, för vilken lotslottersättning utgår, utgöra för tjänsteman, som under ett år, räknat tillbaka från olycksfallet, bestritt vikariat å befattning, med vilken är förenad rätt till lotslott, under

Tid för lotslottersättning.

30 men ej 60 dagar	intill 30 dagar från dagen för olycksfallet
60 » » 90 »	» 60 » » » » »
90 » » 120 »	» 90 » » » » »
120 » » 150 »	» 120 » » » » »
150 » » 180 »	» 150 » » » » »
180 dagar eller längre tid	» 180 » » » » »

Enligt kommitténs utkast åter skall lotsstyrelsen med hänsyn till den föregående vikariatstjänstgöringens längd äga bestämma, om och i vad mån lotslottersättning må åtnjutas under nu avsedd tjänstledighet, dock att därest tjänstledigheten varar längre tid än 120 dagar, lotslottersättning icke må utgå för överskjutande antal dagar. I sitt nu avgivna förslag har styrelsen i huvudsak anslutit sig till vad kommittén sålunda föreslagit, dock med ändring av tidsbegränsningen till sex månader. I styrelsens förslag har därjämte intagits en föreskrift, att det skall ankomma på Kungl. Maj:ts prövning, huruvida tjänsteman på grund av särskilda förhållanden må uppbära lotslottersättning under längre tid än sålunda stadgats. Därest ifrågavarande bestämmelse utformas i enlighet med styrelsens förslag, avser styrelsen att vid tillämpningen i huvudsak följa de regler, som i förevarande hänseende intagits i styrelsens preliminära förslag. Härvid bör dock iakttagas, att lotslottersättning i enlighet med lotsförbundets hemställan alltid bör utgå intill 30 dagar från dagen för olycksfallet.

Vad angår en av lotsförbundet framförd fråga om tillgodoräknande, för erhållande av förhöjd lotslottersättning, av tid, varunder vid semester eller tjänstledighet för olycksfall i tjänsten lotslottersättning utgått, får styrelsen framhålla, att enligt styrelsens uppfattning sådant tillgodoräknande bör få äga rum, utan att uttryckligt stadgande därom meddelas.

Jämlikt 18 § 3 mom. av kungörelsen 1937: 401 skall vad i 1 och 2 mom. av samma paragraf stadgas om vikariats- och lotslottersättning äga motsvarande tillämpning i fråga om extra ordinarie tjänsteman, som erhållit uppdrag att bestrida göromål, vilka eljest ankomma på tjänsteman i högre befattning än som motsvarar hans egen tjänst. Vad sålunda stadgats gäller enligt 32 § 2 mom. även beträffande extra tjänsteman. Då denna föreskrift icke torde vara erforderlig och kan giva anledning till missförstånd, har styrelsen i sitt förslag icke upptagit den samma.

De skäl, som lotsstyrelsen anfört för en revision av de år 1937 utfärdade föreskrifterna angående ersättning till extra ordinarie och extra tjänstemän vid lotsstaten för verkställd lotsning under vikariat å med rätt till lotslott förenad befattning, hava synts kommittén vara övertygande. Kommittén har ock ansett sig kunna i allt väsentligt godtaga de principer för lots-

lottersättningens beräkande, som styrelsen framlagt. Kommittén går nu att något redogöra för de i 6 punkten förordade bestämmelserna.

Det under a) införda stadgandet har för närvarande sin motsvarighet i 3 § av tillägsbestämmelserna till avlöningsreglementet för ordinarie tjänstemän vid lots- och fyrstaten. Kommittén har ansett ifrågavarande stadgande hava sin rätta plats i icke-ordinariereglementet.

Föreskriften i första stycket under b) överensstämmer i avseende å sitt innehåll med stadgandet i 18 § 2 mom. av kungörelsen 1935:400 jämfört med stadgandet i 32 § 2 mom. samma kungörelse, ehuru vissa jämkningar företagits i formuleringen. Särskilt är härvid att märka, att den ersättning, som utgår till icke-ordinarie tjänsteman för lotsning under vikariat, erhållit benämningen »lotslottersättning» till skillnad från den ordinarie tjänsteman tillkommande lotslotten, samt att den nuvarande sjudagarsbegränsningen i likhet med vad som skett beträffande vikariatsersättningen fått bortfalla.

Vid avfattandet av bestämmelserna rörande förhöjd lotslottersättning, intagna i andra stycket under b), har kommittén däremot ansett sig böra följa det förslag härutinnan, som lotsstyrelsen framlagt. I enlighet härmed skulle liksom nu förhöjd lotslottersättning utgå, sedan tjänstemannen innehaft vikariat å med lotslott förenad befattning under sammanlagt sex månader och den förhöjda ersättningen motsvara tre fjärdedelar av den lotslott, som ordinarie tjänsteman vid lotsplatsen varit berättigad uppbära under tiden för vikariatet. Förhöjning av lotslottersättningen skulle dock icke inträda förrän från och med kalendermånaden näst efter det två år förflutit från det tjänstemannen första gången varit förordnad att bestrida vikariat å med rätt till lotslott förenad befattning. Den nuvarande möjligheten att efter tre års vikariatstjänstgöring komma i åtnjutande av lotslotsersättning, motsvarande hel lotslott, har fått bortfalla. Det skulle emellertid ankomma på Kungl. Maj:ts prövning, huruvida lotslottersättning finge med hänsyn till särskilda förhållanden utgå med högre belopp än enligt bestämmelserna under b).

I likhet med lotsstyrelsen har även kommittén funnit skäligt, att extra ordinarie tjänsteman får åtnjuta lotslottersättning jämväl under semester. Kommittén har härvid hyst viss tvekan, huruvida såsom styrelsen föreslagit lotslottersättning bör utgå oberoende av om semestern infaller under vikariatet eller efter vikariatets utlöpande. Med hänsyn till den säregna ersättningsform, varom här är fråga, har emellertid kommittén ansett sig kunna förorda de föreslagna grunderna. Såsom framgår av vad ovan anförts har styrelsen utarbetat detaljerade regler för lotslottersättningens beräkande vid semester, enligt vilka regler tiden för ersättningens åtnjutande ställts i direkt proportion till vikariattidens längd under kalenderåret. Alternativt har styrelsen föreslagit en bestämmelse, enligt vilken det skall tillkomma styrelsen att med hänsyn tagen till vikariatstjänstgöringens längd under året bestämma, om och i vad mån tjänstemannen må åtnjuta lotslottersättning vid semester. Kommittén anser det icke erforderligt att tynga reglementet med några

detaljerade bestämmelser i förevarande hänseende, utan synes det lämpligast, att styrelsen får besluta härutinnan. I enlighet härmed har under c) upptagits ett mera allmänt stadgande, innefattande befogenhet för lotsstyrelsen att bestämma lotslottersättningen vid semester. De av styrelsen förordade detaljreglerna synas härvid kunna i huvudsak följas.

Vad härefter angår frågan om lotslottersättning vid tjänstledighet på grund av olycksfall i tjänsten och vad därmed i reglementsförslaget likställes gällde, såsom lotsstyrelsen framhållit, före den 1 juli 1937, att extra ordinarie tjänsteman, som skadats till följd av olycksfall i tjänsten och därigenom blivit hindrad att tjänstgöra, ägde åtnjuta ersättning för den lotslott, som eljest skolat tillkomma honom, i den omfattning och under de villkor, som föreskrevs i 16 § av kungörelsen 1935: 400. Denna förmån bortföll genom de från och med den 1 juli 1937 genomförda författningsändringarna.

Kommittén har icke kunnat undgå att finna billighetsskäl tala för ett bifall till styrelsens förslag jämväl på denna punkt. Även i fråga om lotslottersättning under tjänstledighet på grund av olycksfall i tjänsten och av därmed i reglementsförslaget jämställd anledning torde emellertid en mera allmän föreskrift vara att förorda, enligt vilken det överlämnas åt lotsstyrelsen att med hänsyn tagen till den föregående vikariatstjänstgöringens längd bestämma, om och i vad mån lotslottersättning må åtnjutas under ledigheten, dock icke för längre tid än sex månader från dagen för olycksfallet. Denna förmån synes böra tillkomma såväl extra ordinarie som extra tjänstemän. De detaljerade regler rörande lotslottersättningens beräkning, vilka såsom ovan anförts även för sådan ledighet föreslagits av lotsstyrelsen, synas emellertid kommittén lämpligen kunna vinna tillämpning. Det torde därjämte böra stadgas att, där lotsstyrelsen på grund av särskilda förhållanden finner skäl föreligga, att lotslottersättning utgår för längre tid än sex månader, ersättningsfrågan skall underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Föreskrifter i nu angivna hänseenden hava införts under d) av 6 punkten.

Mot den utav kommittén härovan tillstyrkta förmånen av rätt för icke-ordinarie lotspersonal till lotslottersättning under semester och under tjänstledighet på grund av olycksfall i tjänsten och därmed likställd anledning skulle måhända den erinran kunna göras, att tillräckliga skäl saknas för en dylik utvidgning av bestämmelserna om lotslottersättning med hänsyn till att frågan så nyligen varit föremål för prövning. Kommittén vill emellertid framhålla, att genom de av lotsstyrelsen föreslagna detaljreglerna för lotslottersättningens åtnjutande förmånen i fråga skulle hållas inom klart fixerade gränser, vadan missbruk icke synes behöva befaras.

53 §. Affärsdrivande verk.

Postverket. I anslutning till vad som föreskrivits i 57 § 1 mom. civila avlöningsreglementet har under 53 § 1 mom. av reglementsförslaget för postverkets del förordats en bestämmelse (1 punkten), enligt vilken general-

poststyrelsen skulle kunna medgiva högre löneklassplacering än enligt huvudregeln i 7 § 1 mom. av reglementsförslaget åt poststationsföreståndare, som övergår till extra ordinarie befattning vid postverket. Enligt vad kommittén erfarit, förekommer det emellertid, att kontraktsanställd låd- eller lantbrevbärare befordras till extra ordinarie tjänsteman. Med hänsyn härtill har bestämmelsen utvidgats att omfatta jämväl dylika befodringsfall.

I fråga om lön till extra ordinarie tjänsteman vid postverket under ledighet för språkstudier i utlandet (2 punkten) får kommittén åberopa vad därom anförts i motiveringen till 12 § 3 mom.

Telegrafverket och statens järnvägar. Kommittén hänvisar beträffande stadgandena under 2 mom. 2 punkten och 3 mom. 2 punkten angående lön till extra ordinarie tjänsteman under ledighet för språkstudier i utlandet till sitt uttalande i motiveringen till 12 § 3 mom.

Liksom i nuvarande avlöningsreglementen för ordinarie personal har i civila avlöningsreglementet under särskild paragraf (58 §) upptagits vissa bestämmelser angående lönenämnd. Kommittén förutsätter såsom självfallet, att den lönenämndsinstitution, som kommer att beslutas i anledning av föreskrifterna i civila avlöningsreglementet, får till uppgift att jämväl bereda de ärenden, som angå tillämpningen av icke-ordinariereglementet. Att i detta reglemente upptaga särskilt stadgande härom har icke ansetts erforderligt.

I avseende å den ekonomiska innebörden av det föreliggande reglements-förslaget vill kommittén erinra, att de beräkningar av kostnaderna för en blivande lönereglering, som framlades i betänkandet angående civilt avlöningsreglemente (sid. 259 o. f.) avsågo icke blott den ordinarie personal, som omfattades av civila avlöningsreglementet, utan även icke-ordinarie befattningshavare tillhörande sådana löneklasser, som ingå i löneplan A för ordinarie tjänstemän.

Övergångsanordningar.

Det nya civila icke-ordinariereglementet torde lika litet som civila avlöningsreglementet böra givas retroaktiv tillämpning. Någon omräkning av lönetursrätten i anledning av de i reglementsförslaget upptagna nya lönetursbestämmelserna är sålunda icke avsedd att äga rum.

Emellertid erfordras vissa särskilda övergångsbestämmelser att tillämpas å de tjänstemän, som övergå till det nya reglementet. I anledning av borttagandet av lägsta löneklassen inom varje lönegrad i löneplanen för extra ordinarie tjänstemän och då lönekommittén förutsätter, att det till extra ordinarie tjänstemän nu utgående provisoriska lönetillägget skall bortfalla, torde böra övergångsvis stadgas rätt för samtliga omedelbart före reglementets ikraftträdande anställda extra ordinarie tjänstemän, vilka då icke uppnått högsta löneklassen inom respektive lönegrader, att bliva uppflyttade en löneklass samt att för vidare löneklassuppflyttning få taga i beräkning den tid, de tillhört närmast lägre löneklass. Denna förmån bör tillkomma extra ordinarie tjänsteman oberoende av den rätt till löneklassuppflyttning vid övergången till det nya reglementet, vartill han enligt nu gällande bestämmelser eventuellt kan vara berättigad.

Därjämte förutsätter kommittén, att extra tjänsteman i någon av 1—20 lönegraderna av nu gällande löneplan, vilken tillhört högsta löneklassen inom vederbörande lönegrad minst tre år, berättigas omedelbart med det nya reglementets ikraftträdande bliva uppflyttad i lönegradens högsta löneklass enligt löneplanen för extra tjänstemän i det nya reglementet.

Beträffande annan extra ordinarie eller extra tjänsteman, som efter övergången till det nya reglementet kvarstår i samma befattning eller innehar tjänst inom samma lönegrad som den, vilken han omedelbart före övergången tillhörde, torde böra stadgas, att han skall bibehålla den löneklassplacering ävensom den rätt till uppflyttning i högre löneklass, som vid övergången tillkommit honom.

Särskilda övergångsbestämmelser erfordras även i vissa andra hänseenden. I anledning av de ändringar i nu gällande semesterbestämmelser för extra ordinarie tjänstemän, som följer av 10 § av reglementsförslaget, synes det kommittén skäligt, att vederbörande tjänstemän tillförsäkras rätt att icke behöva lida minskning i dem nu tillkommande rätt till semester.

Vidare torde de tjänstemän å extra stat, som genom ombildning av extra-statstjänster till extra ordinarie befattningar efter övergången skulle bliva innehavare av extra ordinarie befattningar, böra, så länge de kvarstå i en och samma omändrade befattning, bibehållas vid dem före övergången tillkommande förmåner.

Vid tillämpningen av stadgandet i 14 § 1 mom. tredje stycket angående förutsättningar för rätt till oavkortad lön under sjukledighet bör med extra ordinarie befattning likställas före reglementets ikraftträdande innehavd tjänst å extra stat.

Vad slutligen angår avvecklingen av nuvarande barntillägg förutsätter kommittén, att för de tjänstemän, som övergå till det nya icke-ordinarie-reglementet, vidtages samma anordning, som enligt riksdagens i skrivelse nr 388 år 1938 meddelade beslut skall tillämpas beträffande i civila avlönings-reglementet avsedda tjänstemän i allmänhet.

Här ovan ifrågasatta och i övrigt erforderliga övergångsbestämmelser torde böra av Kungl. Maj:t meddelas fristående från själva avlöningsreglementet.

Förslag

till

Kungl. Maj:ts avlöningsreglemente

för icke-ordinarie tjänstemän vid den civila statsförvaltningen
(civila icke-ordinariereglementet).

1 avd. Allmänna bestämmelser.

1 §.

Reglementets
tillämpnings-
område m. m.

Detta reglemente äger tillämpning å
dels extra ordinarie tjänstemän vid verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, beträffande vilka civila avlöningsreglementet är gällande eller beträffande vilka Kungl. Maj:t särskilt föreskrivit, att civila icke-ordinariereglementet skall tillämpas;

dels extra tjänstemän vid nyssberörda verk med undantag av postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk (kommunikationsverken);

dels ock aspiranter vid kommunikationsverken.

Angående avlöning till annan icke-ordinarie personal vid de verk, som här ovan sägs, stadgas särskilt.

2 §.

Antagnings-
bevis.

För den, vilken erhåller anställning, som i detta reglemente avses, skall utfärdas antagningsbevis eller annan skriftlig antagningshandling. Avser anställningen avkortad tjänstgöringstid, skall detta angivas i antagningshandlingen.

3 §.

Avlöning.

1 mom. Tjänsteman äger åtnjuta avlöning enligt de föreskrifter och under de villkor, som innehållas i detta reglemente jämte de närmare bestämmelser, som kunna bli av Kungl. Maj:t utfärdade rörande reglementets tillämpning.

Avlöning utgöres dels av lön jämte i reglementet under 18—21 samt 35—38 §§ angivna fasta lönetillägg och särskilda ersättningar, dels ock av rörligt tillägg, varom förmäles i 22 och 39 §§.

2 mom. Är tjänsteman berättigad att av statsmedel uppbära tjänstepension eller årligt understöd, beror på vederbörande myndighets prövning, om och i vad mån av sådan anledning avdrag å lönen skall ske; dock att sådant avdrag ej må äga rum på grund av pension, som åtnjutes enligt gällande bestämmelser angående pensionering av försvarsväsendets reserver av befäl och civilmilitär personal.

3 mom. Avlöning utgår, där ej annorlunda stadgas i reglementet, från och med den dag tjänsten enligt antagningshandlingen tillträdets till och med den dag tjänstemannen frånträder densamma.

Angående vissa i reglementet avsedda tjänstemäns skyldighet att å avlöningen vidkännas pensionsavdrag stadgas i gällande bestämmelser om tjänste- och familjepension.

4 mom. Avlöning utbetalas månadsvis i efterskott, i den mån icke beträffande särskild ersättning utbetalning i annan ordning är särskilt stadgad eller eljest finnes lämpligen böra ske.

2 avd. Extra ordinarie tjänstemän.

1 kap. Extra ordinarie tjänstemän i allmänhet.

4 §.

1 mom. De extra ordinarie befattningar vid varje särskilt verk, å vilka reglementet skall äga tillämpning, bestämmas av vederbörande myndighet; dock att, där behov uppstår av extra ordinarie befattning inom högre lönegrad än den 20:e eller, såvitt angår kommunikationsverken och domänverket, inom högre lönegrad än den 27:e, fråga om sådan befattnings inrättande skall underställas Kungl. Maj:ts prövning.

2 mom. Extra ordinarie anställning kan vinnas endast av den, som uppnått 20 års ålder.

3 mom. Entledigande av extra ordinarie tjänsteman av annan anledning än tjänstefel sker efter skriftlig uppsägning, vilken såvitt möjligt bör ske senast tre månader före anställningens upphörande.

4 mom. För extra ordinarie tjänsteman gäller i fråga om tjänstgöringstidens längd vad därom finnes stadgat för jämförlig ordinarie tjänsteman; dock att i extra ordinarie befattning undantagsvis må kunna anställas befattningshavare med en daglig tjänstgöringstid, motsvarande hälften av den för ordinarie tjänsteman bestämda.

5 mom. Extra ordinarie tjänsteman med full tjänstgöring i ett verk må icke samtidigt innehava extra ordinarie befattning vid annat verk. Ej heller må extra ordinarie tjänst innehavas av den, som är innehavare av ordinarie befattning, med mindre han frånträder utövandet av denna befattning.

5 §.

Till extra ordinarie tjänstemän utgår lön enligt följande löneplan:

Löneplan Eo.

Lönegrad		Löne- klass nr	O r t s g r u p p								
nr	omfattar löneklas- serna nr		A	B	C	D	E	F	G	H	I
			Å r s l ö n , k r o n o r								
1	a, 1— 4	a	1 872	1 947	2 022	2 097	2 172	2 247	2 322	2 397	2 472
2	1— 5	1	1 938	2 016	2 094	2 172	2 250	2 328	2 406	2 484	2 562
3	2— 6	2	2 070	2 154	2 238	2 322	2 406	2 490	2 574	2 658	2 742
4	3— 7	3	2 202	2 292	2 382	2 472	2 562	2 652	2 742	2 832	2 922
5	4— 8	4	2 334	2 430	2 526	2 622	2 718	2 814	2 910	3 006	3 102
6	5— 9	5	2 466	2 568	2 670	2 772	2 874	2 976	3 078	3 180	3 282
7	6—10	6	2 601	2 709	2 817	2 925	3 033	3 141	3 249	3 357	3 465
8	7—11	7	2 739	2 853	2 967	3 081	3 195	3 309	3 423	3 537	3 651
9	8—12	8	2 877	2 997	3 117	3 237	3 357	3 477	3 597	3 717	3 837
10	9—13	9	3 015	3 141	3 267	3 393	3 519	3 645	3 771	3 897	4 023
11	10—14	10	3 153	3 285	3 417	3 549	3 681	3 813	3 945	4 077	4 209
12	11—15	11	3 291	3 429	3 567	3 705	3 843	3 981	4 119	4 257	4 395
13	12—16	12	3 438	3 582	3 726	3 870	4 014	4 158	4 302	4 446	4 590
14	13—17	13	3 630	3 780	3 930	4 080	4 230	4 380	4 530	4 680	4 830
15	14—18	14	3 822	3 978	4 134	4 290	4 446	4 602	4 758	4 914	5 070
16	15—19	15	4 050	4 212	4 374	4 536	4 698	4 860	5 022	5 184	5 346
17	16—20	16	4 278	4 446	4 614	4 782	4 950	5 118	5 286	5 454	5 622
18	17—21	17	4 596	4 773	4 950	5 127	5 304	5 481	5 658	5 835	6 012
19	18—22	18	4 926	5 112	5 298	5 484	5 670	5 856	6 042	6 228	6 414
20	19—22	19	5 256	5 451	5 646	5 841	6 036	6 231	6 426	6 621	6 816
21	20—23	20	5 586	5 793	6 000	6 207	6 414	6 621	6 828	7 035	7 242
22	21—24	21	5 916	6 135	6 354	6 573	6 792	7 011	7 230	7 449	7 668
23	22—25	22	6 300	6 525	6 750	6 975	7 200	7 425	7 650	7 875	8 100
24	23—26	23	6 750	6 975	7 200	7 425	7 650	7 875	8 100	8 325	8 550
25	24—27	24	7 230	7 455	7 680	7 905	8 130	8 355	8 580	8 805	9 030
26	25—28	25	7 725	7 950	8 175	8 400	8 625	8 850	9 075	9 300	9 525
27	26—29	26	8 220	8 445	8 670	8 895	9 120	9 345	9 570	9 795	10 020
28	27—30	27	8 715	8 940	9 165	9 390	9 615	9 840	10 065	10 290	10 515
29	28—31	28	9 210	9 435	9 660	9 885	10 110	10 335	10 560	10 785	11 010
30	29—32	29	9 705	9 930	10 155	10 380	10 605	10 830	11 055	11 280	11 505
		30	10 200	10 425	10 650	10 875	11 100	11 325	11 550	11 775	12 000
		31	10 695	10 920	11 145	11 370	11 595	11 820	12 045	12 270	12 495
		32	11 190	11 415	11 640	11 865	12 090	12 315	12 540	12 765	12 990

6 §.

1 mom. Kungl. Maj:t bestämmer, till vilka lönegrader olika slag av extra ordinarie befattningar äro att hänföra, där ej Kungl. Maj:t bemyndigar vederbörande myndighet att härutinnan besluta.

Lönegrader
och löne-
klasser.

Den löneklass inom vederbörande lönegrad, enligt vilken lönen skall utgå, fastställles i enlighet med föreskrifterna i 7 och 8 §§; inom löneklass bestämmes lönebeloppet efter den ortsgrupp, till vilken tjänstemannens stationeringsort blivit hänförd.

I fråga om fördelningen av stationeringsorter å de olika ortsgrupperna gäller vad Kungl. Maj:t i sådant hänseende fastställt för ordinarie personal.

Extra ordinarie tjänsteman utan fast stationeringsort åtnjuter lön enligt den ortsgrupp tjänstgöringsorten tillhör.

2 mom. Extra ordinarie tjänsteman med halv tjänstgöringstid uppbär lön med hälften av det för vederbörande löneklass fastställda beloppet.

7 §.

1 mom. Vid tillträddandet av extra ordinarie befattning erhåller tjänsteman lön enligt den för vederbörande lönegrad fastställda lägsta löneklassen, där ej föreskrifterna i 6 och 8 §§ giva anledning till avvikelse härutinnan.

Begynnelselön
och löneklass-
uppflyttning.

2 mom. Efter att hava tillhört en och samma löneklass under tre år uppflyttas tjänstemannen till närmast högre löneklass samt efter ytterligare tre år till den därpå följande högre löneklassen och så vidare, intill dess högsta löneklassen inom lönegraden uppnåts, allt så framt ej annat följer av föreskrifterna i 3 mom. här nedan eller i 8 §.

3 mom. Uppflyttning till högre löneklass sker vid ingången av kalenderkvartalet näst efter det, under vilket den för sådan uppflyttning stadgade tiden i den lägre löneklassen tilländagått.

I övrigt gäller såsom villkor för extra ordinarie tjänstemans uppflyttning till högre löneklass:

a) att tjänstemannen under minst fyra femtedelar av den tid, som erfordras för vinnande av uppflyttning, bestritt sin egen eller på grund av förordnande annan statens tjänst, dock att härvid såsom tjänstetid skall räknas jämväl semester, ferier, under vilka tjänstemannen uppburit oavkortad lön, ävensom tjänstledighet, som avses i 12 § 1—3 mom. eller i 13 §;

b) att uppskov med uppflyttning icke prövats böra äga rum på grund av mindre väl vitsordad tjänstgöring under den tid tjänstemannen tillhört den lägre löneklassen; dock att härvid hänsyn till viss i tjänsten begången förseelse, för vilken tjänstemannen särskilt bestraffats, må tagas endast då förseelsen kan sägas karakterisera arten av tjänstgöringen i dess helhet; samt

c) att tjänstemannen icke uppnått den för honom gällande pensionsåldern.

8 §.

1 mom. Extra ordinarie tjänsteman, som befordras till extra ordinarie tjänst inom högre lönegrad, skall placeras lägst i löneklassen närmast över den, som han i den lägre tjänsten senast tillhörde. Dessutom skall för

Löneklass-
placering vid
befordran
m. m.

bestämmande av tidpunkt för löneklassuppflyttning i den högre tjänsten tagas i beräkning den tid, dock högst tre år, varunder tjänstemannen i den lägre tjänsten tillhört eller beräknas hava tillhört löneklassen närmast under den, till vilken han på grund av nyssnämnda föreskrift eller stadgandet i 7 § 1 mom. skall hänföras.

Vad i första stycket sägs skall äga motsvarande tillämpning jämväl i fall, där ordinarie tjänsteman eller tjänsteman, som åtnjuter vikariatslön, förordnas att innehava extra ordinarie tjänst inom högre lönegrad, så ock där extra tjänsteman vinner befordran till extra ordinarie tjänst inom samma eller högre lönegrad.

2 mom. Där tjänsteman omedelbart före tillträddandet av extra ordinarie befattning innehade anställning i statens tjänst med avlöning enligt kollektivavtal, skall han i den extra ordinarie befattningen hänföras lägst till den löneklass, i vilken lönen närmast överstiger den avlöning han i den tidigare anställningen ägt uppbära.

Erforderliga bestämmelser rörande vad som skall förstås med avlöning i den tidigare anställningen meddelas av Kungl. Maj:t i särskild ordning.

3 mom. Om och i den mån Kungl. Maj:t med hänsyn till föreliggande särskilda omständigheter prövar sådant skäligt, må tjänsteman, som omedelbart före tillträddandet av extra ordinarie befattning innehade icke-ordinarie befattning i statens tjänst med arvode eller med avlöning enligt personligt kontrakt, i den extra ordinarie befattningen placeras i högre löneklass än som följer av stadgandet i 7 § 1 mom.

4 mom. Har den, som tillträder extra ordinarie befattning inom högst 6 lönegraden, dessförinnan under minst sex år i följd innehåft fast anställning såsom manskap vid försvarsväsendet och därvid undergått underbefälsutbildning, skall han i den extra ordinarie befattningen placeras en löneklass högre än den, till vilken han enligt stadgandet i 7 § 1 mom. eljest skolat hänföras; dock att den, vilkens militära anställning varat minst nio år, skall, där han tillträder extra ordinarie befattning inom högst 5 lönegraden, placeras två löneklasser högre än den, till vilken han enligt nyssnämnda stadgande eljest skolat hänföras.

Såsom förutsättning för löneklassplacering enligt bestämmelserna i nästföregående stycke skall gälla, att högst åtta månader förflutit från avgången från den militära anställningen till tillträddandet av den extra ordinarie befattningen eller annan omedelbart före denna befattning innehåvd fortlöpande statlig anställning. Den militära anställningen skall anses hava innehåfts i följd, även om avbrott av sammanlagt högst tre månader förekommit mellan olika anställningsperioder; dock må tid för dylikt avbrott icke inräknas i anställningstiden.

Där bestämmelserna i detta moment komma i tillämpning, må icke samtidigt tillämpas föreskrifterna i 1 mom. här ovan.

5 mom. Övergår extra ordinarie tjänsteman med halv tjänstgöringstid till extra ordinarie befattning med full tjänstgöring, ankommer på vederbörande myndighet att besluta, i vad mån tjänstemannen av sådan anled-

ning må hänföras till högre löneklass än som skulle bli för honom gällande vid tillämpning av stadgandet i 7 § 1 mom.

6 mom. Finner vederbörande myndighet eljest beträffande tjänsteman, som tillträder extra ordinarie befattning, med hänsyn till föregången långvarig statsanställning och därunder åtnjuten avlöning synnerliga skäl föreligga för placering i högre löneklass än den, till vilken han enligt stadgandet i 7 § 1 mom. skolat hänföras, har myndigheten att underställa frågan om löneklassplaceringen Kungl. Maj:ts prövning.

Vad sålunda stadgas gäller även för det fall, att tjänsteman före tillträddet av extra ordinarie befattning under avsevärd tid antingen innehåft kommunal befattning eller ock i annan icke statlig anställning utfört arbete av allmännyttig beskaffenhet och på den grund anses skäligen böra placeras i högre löneklass än den, till vilken han enligt stadgandet i 7 § 1 mom. eljest skolat hänföras.

7 mom. Extra ordinarie tjänsteman må icke på grund av bestämmelserna i denna paragraf placeras högre än i högsta löneklassen inom den lönegrad, som gäller för den nya tjänsten.

Ordinarie tjänsteman, som förordnas att innehåva extra ordinarie tjänst inom högre lönegrad, må icke lida minskning i de förmåner utöver lön, vilka enligt civila avlöningsreglementet jämte därtill hörande tilläggbestämmelser tillkomma honom i hans egenskap av ordinarie tjänsteman.

9 §.

Extra ordinarie tjänsteman, som övergår till annan extra ordinarie befattning inom samma lönegrad eller som utan något sitt förvällande förflyttas till extra ordinarie tjänst inom lägre lönegrad, äger bibehålla den placering i löneklass han i den föregående tjänsten innehade; dock må lönen icke i något fall utgå enligt högre löneklass än den högsta för den nya tjänsten fastställda.

Avlöning vid
förflyttning
m. m.

Vad sålunda stadgas angående löneklassplacering för den, som nedflyttas till lägre extra ordinarie tjänst, gäller ock för det fall, att ordinarie tjänsteman, som förordnats att innehåva extra ordinarie befattning inom högre lönegrad, utan något sitt förvällande nödgas återgå till innehavande ordinarie befattning.

10 §.

1 mom. Extra ordinarie tjänsteman äger årligen å tid, som provas lämplig med hänsyn till göromålens behöriga gång, åtnjuta *semester* under nedan angivna antal dagar:

Semester.

				Intill det år, under vilket tjänstemannen fyller 40 år	Från och med det år, under vilket tjänste- mannen fyller 40 år
Tjänstemän, tillhörande	1—10 lönegraderna		15 dagar		25 dagar
»	»	11—23	»	20	30
»	»	24—30	»	30	40

Från och med det år, under vilket tjänstemannen fyller 30 år, intill det år, under vilket han fyller 40 år, förlänges den i föregående stycke stadgade årliga semestertiden med 5 dagar under förutsättning, att tjänstemannen vid årets ingång kan räkna sammanlagt minst 6 års civil statsanställning.

Extra ordinarie tjänsteman, som tillika är innehavare av ordinarie tjänst inom lägre lönegrad, må icke på grund av bestämmelserna i detta moment och i 15 § 1 mom. a) civila avlöningsreglementet komma i åtnjutande av semester och tjänstledighet för sjukdom med oavkortad lön under längre tid av ett och samma kalenderår, än att semestern jämte tjänstledigheten uppgår till sammanlagt högst 45 dagar intill det år, under vilket tjänstemannen fyller 40 år, samt högst 55 dagar för tid därefter.

I övrigt gälla i fråga om semesterförmånens åtnjutande i tillämpliga delar de särskilda villkor och bestämmelser, som meddelats i 11 § 2—4 mom. civila avlöningsreglementet.

2 mom. I den mån vid vissa verk ordinarie tjänstemän äga i stället för semester åtnjuta *ferier*, skall enahanda förmån tillkomma där anställda extra ordinarie tjänstemän med samma eller motsvarande arbetsuppgifter.

11 §.

Tjänstledighetsavdrag.

För tid, under vilken extra ordinarie tjänsteman åtnjuter *tjänstledighet* från sin befattning, skall med hans avlöning förhållas på sätt i 12—16 §§ stadgas, så framt icke Kungl. Maj:t finner skäl att för visst fall annorlunda bestämma.

Vid tjänstledighet förekommande avdrag å avlöningen, *tjänstledighetsavdrag*, äro av tre slag, A-, B- och C-avdrag.

A- och B-avdragen utgöra för dag räknat de belopp, som finnas angivna i följande tabell:

Löne-klass	A-avdrag för dag kronor	B-avdrag för dag kronor	Löne-klass	A-avdrag för dag kronor	B-avdrag för dag kronor	Löne-klass	A-avdrag för dag kronor	B-avdrag för dag kronor
a	0·70	1·40	11	1·80	3·60	22	3·60	7·20
1	0·80	1·60	12	1·90	3·80	23	3·90	7·80
2	0·90	1·80	13	2·00	4·00	24	4·20	8·40
3	1·00	2·00	14	2·10	4·20	25	4·50	9·00
4	1·10	2·20	15	2·20	4·40	26	5·00	10·00
5	1·20	2·40	16	2·40	4·80	27	5·50	11·00
6	1·30	2·60	17	2·60	5·20	28	6·00	12·00
7	1·40	2·80	18	2·80	5·60	29	6·50	13·00
8	1·50	3·00	19	3·00	6·00	30	7·00	14·00
9	1·60	3·20	20	3·20	6·40	31	7·50	15·00
10	1·70	3·40	21	3·40	6·80	32	8·00	16·00

För tjänsteman med halv tjänstgöringstid minskas avdragsbeloppet till hälften.

C-avdraget utgöres av samtliga på tjänstledighetstiden belöpande kontanta avlöningsförmåner. I vad mån extra ordinarie tjänsteman, som har att vidkännas C-avdrag, skall avstå jämväl övriga med tjänsten förenade avlöningsförmåner, beror på prövning i den ordning Kungl. Maj:t särskilt bestämmer.

12 §.

1 mom. Under tjänstledighet för *offentligt uppdrag* skall extra ordinarie tjänsteman Tjänstledighet för offentligt uppdrag.

a) vidkännas A-avdrag, där ersättning för uppdraget ej utgår eller utgår allenast med visst belopp för sammanträdes- eller förrättningsdag och tjänstemannen icke medgivits rätt till gottgörelse för de avlöningsförmåner han under ledigheten avstått, så ock där fråga är om uppdrag såsom ledamot av riksdagen;

b) vidkännas C-avdrag, där fråga är om anställning hos riksdagen eller dess revisorer eller hos kyrkomötet eller om uppdrag att deltaga i eller biträda vid utredning, som beslutats av Kungl. Maj:t eller, jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande, av departementschef eller myndighet (kommitté- eller sakkunniguppdrag).

2 mom. Under tjänstledighet för *militär tjänstgöring* skall extra ordinarie tjänsteman

a) vidkännas B-avdrag för tid, under vilken han fullgör honom såsom beställningshavare i reserven, å reservstat eller å övergångsstat eller såsom officer i väg- och vattenbyggnadskåren åliggande tjänstgöring eller under vilken han genomgår utbildningskurs för äldre reservofficerare eller han såsom landstormen tillhörande värnpliktig är inkallad till landstormsbefälsövning eller landstormsrepetitionsövning;

b) vidkännas C-avdrag för tid, under vilken han fullgör annan värnplikts-tjänstgöring än i a) sägs.

Angående särskild ersättning till extra ordinarie tjänsteman för tid, under vilken han åtnjuter tjänstledighet för fullgörande av värnplikts-tjänstgöring, som i b) avses, stadgas i 21 § 2 mom.

3 mom. Under tjänstledighet för deltagande såsom elev i *utbildningskurs* vid verket skall extra ordinarie tjänsteman äga åtnjuta oavkortad lön.

4 mom. Då extra ordinarie tjänsteman i andra fall än här ovan under 1—3 mom. omförmäls åtnjuter tjänstledighet av anledning, varom i denna paragraf är fråga, skall han vidkännas C-avdrag.

13 §.

1 mom. Vid tjänstledighet till följd av *olycksfall i tjänsten*, varav föranletts sjukdom eller förlust av arbetsförmågan, skall extra ordinarie tjänsteman Tjänstledighet till följd av olycksfall i tjänsten m. m.

a) åtnjuta oavkortad lön intill dess ett år förflutit från dagen för olycksfallet;

b) vidkännas A-avdrag för tid därutöver, så framt ej vederbörande myndighet på grund av särskilda förhållanden finner anledning medgiva, att avdrag icke skall äga rum.

Med olycksfall i tjänsten skall förstås vad som enligt allmän lag är att hänföra till olycksfall i arbete.

2 mom. Vad i 1 mom. stadgas äger motsvarande tillämpning jämväl där tjänsteman på grund av sin tjänst blivit utsatt för *våld* eller annan *misshandel* eller han i tjänsten ådragit sig *yrkessjukdom* eller svårare *smittsam sjukdom* och av sådan anledning åtnjuter tjänstledighet, så ock där han förbjudits att tjänstgöra till förekommande av *smittas spridning*.

Härvid förstås med yrkessjukdom sådan sjukdom, varom förmäles i gällande lag om försäkring för vissa yrkessjukdomar, och med svårare smittsam sjukdom sådan sjukdom, som enligt bestämmelserna i gällande epidemilag skall föranleda anmälan till vederbörande myndighet, för såvitt den ej enligt förstnämnda lag är att hänföra till yrkessjukdom.

14 §.

Tjänstledighet
till följd av
sjukdom.

1 mom. Vid tjänstledighet till följd av behörigen styrkt *sjukdom* i andra fall än som avses i 13 § skall extra ordinarie tjänsteman

a) äga uppbära oavkortad lön under högst sju dagar av ett och samma kalenderår;

b) vidkännas A-avdrag för tid därutöver.

Erfordras på grund av sjukdom tjänstledighet under längre tid än sex månader av ett och samma kalenderår eller vid sjukdom, som fortgår över årsskifte, under längre tid än sex månader i en följd, bestämmer vederbörande myndighet, om tjänstemannen för tid därutöver skall vidkännas större avdrag å lönen än här ovan under b) sagts.

Såsom förutsättning för åtnjutande enligt a) här ovan av oavkortad lön under tjänstledighet för sjukdom skall gälla, att tjänstemannen under sammanlagt minst sex år innehaft ordinarie eller extra ordinarie befattning i statens tjänst.

Oavkortad lön under tjänstledighet för sjukdom enligt vad här stadgats må ej tillkomma den, som tillika är innehavare av ordinarie tjänst och i sådan egenskap jämlikt 15 § 1 mom. a) civila avlöningsreglementet äger rätt till dylik förmån.

Ej heller må oavkortad lön under tjänstledighet för sjukdom tillkomma extra ordinarie tjänsteman, som, enligt vad i detta reglemente eller eljest är stadgat, i stället för semester äger åtnjuta ferier under mer än 45 dagar årligen. Sådan tjänsteman må ej heller under ferietid komma i åtnjutande av oavkortad lön, därest han vid ferietidens början sedan minst ett år icke bestritt sin egen eller annan statens tjänst eller fullgjort uppdrag för statens räkning, utan skall han i dylika fall vidkännas A-avdrag.

Vad i detta moment sägs gäller, i enlighet med vad därom är särskilt stadgat, även i fråga om avlöning till extra ordinarie tjänsteman, som erhåller tjänstledighet för tvångsvis anordnad läkarundersökning.

2 mom. Har extra ordinarie tjänsteman beviljats tjänstledighet för svag hälsas vårdande och är behovet av sådan ledighet behörigen styrkt, skall han

- a) vidkännas B-avdrag under högst 30 dagar av ett och samma kalenderår;
 - b) vidkännas C-avdrag för tid därutöver.
- 3 mom. Vid tjänstledighet för *havandeskap* eller *barnsbörd* skall kvinnlig extra ordinarie tjänsteman
- a) vidkännas A-avdrag under en tid av högst 120 dagar, varav högst 90 dagar efter förlossningen;
 - b) vidkännas C-avdrag för tid därutöver.

15 §.

- Vid tjänstledighet för *enskild angelägenhet* skall extra ordinarie tjänsteman
- a) vidkännas B-avdrag för tid, varunder han idkar studier eller bedriver arbete, som provas vara av betydelse för verket eller för tjänstemannens kompetens för viss uppgift eller befattning inom verket, dock sammanlagt högst 120 dagar av den tid, varunder han innehar extra ordinarie anställning;
 - b) vidkännas B-avdrag för tid, varunder han fullgör uppdrag inom sådan personalsammanslutning, som avser att tillvarataga befattningshavarnas intressen i tjänsten eller främja deras yrkesutbildning, dock högst 10 dagar av ett och samma kalenderår;
 - c) likaledes vidkännas B-avdrag, där ledigheten beviljats för annan *enskild angelägenhet* av vikt, dock högst 10 dagar av ett och samma kalenderår; samt
 - d) vidkännas C-avdrag i andra fall än här ovan under a)—c) sägs.

16 §.

Där extra ordinarie tjänsteman av anledning, som enligt stadgandena i 12—15 §§ medför tjänstledighetsavdrag, medges nedsättning av tjänstgöringstiden, skall avdraget å lönen beräknas i förhållande till den omfattning, vari tjänstgöringstiden nedsatts.

17 §.

Bestämmelserna i 18 § civila avlöningsreglementet angående löneavdrag för ordinarie tjänsteman vid avstängning från tjänstgöring m. m. samt bestämmelserna i 19 § samma reglemente angående helgdagsledighet för sådan tjänsteman skola äga motsvarande tillämpning beträffande extra ordinarie tjänsteman.

18 §.

Kallortstillägg utgår till extra ordinarie tjänstemän under samma förutsättningar och enligt samma grunder, som gälla för ordinarie tjänstemän. För extra ordinarie tjänsteman med halv tjänstgöringstid reduceras kallorts-tillägget till hälften av eljest utgående belopp.

19 §.

1 mom. Extra ordinarie tjänsteman, som erhållit förordnande att såsom vikarie uppehålla högre ordinarie tjänst, för vilken lön utgår enligt den i 5 § civila avlöningsreglementet meddelade löneplanen A, eller att bestrida

Tjänstledighet
för enskild
angelägenhet.

Nedsättning
av tjänstgö-
ringstid.

Avstängning
från tjänst-
göring. Helg-
dagsledighet.

Kallorts-
tillägg.

Vikariats-
ersättning och
vikariatslön.

vikariat å högre extra ordinarie tjänst, som i detta kap. avses, äger uppbära *vikariatsersättning* med belopp för dag räknat, motsvarande skillnaden mellan de i nedanstående tabell angivna beloppen för, å ena sidan, den lönegrad, till vilken den uppehållna befattningen är hänförd, och, å andra sidan, den lönegrad den vikarierandes egen tjänst tillhör, dock med minst 60 öre om dagen:

Lönegrad nr	Belopp kronor	Lönegrad nr	Belopp kronor	Lönegrad nr	Belopp kronor
1	0·60	13	2·35	24	6·25
2	0·70	14	2·55	25	6·85
3	0·80	15	2·80	26	7·45
4	0·90	16	3·05	27	8·05
5	1·05	17	3·35	28	8·70
6	1·20	18	3·65	29	9·35
7	1·35	19	4·00	30	10 00
8	1·50	20	4·35	31	10·65
9	1·65	21	4·70	32	11·30
10	1·80	22	5·05	33	11·95
11	1·95	23	5·65	34	12·60
12	2·15				

2 mom. Vad i 1 mom. stadgas skall äga motsvarande tillämpning i fråga om extra ordinarie tjänsteman, vilken, utan att fråga är om vikariat, erhållit förordnande att bestrida göromål, vilka eljest ankomma på innehavare av sådan högre befattning, som i sagda moment sägs.

3 mom. Kan förordnande å sådan högre ordinarie tjänst, som i 1 mom. avses, väntas bliva av längre varaktighet, må extra ordinarie tjänsteman efter Kungl. Maj:ts beprövande kunna, i stället för lön å egen befattning samt vikariatsersättning enligt bestämmelserna i 1 mom., komma i åtnjutande av *vikariatslön*. Såsom förutsättning för åtnjutande av vikariatslön gäller tillika, att förordnandet, i förekommande fall efter kungörande till ansökning, meddelats i den ordning, som stadgats för den uppehållna befattningens besättande med ordinarie innehavare.

Vikariatslönen beräknas på sätt beträffande ordinarie tjänstemän är stadgat i 21 § 3 mom. civila avlöningsreglementet; och skola för extra ordinarie tjänsteman, som uppbär vikariatslön, i övrigt i tillämpliga delar gälla de stadganden, som i nyssnämnda avlöningsreglemente jämte därtill hörande tilläggsbestämmelser meddelats beträffande ordinarie tjänsteman i den lönegrad vikariatet avser.

4 mom. Förordnas extra ordinarie tjänsteman att såsom vikarie uppehålla högre ordinarie eller extra ordinarie befattning i andra fall än som i 1—3 mom. avses, skall, där ej stadgande meddelas i 4 avd., ersättningen bestämmas av Kungl. Maj:t.

5 mom. Extra ordinarie tjänsteman med halv tjänstgöringstid, som för-

ordnas att såsom vikarie bestrida befattning med full tjänstgöring, äger, där ej fråga är om vikariatslön, i stället för lön i egen befattning åtnjuta oavkortad lön i den löneklass han tillhör samt därutöver, i förekommande fall, vikariatsersättning enligt bestämmelserna i 1 mom. Under vikariat å befattning, där full tjänstgöring icke är honom ålagd, skall lön ävensom vikariatsersättning, där sådan förekommer, utgå med det reducerade belopp, som betingas av den kortare tjänstgöringstiden.

20 §.

1 mom. I fråga om *ersättning vid resa* för förrättning i statens ärenden, *felräkningspenningar* samt *ersättning efter ackord eller beting* gäller för extra ordinarie tjänstemän vad i civila avlöningsreglementet jämte därtill hörande tillägsbestämmelser finnes i sådant hänseende föreskrivet beträffande ordinarie tjänstemän inom motsvarande lönegrader.

Reseersättning, tjänstgöringstraktamente, flyttningersättning m. m.

2 mom. Därest icke vederbörande myndighet annorlunda beslutar, skall vad i 1 mom. föreskrives äga tillämpning jämväl i fråga om *tjänstgörings-traktamente* och *overtidersättning*. Extra ordinarie tjänsteman utan fast stationeringsort må av vederbörande myndighet tilldelas tjänstgöringstraktamente under högst 90 dagar efter förändring av tjänstgöringsort.

3 mom. Extra ordinarie tjänsteman, som utan egen ansökning eller där-om uttryckt önskan förflyttats från en stationeringsort till en annan eller som vid övergång från annan anställning i statens tjänst till extra ordinarie befattning eller till följd av förordnande att innehava eller uppehålla högre befattning nödgats flytta till annan ort eller som eljest fått sig ålagt att byta bostad, äger i anledning härav uppbära *ersättning för flyttningskostnad* enligt de grunder, som gälla för ordinarie tjänsteman inom motsvarande lönegrad.

21 §.

1 mom. I fall, som omförmälas i 4 avd. av reglementet, må vid vissa extra ordinarie befattningar ävensom för särskild tjänstgöring vid vederbörande verk utgå ersättningar och förmåner i enlighet med vad i nämnda avdelning stadgas.

Ersättning för särskild tjänstgöring m. m.

2 mom. För tid, under vilken extra ordinarie tjänsteman är inkallad till värnpliktstjänstgöring som icke är att hänföra till landstörmsbefälsövning eller landstörmsrepetitionsövning, äger han uppbära särskild *dagersättning* med 2 kronor 50 öre.

3 mom. *Gratifikation* eller *belöning* må kunna tilldelas extra ordinarie tjänsteman, därest medel för sådant ändamål finnas anvisade.

4 mom. Utöver vad i detta reglemente förutsättes eller eljest enligt beslut av Kungl. Maj:t medgivits må extra ordinarie tjänsteman icke för tjänstgöring vid vederbörande verk åtnjuta ersättning eller förmån, så framt ej Kungl. Maj:t för uppdrag eller arbete, vilket kan anses falla utom tjänstemannens vanliga tjänstutövning, anvisat särskilda medel eller eljest finner skäl medgiva särskild gottgörelse.

22 §.

Rörligt
tillägg.

Rörligt tillägg utgår till extra ordinarie tjänstemän under samma förutsättningar och enligt samma grunder, som gälla för ordinarie tjänstemän.

23 §.

Sjukvård
m. m.

I fråga om *sjukvård* och *begravningshjälp*, *tjänstebostad*, *bränsle* eller *belysning* samt *tjänstedräkt* gäller för extra ordinarie tjänstemän vad i civila avlöningsreglementet jämte därtill hörande tilläggsbestämmelser finnes i sådant hänseende föreskrivet beträffande ordinarie tjänstemän inom motsvarande lönegrader.

2 kap. Extra ordinarie tjänstemän med lön enligt löneplan B i civila avlöningsreglementet.

24 §.

Lön och öv-
riga förmåner.

Innehavare av sådan enligt riksdagens beslut inrättad extra ordinarie befattning, vilken motsvarar ordinarie tjänst inom viss lönegrad av den i 5 § civila avlöningsreglementet meddelade löneplanen B, äger åtnjuta lön såsom om han innehade ordinarie tjänst inom lönegraden i fråga.

För här avsedd extra ordinarie tjänsteman skola i övrigt i tillämpliga delar gälla de stadganden, som i civila avlöningsreglementet jämte därtill hörande tilläggsföreskrifter meddelats för ordinarie tjänsteman inom den lönegrad, enligt vilken lönen utgår.

3 avd. Extra tjänstemän och aspiranter.

1 kap. Extra tjänstemän.

25 §.

Minimiålder
för anställ-
ning.

Anställning såsom extra tjänsteman kan vinnas endast av den, som uppnått 18 års ålder.

26 §.

Till extra tjänstemän utgår lön enligt följande löneplan:

Löneplan Ex.

Lönegrad		Löne- klass nr	O r t s g r u p p								
nr	omfattar löneklas- serna nr		A	B	C	D	E	F	G	H	I
			Å r s l ö n , k r o n o r								
1	c, b, a	c	1 740	1 809	1 878	1 947	2 016	2 085	2 154	2 223	2 292
2	b, a, 1	b	1 806	1 878	1 950	2 022	2 094	2 166	2 238	2 310	2 382
3	a, 1— 2	a	1 872	1 947	2 022	2 097	2 172	2 247	2 322	2 397	2 472
4	1— 3	1	1 938	2 016	2 094	2 172	2 250	2 328	2 406	2 484	2 562
5	2— 4	2	2 070	2 154	2 238	2 322	2 406	2 490	2 574	2 658	2 742
6	3— 5	3	2 202	2 292	2 382	2 472	2 562	2 652	2 742	2 832	2 922
7	4— 6	4	2 334	2 430	2 526	2 622	2 718	2 814	2 910	3 006	3 102

Löneplan Ex. (forts.).

Lönegrad		Löne- klass nr	O r t s g r u p p								
nr	omfattar löneklas- serna nr		A	B	C	D	E	F	G	H	I
			Å r s l ö n , k r o n o r								
8	5— 7	5	2 466	2 568	2 670	2 772	2 874	2 976	3 078	3 180	3 282
9	6— 8	6	2 601	2 709	2 817	2 925	3 033	3 141	3 249	3 357	3 465
10	7— 9	7	2 739	2 853	2 967	3 081	3 195	3 309	3 423	3 537	3 651
11	8—10	8	2 877	2 997	3 117	3 237	3 357	3 477	3 597	3 717	3 837
12	9—11	9	3 015	3 141	3 267	3 393	3 519	3 645	3 771	3 897	4 023
13	10—12	10	3 153	3 285	3 417	3 549	3 681	3 813	3 945	4 077	4 209
14	11—13	11	3 291	3 429	3 567	3 705	3 843	3 981	4 119	4 257	4 395
15	12—14	12	3 438	3 582	3 726	3 870	4 014	4 158	4 302	4 446	4 590
16	13—15	13	3 630	3 780	3 930	4 080	4 230	4 380	4 530	4 680	4 830
17	14—16	14	3 822	3 978	4 134	4 290	4 446	4 602	4 758	4 914	5 070
18	15—17	15	4 050	4 212	4 374	4 536	4 698	4 860	5 022	5 184	5 346
19	16—18	16	4 278	4 446	4 614	4 782	4 950	5 118	5 286	5 454	5 622
20	17—19	17	4 596	4 773	4 950	5 127	5 304	5 481	5 658	5 835	6 012
		18	4 926	5 112	5 298	5 484	5 670	5 856	6 042	6 228	6 414
		19	5 256	5 451	5 646	5 841	6 036	6 231	6 426	6 621	6 816

27 §.

1 mom. Extra tjänsteman hänföres högst till lönegrad med samma ordningsnummer som den, vilken blivit fastställd för extra ordinarie tjänsteman med närmast jämförliga arbetsuppgifter.

Lönegrader
och löne-
klasser.

Den löneklass, enligt vilken lönen skall utgå, fastställs i enlighet med föreskrifterna i 28 och 29 §§; inom löneklass bestämmes lönebeloppet efter den ortsgrupp, till vilken tjänstemannens stationeringsort blivit hänförd.

I fråga om fördelningen av stationeringsorter å de olika ortsgrupperna gäller vad Kungl. Maj:t i sådant hänseende fastställt för ordinarie tjänstemän.

Extra tjänsteman utan fast stationeringsort åtnjuter lön enligt den ortsgrupp tjänstgöringsorten tillhör.

2 mom. För extra tjänsteman, vars tjänstgöringstid understiger den, som gäller för jämförlig ordinarie tjänsteman, utgår lönen med ett i förhållande till den kortare tjänstgöringstiden reducerat belopp.

Lön utgår icke till extra tjänsteman för tid, under vilken arbete vid vederbörande verk ej kan beredas honom.

28 §.

1 mom. Vid tillträdandet av extra befattning erhåller tjänsteman lön enligt den för vederbörande lönegrad fastställda lägsta löneklassen, där ej föreskrifterna i 27 och 29 §§ giva anledning till avvikelse härutinnan.

Begynnelselön
och löneklass-
uppflyttning.

2 mom. Efter att hava tillhört en och samma löneklass under tre år uppflyttas tjänstemannen till närmast högre löneklass samt efter ytterligare tre år till högsta löneklassen inom lönegraden. För sådan löneklassuppflyttning skola i tillämpliga delar gälla de för extra ordinarie tjänstemän i 7 § 3 mom. givna föreskrifterna.

29 §.

Löneklassplacering vid befordran.

1 mom. Extra tjänsteman, som befordras till extra tjänst inom högre lönegrad, skall placeras lägst i löneklassen närmast över den, som han i den lägre tjänsten senast tillhörde. Dessutom skall för bestämmande av tidpunkt för löneklassuppflyttning i den högre tjänsten tagas i beräkning den tid, dock högst tre år, varunder tjänstemannen i den lägre tjänsten tillhört eller beräknas hava tillhört löneklassen närmast under den, till vilken han på grund av nyssnämnda föreskrift eller stadgandet i 28 § 1 mom. skall hänföras.

Vad i första stycket sägs skall äga motsvarande tillämpning å den, som från anställning såsom aspirant tillträder extra befattning inom högre lönegrad.

2 mom. Övergår extra tjänsteman med avkortad tjänstgöringstid till extra befattning med full tjänstgöring, ankommer på vederbörande myndighet att besluta, i vad mån tjänstemannen av sådan anledning må hänföras till högre löneklass än som skulle bliva för honom gällande vid tillämpning av stadgandet i 28 § 1 mom.

3 mom. Extra tjänsteman, som övergår till annan extra befattning inom samma lönegrad, äger bibehålla den placering i löneklass han i den föregående tjänsten innehade.

4 mom. Extra tjänsteman må icke på grund av bestämmelserna i denna paragraf placeras högre än i högsta löneklassen inom den lönegrad, som gäller för den nya tjänsten.

30 §.

Semester.

1 mom. Extra tjänsteman äger, där ej annat följer av stadgandet i 2 mom., årligen å tid, som provas lämplig med hänsyn till göromålens behöriga gång, åtnjuta semester under 15 dagar. Rätt till semester inträder efter det tjänstemannen fullgjort tjänstgöring i civil statsanställning sammanlagt minst ett år.

Vad i 11 § 2 och 3 mom. civila avlöningsreglementet stadgas beträffande ordinarie tjänstemans semester skall i tillämpliga delar gälla även i fråga om semester för extra tjänsteman.

2 mom. Har tjänsteman av annan anledning än i 32 § omförmäles under sammanlagt mer än 90 dagar av nästföregående kalenderår icke tjänstgjort, ankommer det på vederbörande myndighet att med hänsyn till föreliggande omständigheter bestämma, om och i vad mån minskning i tjänstemannens semester för det löpande kalenderåret skall äga rum.

3 mom. I den mån vid vissa verk ordinarie tjänstemän äga i stället för

semester åtnjuta *ferier*, skall enahanda förmån tillkomma extra tjänstemän med samma eller motsvarande arbetsuppgifter.

31 §.

För tid, under vilken extra tjänsteman åtnjuter *tjänstledighet* från sin befattning, skall med hans avlöning förhållas på sätt i 32—34 §§ stadgas, så framt icke Kungl. Maj:t finner skäl att för visst fall annorlunda bestämma.

Tjänstledighetsavdrag.

I fråga om tjänstledighetsavdrag äga de för extra ordinarie tjänstemän i 11 § andra, tredje och femte styckena givna bestämmelserna motsvarande tillämpning. Härvid skola beträffande extra tjänsteman, som uppbär lön enligt lägre löneklass än löneklass a, A- och B-avdragen utgöra de belopp, som bestämts för sistnämnda löneklass.

För extra tjänsteman med avkortad tjänstgöringstid reduceras A- och B-avdragen i förhållande till den kortare tjänstgöringstiden.

32 §.

1 mom. Vid tjänstledighet till följd av *olycksfall i tjänsten*, varav föranletts sjukdom eller förlust av arbetsförmågan, skall extra tjänsteman

Tjänstledighet till följd av olycksfall i tjänsten m. m.

a) åtnjuta oavkortad lön, intill dess sex månader förflutit från dagen för olycksfallet;

b) vidkännas B-avdrag för tid därutöver, så framt ej vederbörande myndighet på grund av särskilda förhållanden finner anledning medgiva, att avdrag icke skall äga rum eller att A-avdrag skall tillämpas.

2 mom. Vad i 1 mom. stadgas äger motsvarande tillämpning, där extra tjänsteman åtnjuter tjänstledighet eller förbjudits att tjänstgöra av anledning, varom förmäles i 13 § 2 mom.

33 §.

1 mom. Vid tjänstledighet till följd av behörigen styrkt *sjukdom* i andra fall än i 32 § avses skall extra tjänsteman

Tjänstledighet till följd av sjukdom m. m.

a) vidkännas B-avdrag under en tid av högst sex månader av ett och samma kalenderår eller vid sjukdom, som fortgår över årsskifte, under högst sex månader i en följd;

b) vidkännas C-avdrag för tid därutöver.

2 mom. Vid tjänstledighet för *havandeskap* eller *barnsbörd* skall kvinnlig extra tjänsteman

a) vidkännas B-avdrag under en tid av högst 120 dagar, varav högst 90 dagar efter förlossningen;

b) vidkännas C-avdrag för tid därutöver.

34 §.

Har extra tjänsteman erhållit tjänstledighet av annan anledning än i 32 och 33 §§ omförmäles, skall han under tiden vidkännas C-avdrag.

Tjänstledighet av annan anledning.

35 §.

Kallorts-
tillägg.

Kallortstillägg utgår till extra tjänstemän under samma förutsättningar och enligt samma grunder, som gälla för ordinarie tjänstemän. För tjänsteman med avkortad tjänstgöringstid reduceras kallortstillägget till hälften av eljest utgående belopp.

36 §.

Vikariats-
sättning och
vikariatslön.

1 mom. Extra tjänsteman, som erhållit förordnande att såsom vikarie uppehålla högre ordinarie tjänst, för vilken lön utgår enligt den i 5 § civila avlöningsreglementet meddelade löneplanen A, eller att bestrida vikariat å högre extra ordinarie tjänst, som i 2 avd. 1 kap. avses, äger uppbära den *vikariatsersättning*, som jämlikt bestämmelserna i 19 § 1 mom. skulle hava tillkommit honom, därest han varit extra ordinarie tjänsteman inom lönegrad motsvarande den han tillhör.

2 mom. Kan förordnande å sådan högre ordinarie tjänst, som i 1 mom. avses, väntas bliva av längre varaktighet, må extra tjänsteman kunna komma i åtnjutande av *vikariatslön* under de förutsättningar och enligt de grunder, som för extra ordinarie tjänstemän föreskrivas i 19 § 3 mom.

37 §.

Vissa sär-
skilda ersätt-
ningar.

I fråga om *ersättning vid resa* för förrättning i statens ärenden, *felräkningspenningar*, *ersättning efter ackord eller beting*, *tjänstgöringstraktamente* samt *overtid ersättning* gäller för extra tjänstemän vad i 20 § i sådant hänseende föreskrivits för extra ordinarie tjänstemän inom motsvarande lönegrader.

38 §.

Ersättning för
särskild
tjänstgöring.

I fall, som omförmälas i 4 avd. av reglementet, må till vissa extra tjänstemän för särskild tjänstgöring utgå ersättningar och förmåner i enlighet med vad i nämnda avdelning stadgas.

39 §.

Rörligt tillägg.

Rörligt tillägg utgår till extra tjänstemän under samma förutsättningar och enligt samma grunder, som gälla för ordinarie tjänstemän.

40 §.

Sjukvård, be-
gravnings-
hjälp m. m.

1 mom. I fråga om *sjukvård*, *tjänstebostad*, *bränsle* och *belysning* samt *tjänstedräkt* gäller för extra tjänstemän vad i civila avlöningsreglementet jämte därtill hörande tilläggsbestämmelser finnes i sådant hänseende föreskrivet beträffande ordinarie tjänstemän inom motsvarande lönegrader.

2 mom. Avlider extra tjänsteman, skall till hans dödsbo såsom *begravningshjälp* utbetalas ett belopp av 400 kronor. I nämnda belopp skall den vid dödsfall till följd av olycksfall i arbete enligt lag och särskild författning utgående begravningshjälpen anses inbegripen.

2 kap. Aspiranter.

41 §.

Anställning som aspirant kan vinnas endast av den, som uppnått 18 års Minimiålder för anställning.
ålder.

42 §.

1 mom. För bestämmande av lön till aspirant gäller den för extra tjänstemän i 26 § meddelade löneplanen, dock att lönen beräknas allenast enligt Lönegrader och löneklasser m. m.
lägsta löneklassen inom vederbörande lönegrad.

Aspirant hänföres högst till lönegrad med samma ordningsnummer som den, vilken gäller för extra ordinarie tjänsteman med närmast jämförliga arbetsuppgifter.

Inom löneklass bestämmes lönebeloppet efter den ortsgrupp, till vilken tjänstemannens stationeringsort blivit hänförd. I fråga om fördelningen av stationeringsorter å de olika ortsgrupperna gäller vad Kungl. Maj:t i sådant hänseende fastställt för ordinarie tjänstemän.

Aspirant utan fast stationeringsort åtnjuter lön enligt den ortsgrupp tjänstgöringsorten tillhör.

2 mom. För aspirant, vars tjänstgöringstid understiger den, som gäller för jämförlig ordinarie tjänsteman, utgår lönen med ett i förhållande till den kortare tjänstgöringstiden reducerat belopp.

Lön utgår icke till aspirant för tid, under vilken arbete vid vederbörande verk ej kan beredas honom.

3 mom. Där så finnes lämpligt, må avlöning till aspirant utgå i form av daglön eller timlön, beräknad enligt grunder som med hänsyn tagen till den i 1 mom. stadgade årslönen ävensom, i förekommande fall, kallortstillägg fastställas av vederbörande myndighet.

43 §.

De för extra tjänstemän i 30—35 samt 37—40 §§ meddelade bestämmelserna skola äga motsvarande tillämpning å aspiranter. Övriga avlöningsbestämmelser.

Förordnas aspirant att såsom vikarie uppehålla högre ordinarie tjänst, för vilken lön utgår enligt den i 5 § civila avlöningsreglementet meddelade löneplanen A, eller att bestrida vikariat å högre extra ordinarie tjänst, som i 2 avd. 1 kap. avses, ankommer på vederbörande myndighet att bestämma, om vikariatsersättning må utgå. Där sådan ersättning medgives, beräknas densamma på sätt för extra tjänsteman stadgas i 36 §.

Vid tillämpning av bestämmelserna i 32—34 §§ å aspirant, som uppbär timlön, beräknas lönen för dag, varvid till grund för beräkningen lägges det antal timmar, som under tiden för aspirantens ledighet från tjänsten varit fastställt såsom daglig arbetstid för den tjänstegrupp han tillhör.

4 avd. Särskilda bestämmelser.

44 §.

Särskilda bestämmelser.

Såsom tillägg till eller undantag från vad i 2 och 3 avd. stadgas skola för vissa i nämnda avdelning avsedda tjänstemän, som här nedan i 45—53 §§ angivas, gälla de särskilda bestämmelser, som i sagda paragrafer meddelas.

45 §.

Andra huvudtiteln.

1 mom. Nedre justitierevisionen.

Löneförmåner för extra ordinarie revisionssekreterare m. m.

Beträffande extra ordinarie revisionssekreterare skall i stället för vad i 2 avd. 1 kap. stadgas gälla, att sådan tjänsteman äger åtnjuta lön och övriga förmåner enligt för ordinarie revisionssekreterare gällande grunder.

Vad sålunda föreskrivits äger tillämpning jämväl för det fall, att extra ordinarie eller extra tjänsteman förordnas att såsom vikarie uppehålla extra ordinarie eller ordinarie revisionssekreterarbefattning.

Förordnas ordinarie hovrättsråd att innehava extra ordinarie revisionssekreterarbefattning eller att såsom vikarie uppehålla dylik tjänst, äger han bibehålla den löneklassplacering och de övriga förmåner, som tillkomma honom i hans ordinarie tjänst.

2 mom. Rikets hovrätter.

Semester.

För extra ordinarie assessor och extra ordinarie fiskal äger hovrätten utsträcka semestertiden utöver den i 10 § 1 mom. stadgade, dock att den sammanlagda semestertiden för år icke må överstiga 45 dagar.

46 §.

Tredje huvudtiteln.

Utrikesförvaltningen.

Ortstillägg, semester m. m.

1. Bestämmelserna i 50 § 1, 7, 9 och 10 punkterna civila avlöningsreglementet skola i tillämpliga delar gälla jämväl för extra ordinarie eller extra tjänsteman, som tjänstgör vid beskickning eller konsulat.

2. I fråga om semester skall för extra ordinarie eller extra tjänsteman, som tjänstgör vid beskickning eller konsulat, i tillämpliga delar gälla vad i 50 § 4 punkten civila avlöningsreglementet stadgas för motsvarande ordinarie tjänsteman; dock att extra ordinarie attaché äger årligen åtnjuta semester under 30 dagar.

3. Vad i 13 § 1 mom. och 32 § 1 mom. detta reglemente stadgas äger motsvarande tillämpning å extra ordinarie och extra tjänsteman, vilken är stationerad i land med tropiskt eller subtropiskt klimat och angripits av svårare klimatsjukdom i akut form eller som å utländsk tjänstgöringsort angripits av där epidemiskt uppträdande svårare sjukdom, som icke alls eller allenast i sällsynta fall förekommer inom Sverige.

47 §.

Fjärde huvudtiteln.**Sjökarteverket.**

Vad i 50 a § civila avlöningsreglementet sägs äger motsvarande tillämpning beträffande extra ordinarie och extra tjänsteman.

Särskilda för-
månar under
sjö tjänstgö-
ring.

48 §.

Femte huvudtiteln.**1 mom. Statens sinnessjukhus.**

1. Vad i 51 § 6 mom. 4, 6 och 7 punkterna civila avlöningsreglementet stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande extra ordinarie och extra tjänsteman.

Ersättning för
viss tjänstgö-
ring m. m.

2. För sådana grupper bland extra ordinarie ekonomipersonal, beträffande vilka lönen anses böra bestämmas till lägre belopp än som anges i den i 5 § detta reglemente meddelade löneplanen, fastställer Kungl. Maj:t i särskild ordning lönegrader och löneklasser ävensom erforderliga avlöningsföreskrifter i övrigt.

Löneförmåner
för viss ekono-
mipersonal.

I fråga om semestertidens längd skall för nu avsedd personal gälla vad i 10 § 1 mom. föreskrives beträffande extra ordinarie tjänstemän, tillhörande 1—10 lönegraderna.

2 mom. Länsstyrelserna.

Vad i 51 § 2 mom. 2 punkten civila avlöningsreglementet sägs äger motsvarande tillämpning beträffande extra ordinarie och extra tjänsteman.

Vikariats-
ersättning
m. m.

49 §.

Sjunde huvudtiteln.**1 mom. Kammarrätten.**

Vad i 53 § 1 mom. civila avlöningsreglementet stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande extra ordinarie assessor samt extra ordinarie föredragande.

Semester.

2 mom. Generaltullstyrelsen och tullstaten.

Kallortstraktamente m. m.

Vad i 53 § 2 mom. 2 och 3 punkterna civila avlöningsreglementet stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande extra ordinarie och extra tjänsteman.

50 §.

Åttonde huvudtiteln.**1 mom. Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan.**

Ersättning för bostadsförmån m. m.

Vad i 54 § 1 mom. 3 punkten civila avlöningsreglementet stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande extra ordinarie och extra tjänsteman.

2 mom. Karolinska sjukhuset.

Semester.

1. Såsom undantag från vad i 10 § 1 mom. detta reglemente föreskrives skall gälla,

a) att biträdande läkare vid radiumhemmet vid Konung Gustaf V:s jubileumsklinik ävensom underläkare äger årligen åtnjuta semester under 30 dagar; dock att semestertiden för sådan läkare, som tjänstgjort å röntgenavdelning vid sjukhuset eller vid radiumhemmet under sammanlagt minst 5 år, skall utgöra 60 dagar och för sådan läkare, som därstädes tjänstgjort under sammanlagt minst 10 år, 90 dagar;

b) att extra ordinarie eller extra tjänsteman, som tillhör sjukvårdspersonalen å röntgenavdelning, samt extra ordinarie eller extra tjänsteman, som tillhör sjukvårdspersonalen vid radiumhemmet och i sitt arbete handskas med röntgen eller radium, äga årligen åtnjuta semester till det antal dagar, som i 54 § 4 mom. 1 punkten b) och c) civila avlöningsreglementet stadgats för motsvarande ordinarie tjänsteman; samt

c) att extra ordinarie assistentsköterska, vilkens tjänstgöring är förlagd till annan avdelning än under b) sägs, äger årligen åtnjuta semester under det antal dagar, som i 10 § 1 mom. detta reglemente föreskrives för extra ordinarie tjänstemän, tillhörande 11—23 lönegraderna.

Förmåner in natura.

2. Vad i 54 § 4 mom. 2 punkten civila avlöningsreglementet stadgats skall äga motsvarande tillämpning beträffande extra ordinarie och extra tjänstemän.

3 mom. Serafimerlasarettet.

Semester.

1. Såsom undantag från vad i 10 § 1 mom. detta reglemente stadgas skall gälla, att extra ordinarie eller extra tjänsteman, tillhörande sjukvårdspersonalen å röntgenavdelning, äger årligen åtnjuta semester till det antal dagar, som i 54 § 5 mom. 1 punkten a) civila avlöningsreglementet stadgats för motsvarande ordinarie tjänsteman, samt att extra ordinarie assistentsköterska, vilkens tjänstgöring är förlagd till annan avdelning än nyss sagts, äger årligen åtnjuta semester under det antal dagar, som i 10 § 1 mom. detta reglemente föreskrives för extra ordinarie tjänstemän, tillhörande 11—23 lönegraderna.

2. Vad i 54 § 5 mom. 2 punkten civila avlöningsreglementet stadgats skall äga motsvarande tillämpning beträffande extra ordinarie och extra tjänstemän. Förmåner in natura.

51 §.

Nio nde huvudtiteln.

1 mom. Lantbruksattachéer.

1. Extra ordinarie lantbruksattaché äger åtnjuta ortstillägg i enlighet med vad därom är särskilt stadgat. Ortstillägg.

2. I fråga om ersättning till extra ordinarie lantbruksattaché för tjänsteresor samt flyttningskostnader gäller vad i sådant hänseende stadgats beträffande ordinarie tjänstemän vid beskickningar och konsulat med närmast motsvarande löneställning. Ersättning för tjänsteresa och flyttningskostnader.

2 mom. Statens fartyg för fiskeriundersökningar.

Angående sjöstillägg till extra ordinarie befälhavare å statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov gäller vad därom är särskilt stadgat. Särskild förmån under sjötjänstgöring.

52 §.

Tionde huvudtiteln.

Lotsstyrelsen samt lots- och fyrstaten.

1. Vad i 56 § 2 mom. 5—8 samt 10 och 11 punkterna civila avlöningsreglementet stadgas skall i tillämpliga delar gälla även beträffande extra ordinarie och extra tjänstemän. Enslighets- och fyrskepps-tillägg m. m.

2. Extra ordinarie tjänsteman med anställning å sådant fyrskepp eller tjänstefartyg, som är upplagt under viss del av året, skall vidkännas B-avdrag för den tid, under vilken han till följd av uppläggningsen icke tjänstgjort. Tjänstledighetsavdrag i vissa fall.

Vad sålunda stadgas äger tillämpning oavsett vad i 12—15 §§ detta reglemente finnes föreskrivet i fråga om lön under där avsedd ledighet från tjänsten.

3. Vid tillämpning av bestämmelserna i 7 § 3 mom. a) skall för extra ordinarie tjänsteman med anställning å sådant fyrskepp eller tjänstefartyg, som är upplagt under viss del av året, såsom tjänstetid räknas jämväl den tid, under vilken tjänstemannen till följd av uppläggningsen icke tjänstgjort. Tjänstårsberäkning i vissa fall.

4. Extra ordinarie tjänsteman med anställning å fyrskepp äger, därest icke lotsstyrelsen annorlunda beslutar, åtnjuta semester efter samma grunder, som gälla för ordinarie tjänsteman anställd å fyrskeppet. Å fyrskepp anställd extra tjänsteman äger under enahanda förutsättning åtnjuta semester högst så lång tid, som motsvarar fyra femtedelar av den semester-tid, vilken gäller för ordinarie tjänsteman anställd å fyrskeppet. Semester.

Avlöning
under tjänst-
göring vid
marinen.

5. För tid, varunder extra ordinarie eller extra tjänsteman fullgör honom enligt vad därom är särskilt stadgat åliggande tjänstgöring vid marinen, äger tjänstemannen åtnjuta oavkortad lön jämte i förekommande fall enslighets- och kallortstillägg. I fråga om gottgörelse för mistad lotslottersättning under här avsedd tjänstgöring gäller vad därom är särskilt föreskrivet.

Lotslotters-
sättning m. m.

6. I fråga om rätt för extra ordinarie och extra tjänsteman att åtnjuta lotspersonalen vid lotsplats tillkommande andel av lotspenningar eller ock ersättning därför skola gälla följande bestämmelser:

a) Extra ordinarie eller extra tjänsteman, som på grund av tillfällig brist på lotsar vid vederbörande lotsplats verkställer lotsning, äger uppbära hela den personalen vid platsen eljest gemensamt tillkommande andelen i lotspenningar för ifrågavarande lotsning.

b) Extra ordinarie eller extra tjänsteman, som förordnats att bestrida vikariat å befattning, med vilken är förenad rätt till lotslott, äger för den tid vikariatet varar uppbära, utöver den vikariatsersättning som enligt 19 eller 36 § må tillkomma honom, särskild ersättning (*lotslottersättning*) med belopp, motsvarande en fjärdedel av vad vid lotsplatsen anställd ordinarie tjänsteman varit berättigad att vid tjänstgöring under nämnda tid uppbära i lotslott.

Sedan tjänstemannen innehaft vikariat, som i nästföregående stycke avses, under sammanlagt sex månader, äger han från och med nästföljande kalendermånad, så länge vikariatet varar, uppbära lotslottersättning med belopp, motsvarande tre fjärdedelar av den lotslott, som ordinarie tjänsteman vid lotsplatsen varit berättigad uppbära under sistnämnda tid; dock att sådan förhöjning av lotslottersättningen icke må inträda förrän från och med kalendermånaden näst efter det två år förflutit från det tjänstemannen första gången varit förordnad att bestrida vikariat å befattning, med vilken är förenad rätt till lotslott.

Det ankommer på Kungl. Maj:ts prövning, huruvida lotslottersättning må med hänsyn till särskilda förhållanden utgå med högre belopp än här ovan sägs.

c) Lotsstyrelsen äger att med hänsyn tagen till längden av den tid, varunder extra ordinarie tjänsteman under kalenderåret beräknas såsom vikarie uppehålla befattning, med vilken är förenad rätt till lotslott, bestämma, om och i vad mån tjänstemannen må åtnjuta lotslottersättning under honom beviljad semester.

d) Erhåller extra ordinarie eller extra tjänsteman under vikariat å befattning, med vilken är förenad rätt till lotslott, tjänstledighet av anledning, varom i 13 eller 32 § förmäles, ankommer det på lotsstyrelsen att med hänsyn tagen till den föregående vikariatstjänstgöringens längd bestämma, om och i vad mån lotslottersättning må åtnjutas under ledigheten; dock att, där tjänstledigheten varar längre tid än sex månader från dagen för olycksfallet, lotslottersättning i varje fall icke må utgå för tid därutöver.

Finner lotsstyrelsen på grund av särskilda förhållanden skäl föreligga,

att tjänsteman, som åtnjuter i nästföregående stycke avsedd tjänstledighet, medgives lotslottersättning för tid utöver sex månader, skall ersättningsfrågan underställas Kungl. Maj:ts prövning.

53 §.

Affärsdrivande verk.

1 mom. Postverket.

1. Medgivande, varom i 8 § 3 mom. detta reglemente förmäles, må beträffande extra ordinarie tjänsteman, som omedelbart före den extra ordinarie befattningens tillträdande innehaft anställning såsom poststationsföreståndare eller låd- eller lantbrevbärare med avlöning enligt personligt kontrakt, lämnas av generalpoststyrelsen i enlighet med de närmare grunder, som fastställas av Kungl. Maj:t.

Löneklassplacering i vissa fall.

2. Under tjänstledighet för språkstudier i utlandet, vilka anses erforderliga för den fackliga utbildningen, skall extra ordinarie tjänsteman äga uppbära oavkortad lön.

2 mom. Telegrafverket.

1. Vad i 57 § 2 mom. 1 och 5 punkterna civila avlöningsreglementet stadgas äger motsvarande tillämpning beträffande extra ordinarie tjänstemän och aspiranter.

Rikstelefonabonnemang, ersättning till växelstationsföreståndare.

2. Under tjänstledighet för språkstudier i utlandet, vilka anses erforderliga för den fackliga utbildningen, skall extra ordinarie tjänsteman äga uppbära oavkortad lön.

3 mom. Statens järnvägar.

1. Vad i 57 § 3 mom. 1 samt 5—8 punkterna civila avlöningsreglementet stadgas skall i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande extra ordinarie tjänstemän och aspiranter.

Fria resor och varu-transporter m. m.

2. Under tjänstledighet för språkstudier i utlandet, vilka anses erforderliga för den fackliga utbildningen, skall extra ordinarie tjänsteman äga uppbära oavkortad lön.

Tjänstledighet i vissa fall.

4 mom. Statens vattenfallsverk.

Vad i 57 § 4 mom. 1 samt 5—7 punkterna civila avlöningsreglementet stadgas äger motsvarande tillämpning beträffande extra ordinarie tjänstemän och aspiranter.

Fri elektrisk belysning, kallortstraktamente m. m.

Detta reglemente träder i kraft den 1 juli 1939, från och med vilken dag vad i tidigare av Kungl. Maj:t utfärdade författningar eller föreskrifter finnes stridande mot reglementets bestämmelser upphör att gälla, såvitt angår tjänsteman, å vilken reglementet erhåller tillämpning.

Kommitténs hemställan.

Under återopande av vad lönekommittén i det föregående anført och föreslagit får kommittén hemställa, att Kungl. Maj:t måtte, efter inhämtande i erforderliga delar av riksdagens medgivande,

dels utfärda avlöningsreglemente för icke-ordinarie tjänstemän vid den civila statsförvaltningen (civila icke-ordinariereglementet) i enlighet med av kommittén i detta betänkande framlagt förslag;

dels meddela erforderliga bestämmelser angående övergången till nämnda reglemente, med iakttagande av de huvudgrunder, som av kommittén i sådant hänseende föreslagits;

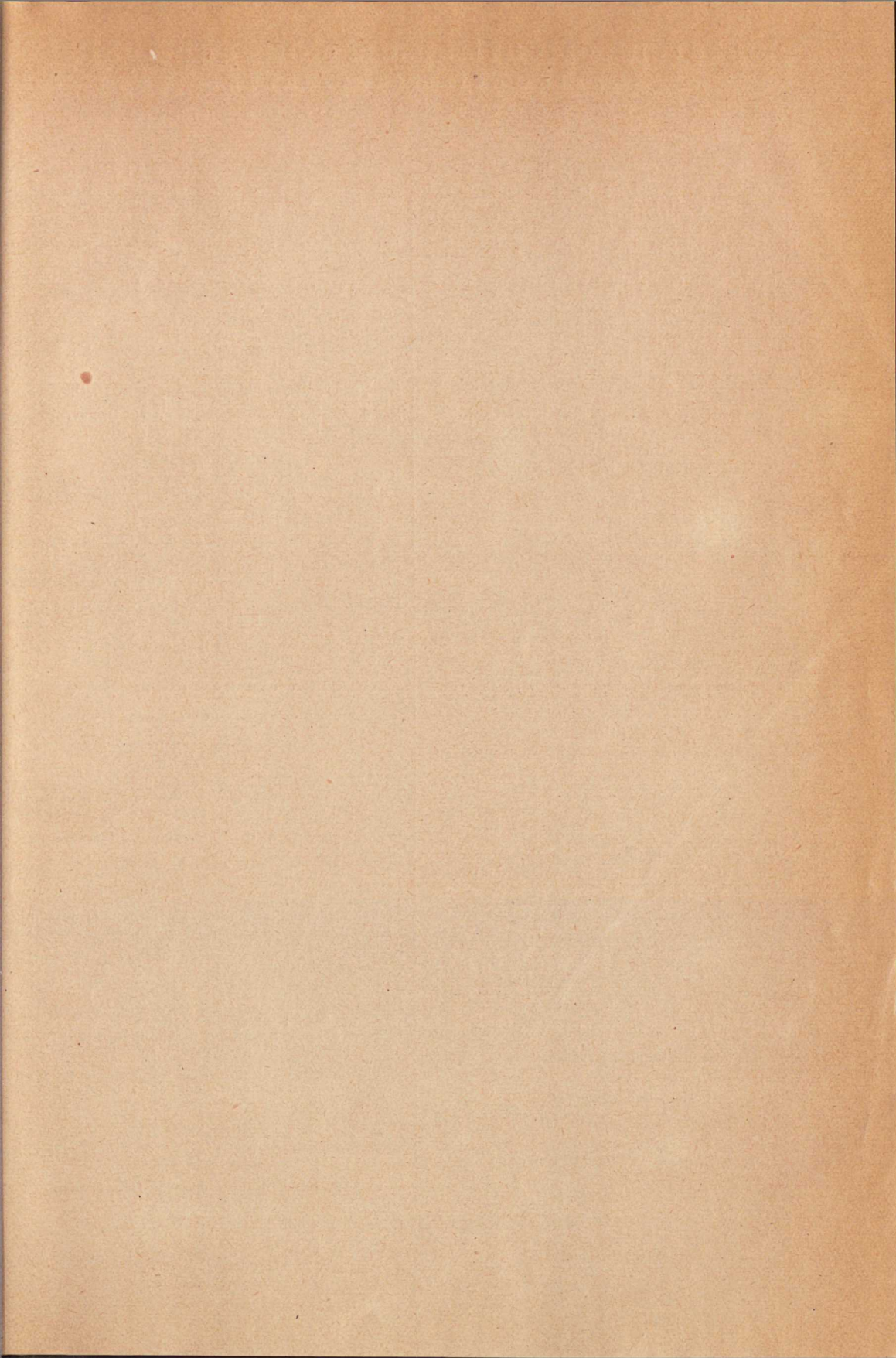
dels låta utarbета och fastställa särskild löneplan för viss extra ordinarie ekonomipersonal vid statens sinnessjukhus;

dels ock besluta, att barntillägg skola övergångenvis utgå till vissa i civila icke-ordinariereglementet avsedda befattningshavare enligt av kommittén förordade grunder.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Skrivelse till Konungen	3
Allmän motivering	7
<i>Enhettligt avlöningsreglemente</i>	7
<i>Befattningshavargrupper</i>	7
<i>Löneplaner</i>	15
<i>Ändring i anställnings- och avlöningsvillkoren för vissa grupper icke-ordinarie tjänstemän</i>	18
Specialmotivering till civila icke-ordinariereglementet	24
<i>Inledning. Reglementets uppställning</i>	24
1 avd. <i>Allmänna bestämmelser</i>	26
1 §. Reglementets tillämpningsområde m. m.	26
2 §. Antagningsbevis	27
3 §. Avlöning	27
2 avd. <i>Extra ordinarie tjänstemän</i>	28
1 kap. <i>Extra ordinarie tjänstemän i allmänhet</i>	28
4 §. Inrättande av extra ordinarie befattningar m. m.	28
5 §. Löneplan	32
6 §. Lönegrader och löneklasser	32
7 §. Begynnelselön och löneklassuppflyttning	33
8 §. Lönetersberäkning vid befordran	35
9 §. Avlöning vid förflyttning m. m.	40
10 §. Semester	40
11 §. Tjänstledighetsavdrag	42
12 §. Tjänstledighet för offentligt uppdrag m. m.	42
13 §. Tjänstledighet till följd av olycksfall i tjänsten m. m.	44
14 §. Tjänstledighet till följd av sjukdom	45
15 §. Tjänstledighet för enskild angelägenhet	46
17 §. Avstängning från tjänstgöring m. m.	47
18 §. Kallortstillägg	47
19 §. Vikariatsersättning och vikariatslön	47
20 §. Reseersättning, tjänstgöringstraktamente, flyttningssersättning m. m.	48
21 §. Ersättning för särskild tjänstgöring m. m.	48
22 §. Rörligt tillägg	48
23 §. Sjukvård m. m.	48

	Sid.
2 kap. Extra ordinarie tjänstemän med lön enligt löneplan B i civila avlöningsreglementet	49
24 §. Lön och övriga förmåner	49
3 avd. Extra tjänstemän och aspiranter.....	49
1 kap. Extra tjänstemän.....	49
25 §. Minimiålder för anställning	49
26 §. Löneplan	49
27 §. Lönegrader och löneklasser.....	49
29 §. Löneklassplacering vid befordran	50
30 §. Semester	50
31—34 §§. Tjänstledighetsavdrag, tjänstledighet på grund av olycksfall i tjänsten och för sjukdom m. m.	51
35 §. Kallortstillägg	51
36 §. Vikariatsersättning och vikariatslön	52
37 §. Vissa särskilda ersättningar	52
38 §. Ersättning för särskild tjänstgöring	52
39 §. Rörligt tillägg	52
40 §. Sjukvård, begravningshjälp m. m.....	52
2 kap. Aspiranter.....	53
41 §. Minimiålder för anställning.....	53
42 §. Lönegrader och löneklasser m. m.....	53
43 §. Övriga avlöningsbestämmelser	53
4 avd. Särskilda bestämmelser	54
45 §. Andra huvudtiteln	54
47 §. Fjärde huvudtiteln	54
48 §. Femte huvudtiteln	55
52 §. Tionde huvudtiteln	55
53 §. Affärsdrivande verk.....	62
Övergångsanordningar.....	64
Förslag till civilt icke-ordinariereglemente	66
Kommitténs hemställan	90

Statens offentliga utredningar 1938

Systematisk förteckning

(Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen.)

Allmän lagstiftning. Rättsskipning. Fångvård.

Riktlinjer för en lagstiftning om ägareförbehåll och avbetalningsköp. [11]
Betänkande med förslag till lotteriförordning m. m. [17]
Betänkande med förslag till lag om frivillig pensionering av i enskild tjänst anställda m. m. [18]
Betänkande med förslag till reformerad hyreslagstiftning. [22]
Betänkande med förslag till lag om villkorlig frigivning m. m. [25]
Betänkande med förslag till trafikförsäkringslag jämte därmed sammanhängande författningar. [27]
Betänkande med förslag rörande djurskyddslagstiftning. [36]
Processlagberedningens förslag till rättegångsbalk. 1. Lagtext. [43] 2. Motiv m. m. [44]

Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.

Kommunalförvaltning.

Statens och kommunernas finansväsen.

Undersökning av taxeringsutfallet beträffande jordbruksfastighet & landsbygden enligt beredningsnämndernas förslag vid 1938 års allmänna fastighetstaxering. [12]
1936 års uppborrdskommitté. Betänkande med förslag till omorganisation av uppborrdsväsendet och folkbokföringen m. m. Del 1. Uppborrdsväsendet. [46] Del 2. Folkbokföringen. [41] Del 3. Organisation och kostnader. [48]
Uppborrd- och folkbokföringsreformen. [51]
1936 års lönekommitté. Betänkande med förslag till icke-ordinariereglemente. [52]

Politi.

Betänkande ang. omorganisation av polisskolan i Stockholm m. m. [1]

Nationalekonomi och socialpolitik.

Betänkande i näringsfrågan. [6]
Betänkande ang. barnbätnadsbidrag m. m. [7]
Betänkande ang. förvärvsarbete hos kvinnors rättsliga ställning vid äktenskap och barnsörd. [13]
Betänkande ang. landsbygdens avfolkning. [15]
Yttrande med sociala synpunkter på befolkningsfrågan. [19]
Betänkande ang. barnkrubbor och sommarkolonier m. m. [20]
Arbetslöshetsräkningen den 31 augusti 1937. Del 1. [21]
Betänkande med vissa demografiska utredningar. [24]
Betänkande med utredning och förslag rörande statsbidrag till anordnande av bostäder åt äldre och änkor i s. k. pensionärshem. [40]
Betänkande med förslag ang. reglering av strandbebyggelsen m. m. [45]
Betänkande ang. gift kvinnas förvärvsarbete m. m. [47]

Hälsa- och sjukvård.

Allmänt näringsväsen.

Fast egendom. Jordbruk med binärningar.

Betänkande med utredning och förslag rörande produktions- och avsättningsförhållandena inom trädgårdsnäringen. [5]
Den statliga egnahemsverksamheten. [34]
Betänkande med förslag till ändringar i arrendelagstiftningen. [38]

Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk.

Industri.

Byggnadsindustrien i Sverige. 1. Allmän översikt, yttranden och förslag. [10] 2. Arbetsgivares och löntagares inkomster. [3] 3. Arbetslöshetens omfattning och växlingar. [4]
Betänkande jämte lagförslag ang. lärlingsutbildningen inom hantverket och den mindre industrien. [30]
Normalbestämmelser för järnkonstruktioner till byggnadsverk (järnbestämmelser). [37]

Handel och sjöfart.

Betänkande med utredning och förslag ang. åtgärder till den svenska exportnäringens främjande. [42]

Kommunikationsväsen.

Betänkande med förslag till lag om enskilda vägar m. m. [23]
1936 års järnvägskommitté. Betänkande rörande åtgärder för enhetliggörande av det svenska järnvägsnätet. [28]
Försöksutredning beträffande omfattningen av yrkesmässig godstrafik med automobil eller släpvagn under år 1937. [31]
Betänkande med förslag till statliga åtgärder för stödjande av privatflygningens utveckling i Sverige. [39]

Bank-, kredit- och penningväsen.

Försäkringsväsen.

Kyrkoväsen. Undervisningsväsen.

Andlig odling i övrigt.

Förslag till revision av den svenska kyrkohandboken. [2]
1936 års yrkesskolsakkunniga. Betänkande med förslag rörande omorganisation av vissa delar av tekniska skolan i Stockholm. [8]
Betänkande och förslag ang. skolöverstyrelsens organisation. [14]
Betänkande och förslag ang. verksamheten vid kungl. dramatiska teatern, dess förvaltning och ledning. [16]
Betänkande med utredning och förslag ang. centrala verkstadsskolor m. m. [26]
Betänkande med utredning och förslag ang. intagning av elever i första klassen av de allmänna läroverken och med dem jämförliga läroanstalter. [29]
Betänkande med utredning och förslag ang. begynnelse-språket i realskolan. [32]
Betänkande och förslag rörande den andliga vården inom försvarsväsendet. [33]
Betänkande och förslag ang. utsträckning av den årliga lästiden vid folkskolan m. m. [35]
1936 års yrkesskolsakkunniga. Betänkande med förslag ang. utbildningen av lärare i teckning och i slöjd samt för yrkesundervisningen. [49]
Betänkande ang. utbildningen av lärare vid de allmänna läroverken och med dem jämförliga läroanstalter. [50]

Försvarsväsen.

Utlåtande rörande flottans fartygstyper m. m. [9]

Utrikes ärenden. Internationell rätt.